

KALAMIŞ'TA BİR AY BOYUNCA SANAT VAR

Kadıköy Belediyesi'nin bu yıl altıncısını düzenlediği Uluslararası Kalamış Yaz Festivali başladı. 30 Ağustos'a kadar sürecek festival, açık hava sineması, konser ve stand-up gösterilerinden oluşan 32 etkinlikle Kalamış Atatürk Parkı'nı bir ay boyunca sanatın buluşma noktası yapacak ● Sayfa 11'de

www.gazetekadikoy.com.tr

GazeteKadıköy

Yıl: 27 / Sayı: 1352

HAFTALIK BAĞIMSIZ YEREL GAZETE

31 TEMMUZ - 6 AĞUSTOS 2026

Kadıköy'ün yenileri yolda

» Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı, Koşuyolu'ndaki İnal Aydınoglu Sanat Merkezi şantiyesinde incelemelerde bulunarak, ilçenin en büyük kültür sanat merkezinde çalışmaların hızla sürdüğünü ifade etti.

» Köseadağı ayrıca uygun fiyatlı ve kaliteli hizmet sunan Khalkedon restoran zincirinin de büyütüleceğini duyurdu ● Sayfa 2'de

Ev ararken haklarınızı biliyor musunuz?

Deprem korkusu ve kentsel dönüşüm kışkıracındaki Kadıköy'de kiralar 75 bin lirayı aşarken, ev arayanlar fahiş fiyatların yanı sıra peşin kira ve kayıt dışı ödeme baskısı gibi pek çok zorlukla da uğraşıyor. Bölgedeki barınma krizini ve sözleşmede dikkat edilmesi gerekenleri Avukat Türev Cin ile konuştuk ● Sayfa 4'te

Ah zavallı
Bronz Çağı!

ALPER TURGUT 7'DE

Devleşen "ben"ler,
tükenen çiftler

BÜŞRA KÜÇÜK 16'DA

Edebiyat Hayatından
Hatırlamalar -376

AHMET TELLİ 5'TE

POTLAÇ BAHARİYE'DE DEVAM EDİYOR

Potlaç Kadın Emegi Pazarı, Bahariye'deki yeni yerinde ilk ayını tamamladı. Kadın üreticilerin el emeği ürünlerini ziyaretçilerle buluşturan pazar, ekim ayının ilk haftasına kadar ziyaretçilerini bekliyor ● Sayfa 13'te

Canan Akçınar son yolculuğuna uğurlandı

» Kadıköy Belediye Meclis Üyesi Canan Akçınar, Kadıköy Belediyesi'nde düzenlenen törenin ardından son yolculuğuna uğurlandı. Törende konuşan Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı "Kadıköy Belediyesi olarak onun hatırasını sonsuza kadar yaşatacağız. Kadıköy ablasını kaybetti" dedi ● Sayfa 3'te

Yangının haritası değişiyor

» Avrupa ve Türkiye'de yaşanan orman yangınları, yangın riskini ve yangın yönetimini yeniden gündeme taşıdı. Yangın Ekoloğu Doç. Dr. Okan Ürker, yangın sezonunun uzadığını ve riskin yeni bölgelere yayıldığını söylüyor ● Sayfa 14'te

Ehliyetle yeni dönem

TBMM'de kabul edilerek yürürlüğe giren yeni düzenlemeyle aday sürücülük kuralları ilk kez doğrudan kanunla düzenlendi. Aday sürücülük sürecinde belirlenen ağır trafik ihlallerini işleyenler ile ceza puanı sınırını aşanların ehliyetleri iptal edilebilecek ● Sayfa 10'da

YKS'de sonucu tercih süreci belirleyecek

YKS'de başarılı olmak üniversiteye yerleşmek için tek başına yeterli değil. Eğitim Koçu Murat Vural, kontenjan değişiklikleri ve tercih eğilimleri incelenmeden hazırlanan listelerin büyük risk taşıdığına dikkat çekti ● Sayfa 9'da

İlçeye yeni bir kültür merkezi kazandıracak olan Kadıköy Belediyesi, Khalkedon'ları da hem yeniliyor, hem sayılarını arttırıyor

Yeni kültür merkezi geliyor, Khalkedonlar yenileniyor

Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı, geçtiğimiz günlerde, sıklıkla yaptığı ilçe ziyaretleri kapsamında Koşuyolu semtine gitti. Burada, yapımı süren İnal Aydınöğlu Sanat Merkezi şantiyesini bizzat denetleyen Köseadağı, "Projemizin hızla yükseldiğini sizlerle paylaşmak istiyorum. Biliyorsunuz göreve geldığımızda vaatlerimizden bir tanesiydi. Yaklaşık 8 yıldır yarım kalan bir inşaatımızın fonksiyonunu değiştirerek Kadıköy'ün en büyük kültür sanat merkezini inşa ediyoruz. Tam 22 bin metrekare kapalı alanı olan bir yer ve burada sanatın her dalını bulabileceksiniz. Biz bu projede çok heyecanlıyız ve hedefimiz en kısa sürede sanatseverleri bu çok güzel, yeni, dijital ve akıllı binamızla sanat merkezimizde buluşturmak." dedi.

ÇOK AMAÇLI MERKEZ

Kadıköy Belediyesi, 2015 yılında yapımına başladığı ancak 2017 yılından beri çalışmalarını durduğu Koşuyolu Mahallesi'ndeki tesisin inşaat çalışmaları, yaklaşık 2 yıldır sürdürüyor. Yaklaşık 22 bin metrekarelik inşaat alanı için bulunan merkezin yapımında İnal Aydınöğlu'nun onursal başkanı olduğu Gönüllü Hizmet Vakfı ile işbirliği yapıldı. 28 Ağustos 2024'te Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı ve Gönüllü Hizmet Vakfı Başkanı Can Aydınöğlu, söz konusu işbirliği için protokol imzalamıştı. Bu kapsamda merkezin bir bölümü Gönüllü Hizmet Vakfı'nın desteğiyle yapılacaktır.

İstanbul'un ve Türkiye'nin en büyük sanat merkezlerinden biri olacak bu yapı, çok amaçlı

bir merkez olacak. Ana salon, tiyatro bölümü, prova odaları, müzik platformu, canlı performans salonları, yetişkin sanat merkezi, edebiyat atölyesi, oyunculuk atölyesi, modern dans atölyesi, çocuk sanat merkezi, İDEA ve dijital sanat müzesi yer alacak.

KHALKEDONLAR YENİLENİYOR

Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı, Sahrayıcedit Mahallesi ziyaretinde Milli Hakimiyet Parkı'ndaki Khalkedon Restaurant'ın yenileceğini açıkladı. Mevcut Khalkedonların modernize edileceğini ve yeni şubelerin açılacağını belirten Köseadağı, uygun fiyatlı ve kaliteli hizmet anlayışını yaygınlaştırmayı hedeflediklerini söyledi.

"Khalkedonlar bizler için çok önemli." yorumunu yapan Köseadağı, "Çünkü güvenli, hijyenik ve son derece kaliteli ürünleri, sizlerle çok uygun fiyatlara buluşturuyoruz. Özellikle 65 yaş üstü vatandaşlarımız parklarımızdaki Khalkedon'lar da çok güzel zaman geçiriyor. Biz de bu restoranlarımızı hem yeniliyoruz, hem de menülerini özellikle ileri yaştaki komşularımızın hayat standartlarına, günlük almaları gereken gıda miktarlarına göre revize ediyoruz." bilgisini verdi. Köseadağı, Koşuyolu Khalkedon'u yenileyerek hizmete tekrar sunduklarını, Özgürlük Parkı'nda bir Khalkedon açılacağını anımsatarak, "Khalkedon'larımızın sayısını arttırmaya ve sizleri uygun fiyatlı ürünlerle buluşturmaya devam edeceğiz." ifadelerini kullandı

Sprint Triatlon için geri sayım başladı

Kadıköy Belediyesi ile Türkiye Triatlon Federasyonu iş birliğiyle düzenlenecek Kadıköy Sprint Triatlonu için geri sayım başladı. 2 Ağustos Pazar günü Cadebostan Etkinlik Alanı'nda gerçekleştirilecek organizasyonda yaklaşık 500 triatlet, yüzme, bisiklet ve koşudan oluşan zorlu parkurda mücadele edecek. Yarışın startını Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı verecek.

Dayanıklılık sporlarının en zorlu branşlarından biri olarak kabul edilen triatlonda sporcular, açık denizde 750 metre yüzdükten sonra Çetin Emek Bulvarı'nda düzenlenecek 20 kilometrelik bisiklet etabını tamamlayacak. Yarış, 5 kilometrelik koşu etabıyla sona erecek.

BİREYSEL VE TAKIM KATEGORİLERİNDE YARIŞACAKLAR

Kadıköy Sprint Triatlonu'nda 16 yaş ve üzerindeki bireysel sporcuların yanı sıra, kadın, erkek ve karma olmak üzere üç kişiden oluşan takımlar da takım klasmanında yarışabilecek. Yarışmaya katılacak sporcuların Türkiye Triatlon Federasyonu'nun 2026

Kadıköy Belediyesi ile Türkiye Triatlon Federasyonu iş birliğiyle 2 Ağustos'ta düzenlenecek Kadıköy Sprint Triatlonu'nda yaklaşık 500 sporcu yüzme, bisiklet ve koşu etaplarında mücadele edecek

vizeli sporcu lisansına sahip olması gerekiyor. Lisansı bulunmayan sporcular yarışmaya kabul edilmeyecek.

Organizasyonda genel klasmanın yanı sıra yaş gruplarında da derece mücadelesi yaşanacak. Takım kategorisinde ise kadın, erkek ve karma takımlar yarışacak. Takımlar için alt yaş sınırı 14 olarak uygulanacak ve yalnızca genel klasman sıralaması yapılacaktır.

Yarış Programı

2 Ağustos 2026 Pazar
07.00-08.30: Çip Dağıtımı
09.00: Sprint Triatlon startı
12.30: Ödül töreni

İBB'den yapay zekâ destekli afet yönetimi projesi

İBB'nin "Akıllı Acil Durum Müdahale Sistemi" projesi, 2025 Yılı Yapay Zekâ Teknolojileri Mali Destek Programı kapsamında desteklenmeye hak kazandı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), afetlere müdahale süreçlerini hızlandırmak ve koordinasyonu güçlendirmek amacıyla yapay zekâ destekli yeni bir projeyi hayata geçiriyor. Afet İşleri ve Risk Yönetimi Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan proje, yangın, patlama, bina çökmesi ve benzeri kritik olaylarda komuta merkezi ile kriz yönetim ekiplerine anlık veri sağlayarak karar alma süreçlerini desteklemeyi hedefliyor. Çalışmaların 20 Ekim 2026'da tamamlanması planlanıyor.

GERÇEK ZAMANLI İZLENECEK

Proje kapsamında, insansız hava araçlarından (İHA) elde edilen görüntüler ile Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) tabanlı analitik verilerin gerçek zamanlı olarak izlenebileceği bir komuta gösterge paneli geliştirilecek. Bunun yanı sıra, saha ekiplerinin olay yerinde hızlı veri girişi yapabilmesine imkân sağlayacak Android ve iOS tabanlı mobil tespit uygulamaları hayata geçirilecek. Böylece müdahale ekiplerinin kritik bilgilere daha kısa sürede ulaşması ve karar alma süreçlerinin teknoloji destekli olarak güçlendirilmesi sağlanacak.

Projede ayrıca CBS tabanlı veri toplama ve haritalama altyapısının geliştirilmesi, yapay zekâ destekli risk analizleri, üç boyutlu dijital ikiz uygulamaları, insansız hava araçlarıyla afet sonrası hasar tespiti, karar destek sistemlerinin geliştirilmesi, iletişim ve koordinasyon altyapısının güçlendirilmesi ile mobil uygulamaların geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecek. Sistemin pilot bölgede uygulanarak test edilmesi ve saha personeline eğitim verilmesi de proje faaliyetleri arasında yer alıyor.

SÜREÇ DEĞERLENDİRİLDİ

Projenin tamamlanmasıyla birlikte yapay zekâ destekli risk analizlerinin yaygınlaştırılması, erken uyarı sistemlerinin etkinliğinin artırılması ve afet zararlarının azaltılmasına yönelik önleyici çalışmaların güçlendirilmesi hedefleniyor. Böylece İstanbul'un afetlere karşı hazırlık kapasitesinin artırılması ve afet yönetim süreçlerinde dijital dönüşümün desteklenmesi amaçlanıyor. Proje kapsamında İstanbul Kalkınma Ajansı, ilgili İBB daire başkanlıkları ve iştirakleri, İSKİ, İGDAŞ, Marmara Belediyeler Birliği, AFAD, üniversiteler ile ilçe belediyelerinin ilgili birimlerinin katılımıyla tanıtım toplantısı yapıldı. Toplantıda proje uygulama takvimi, performans göstergeleri ve yürütülecek faaliyetler değerlendirildi. Ayrıca mali denetim süreçleri, satın alma planlamaları ve uygulama hazırlıkları ele alınarak proje kapsamında yürütülecek çalışmalara ilişkin koordinasyon sağlandı.

Aziz Yıldırım'dan Başkan Köseadağı'na ziyaret

Fenerbahçe Spor Kulübü Başkanı Aziz Yıldırım, Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı'nı makamında ziyaret etti.

Kadıköy Belediyesi'nde gerçekleşen ziyarette, sporun ve spor kültürünün geliştirilmesine yönelik iş birliği olanakları konuşuldu. Ziyarete ilişkin konuşan Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı, "Türk sporunun ve Kadıköy'ün asırlık çınarı Fenerbahçe Spor Kulübü Başkanı Sayın Aziz Yıldırım'ı belediyemizde ağırlamaktan memnuniyet duyduk. Geçtiğimiz ay gerçekleştirilen seçimde göreve seçilen yeni yönetimi bir kez daha tebrik ediyor, çalışmalarında başarılar diliyorum. Kadıköy'de sporun ve spor kültürünün gelişmesi için her zaman iş birliği içerisinde olmaya devam edeceğiz." ifadelerini kullandı.

"Kadıköy'ün Ablası" son yolculuğuna uğurlandı

Kadıköy Belediye Meclis Üyesi Canan Akçınar, bir süredir mücadele ettiği hastalık nedeniyle 25 Temmuz'da hayatını kaybetti. Akçınar için Kadıköy Belediyesi'nde veda töreni düzenlendi

Kadıköy Belediye Meclis Üyesi Canan Akçınar, bir süredir mücadele ettiği hastalık nedeniyle 25 Temmuz'da yaşamını yitirdi. "Kadıköy'ün Ablası" olarak anılan Akçınar, Kadıköy Belediyesi'nde düzenlenen veda töreninin ardından son yolculuğuna uğurlandı.

Törende yapılan konuşmalarda Canan Akçınar'ın çalışkanlığı, güler yüzü ve insanlara dokunan kişiliği öne çıktı. Açılış konuşmasında, Akçınar'ın siyasi yaşamı boyunca ilçenin her kademesinde görev aldığı, örnek disiplini, sorumluluk bilinci, hoşgörüsü ve zarafetiyle özellikle kadınlara örnek olduğu belirtilerek, "Kadıköy onun bıraktığı izleri yaşatmaya devam edecektir." ifadeleri kullanıldı.

"İYİ Kİ BU MÜCADELEYİ VERDİ"

Canan Akçınar'ın kızı Tuğçe İkişi, konuşmasında annesinin yaşamını Kadıköy'e hizmet etmeye adanmış olduğunu belirterek şu ifadeleri kullandı: "Biz annemizi kaybettik ama Kadıköy de ablasını kaybetti. O herkesin ablasıydı. Her kademedede insan yetiştirmeye, Kadıköy'e hizmet etmeye çalıştı. İyi ki bu mücadeleyi verdi, iyi ki hepinizin ablası oldu. Annemle her zaman gurur duyuyorum."

Oğlu Oğuz Akçınar ise annesinin yardımsever kişiliğine dikkat çekerek, çantasında her zaman sokak

hayvanları için mama taşıdığını anlattı. Akçınar, "Annem çok merhametliydi. Çantasında her zaman kedi mamasıyla gezerdi. Sadece insanları değil, tüm canlıları severdi. Onun adının yaşatılmasını çok isterim." dedi.

KÖSEDAĞI: "25 YILLIK YOL ARKADAŞIMI KAYBETTİM"

Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köse dağı, törende yaptığı konuşmada Akçınar'ın 25 yıllık yol arkadaşı olduğunu belirterek duyularını şu sözlerle dile getirdi: "Hepi-

mizin başı sağ olsun. Bugün benim için çok zor bir gün. 25 yıllık yol arkadaşım, ablam Canan Akçınar'ın zamansız ve ani kaybının derin üzüntüsünü yaşıyorum. Bizi her zaman toparlayan, moral veren, 'Kafana takma, hallederiz', 'sen çözersin' diye motive eden Canan ablamızı kaybettik. Yaşamı boyunca kimseyi kırmamızı, üzmemiş, düşmanlık beslememiş, kendinden çok karşısındakini düşünmüş biriydi Canan abla. Onunla ilgili konuşacak çok şey var ama maalesef sözün bittiği yerdeyiz. 25 yıl önce siyasete başladığımda Canan abla vardı. Çocukluğumu, gençliğimi, evlendiğim zamanı bilir. Bu yaşıma kadar geldiğim bütün süreçlere şahit olmuştur. Biz de onun iyiliğine, güzelliğine, insanlığına ve ablalığına şahit olduk. Her ölüm zamansızdır ama bu bizim için çok zamansız oldu. Kadıköy Belediyesi olarak

onun hatırasını sonsuza kadar yaşatacağız. Kadıköy ablasını kaybetti, mekanı cennet olsun."

Canan Akçınar'ın naaşı, Moda Camii'nde kılınan öğle namazı sonrası Karacaahmet Mezarlığı'nda toprağa verildi.

CANAN AKÇINAR

Canan Akçınar, CHP Kadıköy İlçe Örgütü'nün hemen her kademesinde görev alarak partinin köklü isimlerinden biri oldu. Siyasi yaşamı boyunca çeşitli Merkez ve komisyonlarda görev yapan Akçınar, CHP Kadıköy İlçe Kadın Kolu ile ana kademe ilçe yönetiminde aktif rol üstlendi. 2008-2010 ve 2010-2011 yıllarında İlçe Başkan Yardımcılığı görevini yürüttü. Farklı dönemlerde Caferağa Mahalle Sorumluluğu, mahalle, ilçe, il ve kurultay delegelikleri yaptı.

Yerel yönetimlerde de önemli görevler üstlenen Akçınar, 2014-2019 döneminde meclis üyeliği yaptı. 2024 yerel seçimlerinde yeniden Kadıköy Belediye Meclis Üyesi seçilerek görevine devam etti.

Lozan: Hukuk, egemenlik ve bağımsızlık mücadelesi

Lozan Antlaşması'nın 103. yıl dönümü dolayısıyla tarihçi ve yazar Sinan Meydan, 'Onurlu Barış Lozan' başlıklı söyleşide Kadıköylülerle bir araya geldi

● Deniz Şimal TAŞAN

Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası alandaki en önemli diplomatik kazanımlarından biri olarak kabul edilen Lozan Antlaşması'nın 103'üncü yıl dönümünde, tarihçi ve yazar Sinan Meydan, 'Onurlu Barış Lozan' söyleşiyle Cadebostan Kültür Merkezi'nde (CKM) Kadıköylülerle bir araya geldi. Söyleşinin başında anlaşmanın bir bitiş tarihinin ve gizli maddelerinin olmadığına altını çizen Meydan, "Lozan Antlaşması 100 yıllık, 2023 yılında bitecek diyenler vardı. Onlar üç yıldır bir sessizlik içerisinde, çünkü anlaşmanın son kullanma tarihi yok. Tam bağımsız laik Türkiye Cumhuriyeti varlığını koruduğu sürece Lozan Antlaşması da var olmaya devam edecektir." dedi.

LOZAN BARIŞ BAYRAMI

1960'lı yıllarda Lozan Antlaşması için kara propaganda yapılmaya başlandığını söyleyen Meydan, "1950 yılında Demokrat Parti iktidara gelince Lozan Barış Bayramı'nı yasakladı. Oysa 1923 ile 1950 yılları arasında bu bayram kutlanıyordu. Çünkü Demokrat Parti'nin siyasi rakibi Cumhuriyet Halk Partisi'ydi ve Lozan Antlaşması'nın baş mimarı, 'Lozan Kahramanı' olarak anılan İsmet İnönü'yü. Demokrat Parti iktidarı, siyasi rakibi İsmet Paşa'nın Lozan kahramanlığıyla anılmasını istemedi." şeklinde konuştu.

LOZAN'A HAZIRLIK SÜRECİ

Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasının ardından Lozan'a gidildiğini hatırlatan Meydan, "Sevr Antlaşması'nın arkasında Birinci Dünya

Fotoğraflar: Ahmet KODAN

Savaşı'ndaki yenilgi vardı. O masaya Osmanlı Hükümeti'ni oturtmadılar. Sevr bir dayatmaydı; emperyalist devletler, kendi aralarında hazırladı. Ancak İsmet Paşa ve Türk heyeti, Lozan'a bir zaferin ardından gitti. Uzun yıllar sonra Türk heyeti ilk kez bir anlaşma masasına oturdu." diye konuştu.

Savaşı sona erdiren antlaşmaların tarafsız bölgelerde yapıldığını belirten Meydan, "Mustafa Kemal Lozan'a gitmedi çünkü ülkede yapılacak çok iş vardı. İstanbul hâlâ işgal altındaydı, İngilizler bulunuyordu. Cumhuriyet ilan edilecek, devrimler gerçekleştirilecek ve yeni bir devlet kurulacaktı. Mustafa Kemal'in muhalifleri de tetikte bekliyordu. Öldürülme ihtimali vardı." dedi.

GENÇ LOZAN HEYETİ

Lozan görüşmelerine dışişleri bakanlarının katıldığını söyleyen Meydan, "Mustafa Kemal'in aklında tek bir isim vardı: İsmet Paşa. Çünkü onu Kurtuluş Savaşı sırasında yakından tanıdı ve aralarında uyumlu bir iletişim vardı." dedi. Meydan şöyle devam etti: "İsmet Paşa Lozan'a tek başına gitmiyor. Yardımcıları Hasan Saka ve Rıza Nur'un yanı sıra diğer delegeler ve milletvekilleriyle birlikte 40 kişilik bir heyetle yola çıkıyor. Heyette uzmanlar, danışmanlar ve güvenliği sağlamakla görevli askerler de bulunuyor. Bu heyetin bir başka özelliği ise yaş ortalamasının 30'lu ve 40'lı yaşlarda olması.

Genç bir heyet. Lozan'a giderken heyete 14 maddelik bir yönerge verildi. TBMM Başkanı Mustafa Kemal Paşa bu maddeler üzerinde tek tek çalıştı; hangi konuda nasıl davranacakları bu yönergede yer alıyordu. Üç konuda taviz verilmeyecekti: Kapitülasyonlar kaldırılacak, Türkiye'nin bölünmez bütünlüğü korunacak ve askerî sınırlamalar kabul edilmeyecekti. Bunların dışındaki her konu ise tartışılabilirdi."

BAĞIMSIZLIK KAVGASI

Lozan'da topraktan çok hukuk, egemenlik ve bağımsızlık mücadelesi verildiğini vurgulayan Meydan, "Musul'u da Lozan'da kaybetmedik. Görüşmeler sonuçsuz kalınca konunun daha sonra Türkiye ile İngiltere arasında ele alınmasına, çözülememesi halinde ise Milletler Cemiyeti'ne götürülmesine karar verildi. Hatay ise Lozan'da gündeme getirilmedi. Mustafa Kemal, Fransa ile yaşanan sorunlar nedeniyle bu konunun daha sonra çözülmesini uygun gördü. Lozan'da Türk ordusunun koruduğu tek bir karış toprak kaybedilmedi." dedi.

Meydan, Adalar konusuna ilişkin ise "İsmet Paşa Lozan'a giderken elimizde tek bir ada yoktu. Hepsini yaklaşık 10 yıldır işgal altındaydı. Hiçbir adada Türk askeri, hatta Türk nüfusu kalmamıştı. Yıllar içinde demografik yapı değişmişti. Adaları 1913'te yapılan anlaşmalarla bırakmıştık. Gökçeada ile Bozcaada da bizde değildi. Ancak İsmet Paşa'ya verilen yönergede Türkiye'ye yakın adaların istenmesi yazıyordu. Gökçeada ile Bozcaada için mücadele ettik ve onları geri aldık." ifadelerini kullandı.

DEĞİŞİM VE LAİKLİK

Uluslararası bir konferansta laikliğin ilk kez Türk heyeti tarafından gündeme getirildiğini söyleyen Meydan, "'Artık Türkiye'de Müslümanlar hangi haklara sahipse Hristiyanlar da aynı haklara sahip olacak, mutlak eşitlik sağlanacak' denildi. Bunu kabul etmek istemediler. Biz onları Lozan'da laik hukukla karşıladık ve şaşırdılar. 'Siz din devletisiniz, öyle kalın. Şeriat hukuku var, laikliği uygulamazsınız. Hristiyanlara laik hukuk uygulanamaz, size inanmıyoruz' dediler. Bunun üzerine mahkemelerimizde yabancı yargıçların bulunması gerektiğini öne sürdüler. İsmet Paşa da Ankara'ya danışarak masadan kalktı." diye konuştu. Konferansın kapitülasyonlar nedeniyle kesintiye uğradığını belirten Meydan, "Bu sırada Mustafa Kemal Paşa, Fevzi Paşa'ya hemen emir vererek orduyu teyakkuza geçirdi. Gerekirse yeniden savaşıcaktık. Ancak İsmet Paşa, savaş çıkmayacağını, konferansın devam edeceğini ve barışın imzalanacağını Mustafa Kemal'e bildirdi." ifadelerini kullandı. Lozan görüşmelerinin ikinci turunun 23 Nisan 1923'te başladığını hatırlatan Meydan, "İsmet Paşa ve diğer delegeler bu kez eşleriyle birlikte Lozan'a gitti. Böylece dünyaya değiştiğimizi gösterdiler." dedi.

Lozan görüşmelerinin sonunda kapitülasyonların kaldırıldığını hatırlatan Meydan, "Bunu laik hukuk vurgusuyla başardık. Batıyı kendi silahlarıyla vurduk, 'Yurttaşlar eşit olacak' dedik. Böylece denizlerimizde ticaret yapma ve gemi işletme hakları da Türklere geçti. Yüzyıllar boyunca kapitülasyonlar nedeniyle Türk denizlerinde Türk bayrağı dalgalandıramadık. Orada da egemenliğimizi kaybetmiştik. Kabotaj hakkını elde ederek denizlerde de bağımsızlığımızı sağladık." diye konuştu.

KAYIP İLANLARI

Ataşehir Adıgüzel meslek Yüksekokulundan almış olduğum geçici mezuniyet belgemi kaybettim. Hükümsüzdür. **BETÜL HALAT**

İstanbul Tarım ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğünden almış olduğum Su Ürünleri Sanı Kart Tezkere belgesini kaybettim. Hükümsüzdür. **MEHMET ZEKİ SÖNMEZ**

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Rus Dili ve Edebiyatı bölümünden almış olduğum öğrenci kimliğimi kaybettim. Hükümsüzdür. **Jasmin İŞCİEL**

Kadıköy'de tavan yapan kira fiyatları ve dayatılan hukuksuzluklar ev arama sürecini kiracılar için adeta bir hukuk mücadelesine dönüştürüyor. Astronomik depozitolar, dekonta kira yazdırmama ve peşin kira dayatmalarına karşı kiracıların hakları neler? Avukat Türev Cin ile konuştuk

● **Semra ÇELEBİ**

İstanbul'da deprem kapıda. Uzmanlar her gün uyarılarda bulunurken Kadıköy'de kentsel dönüşüm tüm hızıyla devam ediyor. Yeni yapılan evlerin fahiş fiyatları ise özellikle Bağdat Caddesi çevresinde yoğunlaşan bu dönüşümün “rental” dönüşüm olduğunu doğrular nitelikte. Geçen hafta sayfalarımızda yer verdiğimiz Endeksa verilerine göre Kadıköy'de ortalama kira bedeli 75 bin lira oldu. Depreme dayanıklı yeni dairelerin ortalama kira bedelleri ise 100 bin TL'yi buluyor. Üstelik kiralık ev ararken karşınıza çıkan sadece bu yüksek kiralar değil, 4-5 kirayı bulan depozito bedelleri, 6 ay-1 yıllık peşin alma talepleri, vergi vermemek için dekonta kira yazdırmama dayatması...

Sadece evi olmayanlar değil, evi kentsel dönüşüme girenler ya da 50-60 yıllık binalarda yaşayıp deprem korkusu nedeniyle yeni bir eve taşınmak isteyenler de Kadıköy'deki bu durumdan payını alıyor. Kadıköy sakinleri, deprem korkusu ve kentsel dönüşüm nedeniyle doğup büyüdükları kentlerini terk etmek zorunda kalıyor.

İşin sosyolojik boyutu başka bir haberimizin konusu ancak bir de hukuki boyutu var. Gayrimenkul ve kira hukuku uzmanı Avukat Türev Cin ile ev ararken dayatılan hukuksuzlukları ve kiracı haklarını konuştuk.

● **Öncelikle Kadıköy'de her geçen gün artan kiralarla ilgili görüşünüzü merak ediyorum. Bir noktada bu artış duracak mı sizce?**

Konu, esas olarak gayrimenkul değerleme uzmanlarının, iktisatçıların ve diğer meslek gruplarının alanına giriyor. Fakat birçok vatandaş gibi ben de Kadıköy'de kira bedellerinin artışının yakın vadede duracağını düşünmeyenlerdenim. Hele ki içinde bulunduğumuz hayat pahalılığı ve Kadıköy'ün son yıllarda İstanbul'un hemen hemen her yönden çekim alanına dönüştüğü nazara alırsa kira bedellerinin makul oranlarda kalmasını beklemek mümkün görünmüyor.

● **Bunun yasal bir gerçeği var mı? Kira artışı için yasal bir sınır olduğunu biliyoruz ama yeni kira bedeli belirlenirken böyle bir sınır yok gibi... Aynı mahallede benzer özellikteki daireler arasında ciddi fiyat farkı olabiliyor çünkü.**

Serbest piyasa koşulları nedeniyle bir konutun veya işyerinin yeni kiralanması durumunda kira bedeli belirlenirken herhangi bir yasal engel bulunmuyor.

“KİRACILARIN İTİRAZ HAKLARI VAR”

● **Kadıköy gibi rayiçlerin çok hızlı yükseldiği bölgelerde, ev sahiplerinin “bölge emsali bu” diyerek dayattığı rakamlara karşı kiracıların hukuki bir itiraz hakkı var mı?**

Mal sahiplerinin, anılan şekilde kiracılara şifahi dayatmada bulunmalarının hukuki bir temeli yok. Kiracıların yasal artış oranında kira artışı yaparak kira sözleşmelerini devam ettirme yükümlülüğü bulunuyor. Mal sahibinin bölge emsaline ilişkin iddiasını uygulamada “kira tespit davası” olarak bilinen davayı açarak ispat etmesi gerekiyor. Mal sahipleri bu davayı da konut ve çatılı işyeri kira sözleşmelerinin 5 yıl ve daha uzun sürmesi halinde açabiliyorlar. Kiracıların

Foot Care
PodyArt
Ayak Bakım

www.podyart.com

Ayak Bakımı

Ücretsiz danışın!

Çatlak Topuk
Nasır
Kalınlaşmış Tırnak
Detaylı Bakım

(Florence Nightingale hastanesi karşısı)
Bağdat caddesi No: 84/3 Kızıltoprak İstanbul
0 216 492 0722 - 0 532 717 0378

itiraz hakları da söz konusu davaların açılması halinde doğuyor. Hukuki sürecin titizlikle, hak kaybına uğramadan takip edilmesi gerekiyor. Zira taşınmazda keşif yapılarak, emsal kira sözleşmeleri de dava dosyasına alınarak yeni kira bedeli takdir ediliyor.

● **Deprem gerçeği önümüzde dururken 50-60 yıllık binalarda yaşayanlar, yüksek kiralara rağmen deprem güvenliği yeni binalara taşınma planları yapıyor ancak ev tutma süreci de çok sıkıntılı olabiliyor. Daha evi tutma sürecinde yaşanan çatışmalar nedeniyle karşılaştığınız dava dosyaları var mı?**

Kira sözleşmesi taraflar arasında akdedilmeden, yani ev tutulmadan tarafların iradelerinin uyumamasına ilişkin hukukumuzda herhangi bir dava yolu mümkün olmuyor. Tabii ki insanların barınma hakkı gereği sağlıklı, güvenli ve insan onuruna yakışır bir konuta erişmesinin ve bu konuda huzur içinde yaşama şartlarının sağlanması gerekiyor. Fakat kira sözleşmesi kurulmaksızın tarafların birbirine karşı dava hakları doğmuyor.

● **Son zamanlarda en çok karşılaşılan; ev sahiplerinin faizlerin yükselmesi ve kendini güvenceye almak istemesi nedeniyle 6 aylık veya 1 yıllık kirayı peşin istemesi. Kanun, peşin ödemeler konusunda ne söylüyor?**

Mevzuatımız gereğince taraflar, kira sözleşmesinde ödeme şartlarını belirlemekte serbesttir. Taraflar arasında akdedilen kira sözleşmesinin ödemeye ilişkin şartlarında kira bedellerinin 6 aylık veya 1 yıllık ödeneceğine ilişkin düzenleme mevcut ise kira sözleşmesi devam ettiği sürece kiraya veren, kira bedellerini bu şekilde talep

etme hakkına sahiptir. Ancak, kira sözleşmesi kurulduğunda sözleşmede peşin ödemeye ilişkin bir düzenleme mevcut değilse kiraya veren, kira bedellerini peşin olarak talep edemeyecektir.

“DEPOZİTO 3 KİRA BEDELİNİ AŞAMAZ”

● **Kanuna göre depozito bedeli en fazla ne kadar olabilir? Piyasada karşılaştığımız 3-4 katı aşan astronomik depozito talepleri kanuna aykırı mı? Ve böyle bir talep karşısında kiracı ne yapabilir?**

Türk Borçlar Kanunu hükümleri gereğince konut ve çatılı işyeri kiralarda depozito bedeli 3 aylık kira bedelini aşamaz. Kiracıların 3 aylık kira bedelini aşan depozito bedellerini ödeme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Zira sözleşmede 3 aylık kira bedelini aşacak şekilde depozito bedeli

belirlenmesi kanuna aykırılık nedeniyle hukuken geçersizdir.

● **Bazı ev sahipleri talep ettiği depozitoyu 3-5 yıl sonra aynı miktarda geri vereceğini taahhüt ediyor. Oysa Yargıtay'ın buna karşı aldığı kararlar var bildiğim kadarıyla; “güncel kira bedeli ödenir” ya da “faiziyle ödenir” gibi...**

Yargıtay'ın çeşitli kararlarındaki görüşü, denkleştirici adalet kuralı gereğince verilen paranın (depozito bedelinin) alım gücünün ilk ödeme tarihindeki alım gücüne ulaştırılması ve bu şekilde iadeye karar verilmesinin uygun olacağı yönündedir. Kira sözleşmesinin başlangıcındaki bedelle depozito bedelini iade edeceğini iddia eden ev sahiplerine karşı kiracıların banka yoluyla son ödedikleri aylık kira bedelini ispat etmeleri önemlidir.

● **Depozitonun kiracının adına açılacak vadeli bir banka hesabına yatırılması gerektiği kuralı pratikte neden uygulanmıyor? Kiracı bu hakkını nasıl talep edebilir?**

Türk Borçlar Kanunu'nun 342. maddesi gereğince depozitonun vadeli bir hesaba yatırılması gerekiyor. Bu kuralın pratikte pek uygulanmaması daha ziyade mal sahiplerinin depozitonun iadesi söz konusu olduğunda hukuka aykırı davranma saiklerinden kaynaklanıyor. Kiracının, kira sözleşmesinde depozitonun mevzuata uygun şekilde ödeneceği şartının yer almasını talep etmesi gerekir.

“KİRA YAZDIRMAMANIN CEZAİ YAPTIRIMI VAR”

● **Karşılaşılan absürd taleplerden biri de ev sahiplerinin ya da emlakçıların, banka transferi sırasında açıklama kısmına “kira” yazılmasını engellemeye çalışması. Bu başlı başına bir suç değil mi?**

Kira bedeli açıklamasının dekonta yazılmasının engellenmeye çalışılmasındaki amaç kiraya verenlerin kira gelir vergilerini usule uygun beyandan kaçınması. Suç tanımı olmasa dahi elbette vergi yükümlülüğü açısından ceza yaptırımı var.

● **Dekontta “kira bedeli” ifadesi geçmediğinde, bir gün ev sahibi “kira ödenmedi” diyerek icra takibi başlatabilir mi? Kiracı kendini bu riskten nasıl korur?**

Kiracıların ispat zorluğu yaşamaması için ödedikleri kira bedellerinin açıklamasını hangi ay olduğunu da belirterek dekonta yazmaları gerekir.

● **Kiranın bir kısmının elden nakit, bir kısmının bankadan istenmesi ya da açıklamasız atılması durumunda kiracı suça ortak durumu-na düşer mi?**

Kira bedelinin banka yoluyla ödeme zorunluluğu bulunduğundan kiranın elden ödenmesi halinde hem kiraya veren hem de kiracı hakkında özel usulsüzlük cezası uygulanır.

● **Son zamanlarda kiracılara bir de tahliye taahhütnamesi imzalatılıyor, üstelik üzerine tarih de yazılıyor. Bunun yasal dayanağı var mı? Sözleşmeyi imzalarken bunu da imzalamak zorunda mıyız?**

Tahliye taahhütnamesi, kiracıya zorla imzalatılabilecek bir evrak değil. Fakat kimi kiraya verenler, tahliye taahhütnamesini kabul etmeyen kiracı adayına en başından evi kiralamıyor. Son dönemde kiraya verenler yeni kira sözleşmesi akdederken peşinen tahliye taahhütnamesi istemeye başladılar ki, kira sözleşmesini kanunda düzenlenen uzama sürelerinden önce sonlandıra-bilsinler diye. Tahliye taahhütnamesi sıkı şartlara bağlı hazırlanan bir belge. Tüm şartları haiz olmayan tahliye taahhütnameleri mahkemelerce kabul edilmiyor.

“MALİYE BAKANLIĞI DENETLEME BAŞLATIR”

● **Bu tür kayıt dışı yöntemleri dayatan ev sahipleri Hazine ve Maliye Bakanlığı'na veya adli makamlara şikâyet edildiğinde nasıl bir süreç işliyor?**

Bu durumda Hazine ve Maliye Bakanlığı, kayıt dışı yöntem dayatan ev sahibi hakkında denetleme başlatıyor ve usulsüzlük tespit edildiği takdirde ev sahibi vergi cezalarıyla karşı karşıya kalıyor.

● **Bir de ev sahipleri veya emlakçıları bu yasal olmayan konularda uyardığımızda “İşine gelirse, arkada 100 kişi bekliyor” gibi bir tavırla karşılaşıyorsunuz. Buna karşı kiracı adayının imza altına alması gereken kritik önemdeki maddeler neler?**

Maalesef tarafların şartları uyuşmadığı ve sözleşme akdedilmediği takdirde kiracılık hakları ve tutanak altına alabileceği imkanları doğmuyor.

KİRACILARIN DİKKAT ETMESİ GEREKENLER:

- **Dekonta mutlaka ay belirtin:** Banka transferinde açıklama kısmına “... yılı ..., ayı konut kira bedeli” yazmayı asla ihmal etmeyin.
- **3 ayı aşan depozitoyu kabul etmeyin:** Kanuni sınır en fazla 3 aylık kira bedelidir.
- **Elden ödeme yapmayın:** Elden yapılan ödemelerde usulsüzlük cezası riskiyle karşı karşıya kalabilirsiniz.
- **Son ödediğiniz dekontları saklayın:** Evden çıkarken depozitonun güncel değerden iadesini talep edebilmek için son ödediğiniz kiranın dekontu en büyük delildir.
- **Sözleşmeye dikkat edin:** Çatı, asansör, kombi arızası veya tesisat gibi ana yapısal masraflar ev sahibine aittir. Kiracı bunları kiranın dışında karşılar. Sözleşmeye bunun aksinin yazılmasına izin vermeyin.

EDEBİYAT HAYATINDAN HATIRLAMALAR - 376

alıntılara yer verdiğimiz "Edebiyat Hayatından Hatırlamalar" köşesi bu hafta Ahmet Telli ile devam ediyor.

Hazırlayan: Leyla ALP

AHMET TELLİ (2 ARALIK 1946-10 TEMMUZ 2026)

Sevgiyi, hüznü, sürgünü ve direnişi şiirlerine taşıyan Ahmet Telli, 2 Aralık 1946'da Çankırı'nın Eski-pazar ilçesinde (bugünkü Karabük) doğdu. İlk ve ortaöğreniminin ardından Hasanoğlu ve Pazarören Öğretmen Okullarında eğitim gördü. Bir süre köy öğretmenliği yaptıktan sonra Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Anadolu'nun farklı kentlerinde uzun yıllar Türkçe ve edebiyat öğretmenliği yaptı.

Şiire genç yaşlarda başlayan Telli'nin ilk şiiri 1961 yılında yayımlandı. 1970'li yıllardan itibaren Varlık, Türk Dili, Türkiye Yazıları ve Cumhuriyet gibi dergi ve gazetelerde yer alan Telli, ikinci kuşak toplumsal gerçekçi şiirin en güçlü temsilcilerinden biri haline geldi.

1980 askeri darbesi sonrasında gözüaltına alınan, yargılanan ve öğretmenlikten ihraç edilen Telli, edebiyat üretiminden ve mücadelesinden vazgeçmedi. İhraç edildiği dönemde yayıncılık ve editörlük yapan usta şair, daha sonra mahkeme kararıyla mesleğine

dönerek öğretmenlikten emekli oldu.

Yaşamı boyunca toplumsal mücadelesinden ve edebiyattan ödün vermedi. Düşünceleri ve şiirleri nedeniyle hukuki süreçlerle karşı karşıya kaldı. 2017 yılında katıldığı bir basın açıklamasında kendi kitabından okuduğu şiir ve yaptığı konuşma gerekçe gösterilerek açılan dava-da, 2023 yılında 10 ay hapis cezasına çarptırıldı ve cezası ertelendi.

Şairin öne çıkan şiir kitapları arasında Yangın Yılları, Hüznün İsyan Olur, Dövüşen Anlatsın, Saklı

Kalan, Su Çürüdü, Belki Yine Gelirim, Çocuksun Sen, Barbar ve Şehla, Nida ve Bakışın Senin yer alıyor. Deneme ve söyleşi türünde de eserler veren Telli, Ömer Faruk Toprak Şiir Ödülü, Yazko Şiir Özendirme Ödülü, Altın Portakal Şiir Ödülü ve PEN Türkiye Şiir Ödülü gibi önemli ödüllere layık görüldü.

10 Temmuz 2026'da Ankara'da 79 yaşında hayatını kaybetti. Türk şiirinde toplumsal duyarlılığı lirizmle buluşturan güçlü sesi ve unutulmaz dizele-riyle edebiyat tarihinde kalıcı bir iz bıraktı.

Ahmet Telli'nin Everest Yayınları tarafından yayımlanan kitaplarından şiirler paylaşıyoruz.

ANLATIP DURDUM

Acının tutanakcısıydım
anlatıp durdum aşkları
ayrılıkları ve o destan
yalnızlığını ömrümüzün
Göçebe, gezgin ve aylak
biri miydim aklıma gelmedi
bir çingeneyle bir bilici
hep aynı şeydi bildiğim
Ve serseriliğimdi aşklar
bir masalcıydım belki de
yaşadım o büyük serüvenleri
yolculuklar tarihimdi benim
Acılar yaşıyordum yurdumda
peşpeşe yaklıyordu kentler
Bense hep oralardaydım
daha yangın başlamadan önce
Hayır! yetmiyor aşkları
ayrılıkları ve büyük
serüvenleri anlatmaya
iyi bir şiir bile bazan
Ama ben yine de hep
anlatıp durdum ne varsa
ve neyi yaşamışsam
dövüşmesini bildiğim kadar
(Su Çürüdü)

GİDERSEN YIKILIR BU KENT

Gidersen yıkılır bu kent, kuşlar da gider
Bir nehir gibi susarım yüzünün deltasında
Yanlış adresteydik, kimsesizdik belki
Sarışın bir şaşkınlık olurdu bütün ışıklar
Biz mi yalmızdık, durmadan yağmur yağardı
Üşür müydük nar çiçekleri ürperirken
Gidersen kim sular fesleğenleri
Kuşlar nereye sığınır akşam olunca
Sessizliği dinliyorum şimdi ve soluğunu
Sustuğun yerde birşeyler kınıyor
Bekleyiş diyorum caddelere, dalıp gidiyorsun
Adını yazıyorum bütün otobüs duraklarına
Öpüştüğümüz her yer adınla anılıyor
Bir de seni ekliyorum susuşlarıma
Selamsız saygısız yürüyelim sokakları
Belki bizimle ışıkların bütün varoşlar
Geriye mapushaneler kalır, paslı soğuklar
Adını bilmediğimiz dostlar kalır yalnız
Yüreğimize alırsız onları, ısıtırız
Gardiyan olamayız kendi ömrümüze her akşam
Gidersen kar yağar avuçlarıma

Bir ceylan sessizliği olur burada aşklar
Fiyakalı ışıklar yanıyör reklam panolarında
Durmadan çoğalıyor faili meçhul cinayetler
Ve ölü kuşlar satılıyor bütün çiçekçilerde
Menekşeler nergisler yerine kuş ölüleri
Bir su sesi bir fesleğen kokusu şimdi uzak
Yangınları anımsatıyor genç ölülere artık
Bulvar kahvelerinde arabesk bir duman
Sis ve intihar çöküyor bütün birahanelere
Bu kentin künyesi bellidir artık ve susuşun
İsyan olur milyon kere, hiç bilmez miyim
Sokul yanıma sen, ellerin sınımsız kalsın
Devriyeler basıyor karartılmış evleri yine
Gidersen yıkılır bu kent kuşlar da ölür
Bir tufan olurum sustuğun her yerde
(Belki Yine Gelirim)

ZAMAN KEKEMEYDİ

Gün bitti, elindeki güller de soldu
anımsanacak neler kaldı bugünden
paylaşılmış olan nelerdi sınımsız
belki bir türkü söyleriz geceye karşı
saçlarını tarazlayan bir şafak olur
Zaman kekemeydi ve tarihe sızan
soytarılar gördük gencömrümüzde
ölüm peşimize düşende bir göçebeydik
suretimiz ağardı kurulan darağaçlarına
bütün sığınaklar uçurumlara açıldı
Rüzgar suyu soğutsun su terli bedenlerimizi
ve aşkı düşünelim biz, destan yalnızlıkları
konuşursak akşam olur ve yine yağmur yağar
gidersek gülüşler azalır buralarda

kim bulur kayıp adresteki dostları
Bir karanlığa bakıyorum bir de zamana
ay büyüüp bir gül oluyor ellerinde senin
ve ancak yeni bir yorumu oluyor aşkın
saçlarından sızan bu karanlık yağmur
ayın çağışısıyla tutuşuyor begonyalar
Saçlarını diye düşünüyorum ömrümüzü
gözdükçe savrulan rüzgarda saçların
ve ikide bir aklıma düşüyor aynı soru
-Aşkı bilmiyorsam nasıl değiştiririm
kendimi, seni ve bütün dünyayı
(Belki Yine Gelirim)

GÜLÜŞÜN EKLENİR KİMLİĞİME

Gün biter gülüşün kalır bende
anılar gibi sürüklenir bulutlar
Ömrümüz ayrılıklar toplamıdır
yarım kalan bir şiir belki de
Aykırı anlamlar arayıp durma
güz biter sular köpürür de
kapanmaz gülüşünün açtığı yara
uçurum olur cellat olur her gece
Her gece yeniden bir talan başlar
acı ses olur, ses deli bir yağmur
eski bir eyleme gireriz böylece
Sığındığım her yer adınla anılır
ben girerim, sokağı devriyeler basar
bir de gülüşün eklenir kimliğine
(Belki Yine Gelirim)

AYRILIK AYRACI

Bütün ayrıcalıkları kaldırdın ama unuttuğun
Bir şey vardı yine de, çiçekleri sulamadın
Gökyüzü sarardı o zaman bulutlar kirlendi
Ve ne kadar az konuşur olduk günboyu
Birden ayrımsadık ki ayrılık orda başlıyor
Tam da susuşların birbirine eklendiği yerde
Ezberlenecek hiçbir şey yok bu dünyada
Kirlenilmemiş bir bulut bile yok artık
Böyle diyorsun her yolculuğa çıkışında
Yaşadığın kent de sana benziyor gitgide
Ne zaman dönmeyi düşünsem yangın çıkıyor
Ya da erteletiyorum biletimi son anda
Uzun bir sessizlik oluyorsun dağlara baksam
Karşılıksız mektuplar kadar burkuluyor kalbini
Yazdığım şiirler de canımı sıkıyor artık
Fotoğraflarımı yırtıp atıyorum tek tek
Ve ben bütün yapraklarımı döküyorken şimdi
Eylül diyorsun, tam da orda başlıyor ayrılık

Üşüyünce ağlıyorsun yalnızım dememek için
Uçaklar gemiler trenler çiziyorsun duvarlara
Kendine bir deniz bul artık bir de rüzgâr
Parçalanacağın bir uçurum bul bu dünyada
Tek tutkun o kenti bırakıp gelmek olmalı
Ve gelirken havaya uçurmak bindiğin otobüsü
Birden ayrımsadık ki ayrılık orda başlıyor
Tam da çiçeklerin sulanmadığı yerde
Konuşacak bir şeyler bulamıyorsak günboyu
Derim ki ayrılık gündemdedir ne yapılırsa
Ve sen bütün ayrıcalıkları kaldırdığını sanmıştın
Ama unutmuşsun yine de ayrılık ayrıcalığını
(Çocuksun Sen)

AŞKLAR MI /I

Aşklar mı diydün, anladım
Senin incindiğin benimse
Yollara düştüğündür yeniden
(Çocuksun Sen)
ŞAİRİN BAHŞIŞI
Ölürüm diyor ki,
-Ne diyor ölüm?
-Cemal hariç değil!
Diyor ki,
-Ne diyor Cemal Süreya?
-Her ölüm erken ölümdür/
üstü kalsın
-Olur diyor ölüm, kabul!
(Çocuksun Sen)

Atatürk Kitaplığı

Hazırlayan: Leyla ALP

Bu köşede, Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ü anlatan eserlere yer vereceğiz. Atatürk'ün hayatı, mücadelesi ve devrimleri üzerine yazılmış bu kitapların devlet adamı ve bir lider olması dışında çok yönlü kimliğini ve entelektüel derinliğini tanımamızı sağlayacağını umuyoruz. Bu hafta Pozitif Yayınevi tarafından yayınlanan Falih Rıfkı Atay'ın "Atatürk'ün Hatıraları 1914-1919" kitabından bölümler paylaşıyoruz. İyi okumalar.

ATATÜRK'ÜN HATIRALARI- 2

Gazi Paşa, Cemal Bey hakkındaki hatıralarına her zaman için bir den olan bu cümlelerle ara verdi. Ve Halep hikâyesine devam etti:

"At ve kısırakların satılmamış olduğunu söylemiştim. Halep'te Cemal Paşa merhumla birçok ciddi mevzular üzerinde münakaşadan sonra dedim ki:

Cemal Paşa, benim bazı cins at ve kısıraklarım var. Bunları satmak ihtiyacıydım. Alıcı bulamadım. Siz buranın eski kumandanısınız, bana bir yol gösteriniz."

"At ve kısıraklarınızı önce baytarıma muayene ettireyim."

1914-1919 "Diyarbakır'da iken Alman ve Avusturyalılar bu atlarla kısırakların pek kıymetli olduğunu söylediler. Bunda şüphe etmiyorum ama yine öyle yapınız."

Cemal Paşa hepsi için iki bin altın teklif etti. Kabul ettim. Ve İstanbul'a hareket ettim.

Bir gün İstanbul'da Bahriye Müsteşarı Vasıf Paşa'dan bir tezkere aldım. Bu tezkereye eklenmiş olan "Cemal Paşa" imzalı telgraf şu idi: "Hayvanlarımla beş bin liraya sattım. Sizden çok ucuza almışım. Üç bin lirasını nereye gönderiyorsunuz?"

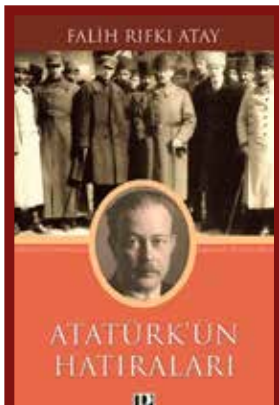
Bu telgraf üzerine Müsteşar Vâsıf Paşa'nın yanına gittim. Kendisine dedim ki: "Bu telgrafın ma-

nasını anlayamadım. Ben paşaya atlarımı iki bin liraya sattım. O beş bin liraya satmışsa üst tarafını bana vermeye mecbur değildir."

Fakat ilave etmeliyim ki bu sözüme rağmen Cemal Paşa merhum, üç bin lirayı Vasıf Paşa de-laletiyle bana göndermişti.

Bu para yeni teşebbüslerimde bana yardımcı olmuştur. Bunu söylemeyi vazife sayarım. (...)

At ve kısırak parasıyla İstanbul'a geldik. Anam ve kız kardeşim Akaretler'de 76 No'da oturuyorlardı. Ben başka bir ev arıyordum. Çocukluğumdan beri bir tabiatım vardı. Oturduğum evde ne ana ne kız kardeş ne de ahabla beraber bulunmaktan hoşlanmazdım. Yalnız müstakil bulunmayı çocukluğumdan çıktığım zamandan itibaren daima tercih etmiş ve sürekli olarak öyle yaşamışım. Tuhaf bir hâlim daha var, ne ana (babam çok erken ölmüş), ne kardeş ne de en yakın akrabamın kendi zihniyet ve telakkilerine göre bana şu veya bu tavsiyede ve nasihatlerde bulunmasına tahammülüm yoktu. Aile arasında yaşayanlar pekâlâ bilirler ki sağdan soldan pek saf ve samimi ihtarlardan kurtulamazlar. Bu vaziyet karşısında iki hareket tarzından birini seçmek zaruridir: Ya itaat etmek yahut bütün bu ihtar ve nasihatleri hiçe saymak! Benice ikisi de doğru değildir. Bununla beraber size bu münasebetle anamın

gider evliyalara kavuşursun!" O vakit aklını başına aldı, dedi ki:

"Evladım, siz acemisiniz, mademki böyle şeylerle uğraşıyorsunuz, bana yaptığınız şeyleri haber veriniz, gizli şeylerinizi bana bırakınız. Çok dikkat etmelisiniz. Muvaffak olmak zordur. Mahvolmak daha tabii kabul edilmek lazım gelir. Ne yapayım yegâne erkek evladımın, benim mahvolmanı istemiyorum!" dedi.

"Anne," dedim, "Bu işler yürümüşdür. Ben namuslu bir adam olarak bu işlerin içinde bulunmak mecburiyetindeyim. Beni bundan men edebilir misiniz?"

"Hayır, evladım, bir gün bu işler olduktan sonra seni namus ve haysiyet sahibi olanlarla beraber görmezsem, işte o zaman müteessir olurum. Ben senin kadar okumuş değilim. Senin kadar bilmem. Seni, gördüğün anladığın şeyleri yaptıktan men etmeye kalkışmam. Yalnız dikkat et, esas muvaffak olma, muvaffak olmaya çalışınız." (Syf 32-35)

Özgürlük Parkı Sanat Günleri'nin konuğu Emre Karayel ile “Erkek Akı Oksimoron” oyunu öncesinde Kadıköy’le ilişkisini, açık hava sahnelerini ve erkeklik hallerini konuştuk

● Deniz Şimal TAŞAN

Kadıköy Belediyesi’nin desteğiyle düzenlenen Özgürlük Parkı Sanat Günleri, yaz boyunca tiyatro oyunları, konserler ve sahne gösterileriyle sanatseverleri ağırlamaya devam ediyor. Etkinliğin konuklarından biri olan oyuncu Emre Karayel, 28 Temmuz Salı akşamı “Erkek Akı Oksimoron” oyunuyla Özgürlük Parkı’nda seyirci karşısına çıktı. Biz de oyun öncesinde kuliste bir araya geldiğimiz Karayel ile Kadıköy ile erkeklik halleri hakkında konuştuk.

“FARKLI BİR KEYİF”

● Bugün Özgürlük Parkı Amfi Tiyatro’dayız, açık havada seyircilerinizle buluşacaksınız. Düşüncelerinizi alabilir miyiz?

Buradaki ilk oyunum değil, her sene Özgürlük Parkı’nda tiyatrolar oynuyoruz. Açık hava ve seyircisi farklı bir keyiftir. Dinamiği, seyircinin yaklaşımı ve sıcaklığı çok farklıdır. Bir de bana çocukluğumda gittiğimiz yazlık sinemaları hatırlatır. O yüzden açık hava oyunlarını çok severim. Seyircimle tekrar açık havada buluşacağımız için heyecanlıyız.

● Size Kadıköy seyircisini sorsam?

Biliyorsunuz, tiyatro salonları Beyoğlu’ndan Kadıköy’e, Moda’ya taşındı. Kadıköy’de çok fazla irili ufaklı tiyatro salonu açıldı. O yüzden Kadıköy seyircisi, tiyatro kültürüne aşinadır, çok da sahiplendiler. Hatta ben burada pandemi döneminde bir oyun oynadığımda, biraz hastaydım, oyunu yanda bırakmak zorunda kalınca seyirci alkışlayarak bana destek verdi sağ olsun. O yüzden, Özgürlük Par-

kı’ndaki bu açık hava sahnesi ve Kadıköy seyircisi benim için çok özeldir.

● Kadıköy’ün sanat hayatınızda herhangi bir yeri var mı?

Ankara menşeli bir oyuncuyum, tiyatro bölümünden orada mezun oldum. İstanbul’a geldiğimde, tiyatroya Haluk Bilginer’in yanında Oyun Atölyesi’nde başladım. Dolayısıyla Moda, Kadıköy, rıhtım, sahil ve Bahariye benim için çok özeldir. Sekiz sene Oyun Atölyesi’nde oynadım, oralara her gittiğimde çok duygulanırım, mutlu olurum. Kadıköy’ü çok severim.

KADINLAR NE İSTER?

● Yıllarca sizi 1 Kadın 1 Erkek’te bir ilişkinin içinde izledik, şimdi Oksimoron ile yine “erkeklik halleri” ile sahnedesiniz. Arada nasıl bir fark var?

Orada iki kişiydik, şimdi tek kişiyim böyle bir fark var. Ama kadın ile erkek ilişkisini konuşuyoruz burada da. “Kadınlar ne ister” sorusuna cevap vermeye çalışıyoruz. Aslında biraz onunla benziyor, çok bir fark yok, bu sefer tek bir erkek üzerinden tartışıyoruz.

● Oyunun adı Oksimoron yani bir nevi çelişkiler. “Erkekliğin” en büyük çelişkisi ne sizce?

Erkekliğin en büyük çelişkisi kadınları anlamamalarıdır bence.

● Sahnede anlattığınız durumlar arasında kendi hayatınızda da sıkça yaşadığınız bir şey var mı?

Aslında biz kadınları anlamaya çalışıyoruz, oyunda da bunu söylüyoruz ve bunu bir denge

Emre Karayel ile erkeklik halleri üzerine...

kurarak yapabiliriz diyoruz. Bazen özel ve aile yaşamımda dengeyi kuramadığım durumlar oluyor. Ama mesele insanın hatasını fark edip, özür dileyebilmesidir.

EMPATİ KURMAK

● Bu oyundan çıkan bir seyircinin salondan nasıl bir hisle ayrılmasını istersiniz?

Her iki tarafın da birbiriyle empati kurabilmesini isterim. Empati kurarsak, bu oyunda bahsettiğimiz dengeye daha kolay ulaşırız. Güvenmek en önemli mesele.

● Benim sormadığım, Kadıköylülere söylemek istediğiniz herhangi bir şey var mı?

Oyunlarımıza hep geliyorlar, bu bizler için çok kıymetli. Seyirci olmadan tiyatronun bir anlamı yok. O yüzden hepsini sadece benim oyunlarım değil, sahnelenen tüm oyunlara bekliyoruz.

Moda Sahnesi, son oyunların ardından sezona kısa bir ara veriyor

Moda Sahnesi’nde sezonun son oyunları

Moda Sahnesi’nin kendi yapımı olarak öne çıkan ve Édouard Louis’nin eserinden uyarlanan “Bir Kadının Kavgaları ve Dönüşümleri”, sezon kapanışının ana oyunlarından biri olarak dikkat çekiyor. Sınıf, toplumsal cinsiyet ve özgürleşme mücadelesini odağına alan oyun, 31 Temmuz ile 1 ve 2 Ağustos tarihlerinde sahnelenecek.

Sezonun mizah dolu son

etkinliği ise 2 Ağustos’ta sahne alacak olan Seda Yüz Stand Up gösterisiyle gerçekleşecek.

Sezon kapanış gösterilerinin biletləri Moda Sahnesi gişesinden ve dijital bilet platformlarından temin edilebiliyor. Ağustos ayındaki kısa aranın ardından Moda Sahnesi, eylül ayı itibarıyla yeni sezon programıyla perdelerini yeniden açacak.

Derviş külliyyatına 3 yeni kitap

Suat Derviş'in kitap formunda okurla buluşmamış eserleri ilk kez gün yüzüne çıkıyor

Yerli edebiyatımızın, kıymeti vefatının ardından sonra daha iyi idrak edilen yazarlarından Suat Derviş’in, yeni eserleri yeniden okurlarla buluşuyor. Bir süredir, yazarın kitaplarını yeniden basarak Derviş külliyyatı hazırlayan İthaki Yayınları, şimdi de üç yeni eserle okur karşısında.

23 Temmuz 1972’de yaşamını yitiren Suat Derviş’in 54. ölüm yıldönümü vesilesiyle hazırlanan üç kitaplık seçkide Sevdığım Bendim, Üç Papatyalı Kadın ve Bitmeyen Korku romanları yer alıyor. Derviş’in Filiz Hataylı takma adıyla kaleme aldığı ve bugüne dek kitaplaşmamış metinlerden Üç Papatyalı Kadın, yazarın daha önce kendi imzasıyla yayımlanan Gınahtan Kaçan Kadın

adlı çizgi romanıyla birlikte okurla buluşuyor. Benzer tema ve karakterler etrafında şekillenen bu iki metin, Derviş’in aynı hikâyeye dünyasını farklı anlatı biçimleriyle nasıl yeniden kurduğunu görme imkânı sunuyor. Yine Filiz Hataylı imzasıyla yayımlanmış ancak daha önce kitaplaşmamış olan Bitmeyen Korku ise Bir Köşede Bir Kadın novella-sıyla birlikte yayımlanıyor.

Böylece Suat Derviş külliyyatının uzun süre gazete ve dergi sayfalarında kalmış, kitap formunda okurla buluşmamış önemli parçaları uzun yıllar sonra okurla buluşuyor. Serdar Soydan editörlüğünde hazırlanan serinin yayın sorumluluğunu Sevdagül Kasap üstleniyor.

“Alışkanlıklar” Decollage Art Space’te

Betül Sertkaya’nın “The Habits” (Alışkanlıklar) adlı sergisi 30 Ağustos’a dek Decollage Art Space’te ziyaretçilerini bekliyor

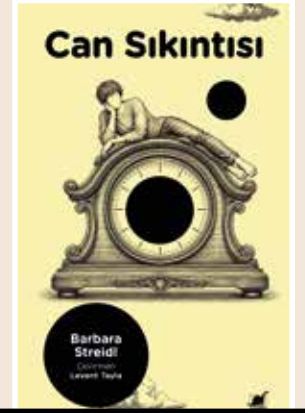
Suadiye’de bulunan Decollage Art Space’in sanat dünyasına adım atmak isteyen genç yetenekler için fırsat sunan SOLO Project adlı açık çağrısı sonuçlandı. Bager Akbay, Derya Yücel, Ebru Nalan Sülün, Marcus Graf ve Nergis Abıyeva’dan oluşan jüri üyelerinin değerlendirmesi sonucu belirlenen sanatçı Betül Sertkaya oldu. Betül Sertkaya’nın “The Habits” (Alışkanlıklar) adlı sergisi, 30 Ağustos’a kadar Decollage Art Space’de izleyiciyle buluşuyor.

HAFTANIN PUSULASI

Hazırlayan: Semra ÇELEBİ

KİTAP

Can Sıkıntısı

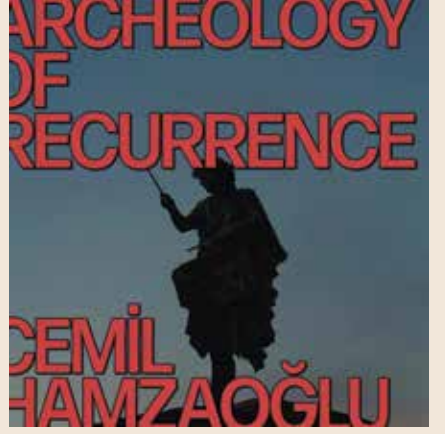
Kim daha önce can sıkıntısıyla boğuşmamıştır ki? Can sıkıntısı tam anlamıyla zaman kaybının en belirgin örneği olarak görülür; “sıkıcı” ifadesi ise çoğu zaman monotonluk ve sıradanlıkla ilişkilendirilir. Oysa can sıkıntısı ilk bakışta verimlilik anlayışımızla çelişiyor gibi görünse de, önemli düşünsel kıvılcımlar yaratabilir ve yaratıcılığımızı besleyebilir. Üstelik hiçbir şey yapmamak, hayallere dalmak ve dinlenmek arasında bir yerde duran bu olumlu can sıkıntısı haline izin verenler, zamanı sürekli en verimli şekilde kullanma baskısının hükmü sürdüğü gündelik yaşam karşısında daha güçlü durabilirler. Barbara Streidl, yalnızca 100 sayfada, pek de sevilmeyen bu ruh halinin son derece ilham verici bir portresini çiziyor. (Tanıtım Bülteninden)

Ayrıntı Yayınları / 100 sf / Ağustos 2026

Dikkat çeken yeniler:

- Denizler / Samantha Hunt
- Dedalus Kitap
- Portakal Çiçekleri / Özgür Balpınar
- Indigo Kitap
- Cesar Cascabel / Jules Verne
- Alfa Yayınları

ALBÜM

Archaeology Of Recurrence

Davulcu, besteci, prodüktör ve araştırmacı Cemil Hamzaoglu’nun ilk solo çalışması olan Archaeology of Recurrence, 24 Temmuz’da Lin Records etiketiyle tüm dijital platformlarda yayımlandı. Caz doğaçlamasını, orkestral düzenlemeleri ve çağdaş ses tasarımı buluşturan çalışma, Rutkay Aziz’in seslendirdiği Rainer Maria Rilke şiiri ve James Baldwin arşiv kayıtlarını da bir araya getiriyor. Beş parçadan oluşan EP, Cemil Hamzaoglu’nun besteleri ve düzenlemeleri etrafında şekillenen uluslararası bir müzisyen kadrosunu da buluşturuyor.

Ruhu doyanur yeniler:

- Beni Çağır / Pinhani
- Tamam Aşkım / Nazan Öncel
- Kuşlar / Ezgi Aktan, Dengin Ceyhan

DİZİ

Sene 1936

Netflix’in 2026 yapımı yeni mini dizisi Sene 1936 (L’Été 36), seyircisini işçi sınıfının ilk kez ücretli izin hakkı kazandığı tarihi bir döneme, Fransız Rivierası’na götürüyor. Altı bölümden oluşan bu mini dizi; Nice kentindeki lüks Riviera Oteli’nde bir savcının öldürülmesiyle başlayan sürükleyici bir polisiye sunuyor. Farklı sosyal sınıflardan gelen dört kadının yollarının bu gizemli cinayetle kesişmesini merkezine alan yapım; Julie de Bona, Sofia Essaïdi ve Nolwenn Leroy’den oluşan oyuncu kadrosu, dönemin ruhunu yansıtan atmosferi ve politik gerilimle harmanlanmış kurgusuyla öne çıkıyor.

Ah zavallı Bronz Çağı!

ALPER TURGUT

alperturgut@yahoo.com

"The Odyssey" ileride kült ve klasik bir film olarak anılacaktır elbette, ancak şimdiden sinemadan taşan ve gündelik hayata karışan bir fenomene dönüştüğü neredeyse kesin. Antik Yunan edebiyatının büyük şairi Homeros ve çağımızın en yetenekli yönetmenlerinden Christopher Nolan arasındaki 2700 yıllık işbirliği, daha yapım aşamasında, birçok tartışmayı körükledi. Ancak hiçbir, ölümsüz bir destanı canlandırma riski, bildik bir öyküyü yeniden inşa etmenin güçlüğü veya sözlü edebiyatı, görsel bir şölen çevirmek üzerine değildi. Aylar boyunca, Helen niye sarışın değil, yeteneksiz ünlü Zendaya neden oynatılıyor, bebek suratlı Tom Holland ne alaka gibi, tali meselelerle oyalandı kamuoyu. Ancak bu kakofoni, filmin reklamına ekstra katkı yaptı, böylelikle dev bütçe çöpe gitmedi, hatta rekor kırmaya heveslendi. Kendini çizgi roman uyarlamalarının insafına bırakan Hollywood'un, tükenişini yavaşlatmak adına yeni ve kuvvetli

bir çekim gücüne ihtiyacı vardı, can simidi bulmuş gibi oldu.

Ne varsa eskide var klişesinin gerçeklik payı harbinden varmış, vasatlık çağında sosyal medyada, entelektüel tartışma düzeyi yükseldi, bir bakıma. Mitoloji, tarih, coğrafya, Sirenler, Tepegöz, Truva'nın bahtsızlığı, tanrıların kibri, insanların çıkarıcılığı üzerine birçok tartışma gördüm, sevindim. İncir kabuğunu doldurmayacak şeyler üzerine konuşmak yerine, savasların büyük zaferler değil, tarihi değiştiren, dönemin insanları kadar sonra gelen kuşakları da etkileyen felaketler olduğu konusunda yeni fikirler edinmek, dev bir ilerleme aslında, ayırdına varana.

Filmi kıyasıya eleştirirken, hunharca tutumunun nedenini soranlara henüz izlemedim diyecek kadar pişkinlerin görüşünü bir kenara koyarsak, bir adım kendini bulma öyküsüdür bu diyen standart çıkışları da diğer yana bırakırsak, geriye kalan eleştirileri ciddiye alırım. Kendim de film çıkışındaki görüşümle aynı yerde değilim, çünkü zihinde demlendikçe detaylar daha da belirginleşiyor. Filminden çıktığımda 100 üzerinden 85 derken, şimdi puanı 75'e in-

dirdim, ha diyeceksiniz ki, 10 puan neyi değiştirir? Yanıtım çok şeyi olacaktır.

Öncelikle oyunculuklar konusu, Nolan sinemasında, özellikle ustalık dönemi dediğimiz son yıllarında, aktris ve aktörlerin katkısı neredeyse yok, oyunculuk performansları asla çarpıcı değil. Oyunculuk yönetimi de doğal olarak saldım çayıra modunda. Teknolojiyle bütünleşen, tempoyu yitirmeyen ve atmosferi yükselten bir anlatım dilini daha çok önemsiyor yönetmen, sinemanın büyümesine ve cezbedişine odaklanıyor böylelikle.

Tarihi eser, bir filme sığmayacak ayrıntılar barındırdığı için, eksiklikler olacaktı, ister istemez. Tam 20 yıl maceradan macera koşmuş bir kralın, her

yaşadığı tuhaflığı göstermek, yapboz parçalarını daha da çoğaltmak demektir. Bütünlük hissi adına, bunca karmaşa bile fazla aslında.

Misal bazı diyaloglar gülümsetti, "Bronz çağımız çöküyor" diyor ya, bu çok fazla modern, İthaka Kralı Odysseus, tasviri de destan ile uyumuyor. Hemeros'un meşhur kralı, zekidir ama aynı zamanda kurnaz, hilekâr ve görece ahlaksızdır. Eve dönüş yolunu kolay bulamama sebepleri arasında, tanrıların öfkesi ve

gazabı kadar, tanrıça kadınlarla aşk yaşamaması ve çocuk yapması vardır. Burada ise tam bir sadık kahramana dönüşmüş, uluorta saçma çıkışlar ve gereksiz hareketler yapsa da.

Zavallı güzeller güzeli Penelope, yıllar yılı bu sansar kralı bekledi, büyük bir umutla. 10 yıl savaş sürdü, 10 yıl da dönüş yolculuğu, sen misin Truva'ya at sokmayı ilk ortaya atan, haliyle çekeceksin tüm çileyi. Durun, onca sıkıntı hikâye, gönlünü eğlendirmiş resmen adam. Üstelik tanrı ve tanrıçalar da yanında. Her kral, kendi ülkesine kısa sürede ulaşabiliyor, bizim eleman, hem zavallı adamlarının başına bela açıyor hem de kafasına göre takılıyor.

Bir de bu yapıtı, Çanakkale'ye dev atı hediye eden Truva filmiyle karşılaştıranlar oluyor. Oysa ikisi bambaşka destan, biri kaba kuvveti, kahramanlıkları, halkın yaşadığı felaketi, savaş ve onur üzerinden verirken, diğeri fantastik bir yolculuktur. Strateji ve dayanıklılık ana umurgasıdır. Geçen yıl vizyona giren "Dönüş" (The Return) (70 puan vermiştik) filminde, aynı öykü vardı, Ralph Fiennes ve Juliette Binoche gibi iki dev oyuncu, görsel bir şölen, gözleri büyüleyen ihtişam olmadan da bir filmi çekip çevirebilmişti.

Homeros'u çevirenlerin, berbat bulduğu hatta senaryo ekibinde yer alsak utanç duyardık dediği metin, yüzysel olmakla, derinlikten yoksun kalmakla eleştiriliyor. Hak versem de kısmen, etik, psikolojik, politik soslar filmin ritmini bozardı, karakterlerin gelişimi ise onca serüven arasında koşuştururken nasıl mümkün olabilirdi? Sinemacı, her şeyi boca etmek yerine bazı şeylerden vazgeçmek ile sınırlı çoğu zaman. Şimdi 640 kilometreyi aşan film şeridi harcayan yönetmenin emeğini ve kıyıp kestiklerini düşünelim ve hakkını teslim edelim.

Son olarak, gece yarısı bile dolu salonlar varsa, bu gerçek bir başarıdır, biz sinemaseverlere düşen de gidip bu şaşı gösterinin tadını çıkarmaktır.

İstanbul Kitapçısı'nda sinema akşamları

İstanbul'un kültür sanat hayatında önemli bir buluşma noktası olan İstanbul Kitapçısı Kadıköy şubesi, 31 Temmuz'dan itibaren yaz akşamlarında açık hava sinema gösterimlerine ev sahipliği yapacak. İstanbul Kitapçısı Kadıköy şubesi terasında gerçekleşecek gösterimler, deniz manzarası eşliğinde izleyicilere sinemanın iz bırakan yapımlarını sunacak. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür AŞ tarafından düzenlenen açık hava sinema programı kapsamında, farklı dönemlerden iz bırakan yapımlar yaz boyunca sinemaseverlerle buluşacak. Şehrin hareketli atmosferi içinde sinemaya zaman ayırmak isteyenlere alternatif bir buluşma alanı sunan program, seçkin film gösterimleriyle izleyicileri bir araya getirecek.

MİYAZAKİ'NİN DÜŞLERİ

Programın ilk gösterimi, 31 Temmuz'da Fatih Akın'ın İstanbul'un çok kültürlü yapısını ve müzik sahnesini ele aldığı belgeseli "İstanbul Hatırası: Köprüyü Geçmek"

ile gerçekleşecek. İstanbul'un farklı semtlerinden müzisyenlerin hikâyelerini bir araya getiren film, kentin sokaklarını, seslerini ve kültürel çeşitliliğini izleyiciyle buluşturacak.

14 Ağustos'ta Bulutsuzluk Özlemi 40. Yılı Özel Gösterimi kapsamında "Yaşamaya Mecbursun" sinemaseverlerle buluşacak. Film, Türk rock müziğinin önemli gruplarından Bulutsuzluk Özlemi'nin 40 yıllık müzik yolculuğuna ışık tutuyor.

Programın devamında 28 Ağustos'ta, "Miyazaki'nin Düşleri" seçkisi kapsamında Hayao Miyazaki'nin doğa, insan ve hayal gücü üzerine kurduğu anlatısıyla öne çıkan "Çocuk ve Balıkçıl" gösterilecek.

Açık hava sinema programının son gösterimi ise 11 Eylül'de, Studio Ghibli'nin büyüleyici dünyasını yansıtan ve sinema tarihinin unutulmaz animasyonları arasında yer alan "Komşum Totoro" ile tamamlanacak.

Etkinliğe katılmak isteyenlerin Radar Türkiye uygulaması üzerinden kayıt yaptırması gerekiyor.

İstanbul Kitapçısı Kadıköy şubesi, 31 Temmuz'dan itibaren yaz akşamlarında açık hava sinema gösterimlerine ev sahipliği yapacak

SİNEVİZYON

Modi: Deliliğin Kanadında Üç Gün

1916 yılında savaşın gölgesindeki Paris'te geçen film, arkadaşlarının ona verdiği isimle "Modi" olarak tanınan Amedeo Modigliani'nin (Riccardo Scamarcio) hayatındaki baş döndürücü yetmiş iki saati takip ediyor. Polisten kaçan Modi, sanat kariyerini sonlandırıp şehri terk etmeyi düşünür; ancak ressam arkadaşları Maurice Utrillo (Bruno Gouery), Chaim Soutine (Ryan McParland) ve ilham perisi Beatrice Hastings (Antonia Desplat) onu bu kararından vazgeçirmeye çalışır. Tam bu sırada karşısına çıkan Amerikalı koleksiyoner Maurice Gangnat (Al Pacino), onun hayatını sonsuza dek değiştirebilecek güce sahiptir. Aktör Johnny Depp'in bu sefer yönetmen koltuğunda oturduğu film 31 Temmuz'da vizyona giriyor.

KADIKÖY SİNEMASI

ODYSSEY: 11.15, 13.40, 17.00, 20.30, 31 Temmuz – 1 Ağustos 23.59

MODİ: DELİLİĞİN KANADINDA ÜÇ GÜN: 11.30, 19.00

SAPLANTI: 14.30, 21.15, 31 Temmuz – 1 Ağustos 23.30

BACKROOMS: 16.40

PARIS, TEXAS: 4 Ağustos Salı 20.30

YURT: 5 Ağustos Başka Çarşamba 21.15

KILL BILL: MEVZUNUN TAMAMI: 6 Ağustos Unutulmaz Perşembe 19.00

Adres: Bahariye Cad. No:25, Kadıköy Tel: (0216) 337 74 00

BU HAFTANIN PROGRAMI ŞÖYLE:

31 TEMMUZ CUMA

SEFA DOĞANAY GAZİNOSU

Başarılı taklitleri ve güçlü sahne performansıyla geniş bir hayran kitlesine sahip Sefa Doğanay, yeni gösterisiyle Özgürlük Parkı'nda seyirciyle buluşuyor. Mizah, müzik ve eğlenceyi bir araya getiren gösteri, izleyicilere keyifli bir yaz akşamı yaşatacak.

Biletler: biletinial.com – bile-tix.com – bubilet.com.tr

1 AĞUSTOS CUMARTESİ

FATİH ERKOÇ & KEREM GÖRSEV JAZZ PROJECT

Türkiye'nin güçlü sesi Fatih Erkoç ile cazın usta piyanistlerinden Kerem Görsev, ortak projeleri kapsamında Özgürlük Parkı'nda müzikseverlerle buluşuyor. Konserde Fly Me to the Moon, What a Wonderful World, Moon River gibi caz klasiklerinin yanı sıra Kerem Görsev'in özgün besteleri de seslendirilecek.

Biletler: biletinial.com – bile-tix.com – bubilet.com.tr

2 AĞUSTOS CUMARTESİ

İKİ KİŞİLİK OYUN

Binnur Kaya ve Mert Firat, ilk kez aynı sahnede buluşuyor. Evlilik, sadakat, boşanma, toplumsal roller ve bireysel özgürlüğü keskin bir hiciv ve bol kahkahayla ele alan oyun, iki güçlü oyuncunun performansıyla izleyicilere unutulmaz bir tiyatro deneyimi sunuyor.

Biletler: biletix.com – tiyatrolar.com.tr

3 AĞUSTOS PAZAR

HERKES KOCAMA BENZİYOR

Pınar Güntürk'ün tek kişilik performansıyla sahneye taşıdığı oyun, bir pavyonda tuvaletçilik yapan Ayten'in yaşamını, öfkelerini, hayal kırıklıklarını ve yeniden var olma mücadelesini etkileyici bir dille anlatıyor.

Biletler: biletinial.com – bubilet.com.tr – bile-tix.com

4 AĞUSTOS PAZARTESİ

FIRAT TANIŞ İLE GELİN TANIŞ OLALIM

Fırat Tanış'ın müzik, anlatı ve sahne performansını

buluşturan gösterisi Özgürlük Parkı'nda.

Biletler: biletinial.com – bubilet.com.tr – bile-tix.com

5 AĞUSTOS SALI

MEMLEKET KUMAŞI

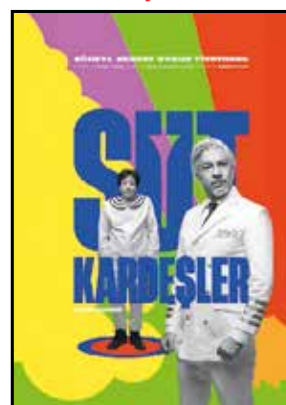

Memleket Kumaşı adlı yeni gösterisinde Sunay Akın, Sümerler'den bugüne yazılan şiirin derinliklerine iniyor ve ünlü şairlerin şiir olmuş yaşamlarından bilinmeyen hikâyeleri gün yüzüne çıkarıyor.

Biletler: biletix.com – biletinial.com – bubilet.com.tr

6 AĞUSTOS ÇARŞAMBA

SÜT KARDEŞLER

Türk tiyatrosunun klasiklerinden Süt Kardeşler, Süheyl & Behzat Uygun Tiyatrosu'nun güncel yorumuyla yeniden sahneleniyor. Yanlışlıklar üzerine kurulu eğlenceli hikâyesi, renkli karakterleri ve nostaljik atmosferiyle izleyicilere kahkaha dolu bir tiyatro

akşamı vad ediyor.

Biletler: biletix.com – biletinial.com – bubilet.com.tr

7 AĞUSTOS PERŞEMBE

AHMET ASLAN, GRUP ABDAL VE ALİ DOĞAN GÖNÜLTAŞ KONSERİ

Ahmet Aslan, Grup Abdal ve Ali Doğan Gönültaş ilk kez aynı sahnede müzikseverlerle buluşuyor. Türkçe, Kürtçe ve Zazaca eserlerden oluşan zengin repertuvarıyla konser, Anadolu'nun köklü müzik geleneğini güçlü yorumlarla bir araya getirerek

izleyicilere unutulmaz bir yaz akşamı yaşatacak.

Biletler: biletinial.com – bile-tix.com – bubilet.com.tr

8 AĞUSTOS CUMA

SUAT SUNA – ŞARKILAR ESKİDEN DAHA MI GÜZELDİ

Suat Suna, 35 yıllık sahne deneyimini ve müzikal birikimini "Şarkılar Eskiden Daha mı Güzel" adlı özel gösterisiyle Özgürlük Parkı'na taşıyor. 70'lerden günümüze Türk pop müziğinin unutulmaz eserleri, sanatçının anlatımları ve perde arkası hikâyeleri eşliğinde nostalji dolu bir müzik

yolculuğuna dönüşüyor.

Biletler: biletinial.com – bubilet.com.tr

Yapay zekâ modellerinin eğitimi için milyonlarca kitabın tarandıktan sonra imha edilmesi, telif hakları ve kültürel miras tartışmalarını yeniden gündeme getirdi. Türkiye Yayıncılar Birliği Başkanı Kenan Kocatürk, eser sahiplerinin haklarını koruyacak yasal düzenlemelerin gecikmeden hayata geçirilmesi gerektiğini söylüyor

● Erhan DEMİRTAŞ

Yapay zekâ modellerinin eğitimi için milyonlarca kitabın satın alınıp taranmasının ardından imha edildiğini ortaya koyan mahkeme belgeleri, telif hakları ve kültürel miras tartışmalarını yeniden gündeme taşıdı. Kamuoyuna açıklanan belgelerde, yapay zekâ şirketi Anthropic'in "Project Panama" adı verilen program kapsamında milyonlarca ikinci el kitabı satın aldığı, kitapların ciltlerini endüstriyel makinelerle sökerek sayfalarını yüksek hızlı tarayıcılarla dijital ortama aktardığı ve tarama işleminin ardından fiziksel nüshaları geri dönüşüme gönderdiği belirtildi. Mahkeme sürecinde, şirketin yapay zekâ modellerini eğitmek için kullandığı veri toplama yöntemleri de ilk kez ayrıntılı biçimde kamuoyunun gündemine taşındı. Kararda, yasal olarak satın alınan basılı kitapların dijital ortama aktarılmasına ilişkin değerlendirmelerin yanı sıra, telif hakkıyla korunan eserlerin yapay zekâ eğitiminde hangi koşullarda kullanılabileceği de tartışma konusu oldu.

Project Panama, yalnızca bir telif hakkı davası olmanın ötesinde, yapay zekâ teknolojilerinin gelişimi ile yaratıcı emeğin korunması arasındaki dengenin nasıl kurulacağına ilişkin küresel tartışmaların da simgelerinden biri hâline geldi. Kitapların yapay zekâ sistemleri için bir eğitim verisine dönüşmesi; telif hakları, yayıncılık, kültürel miras ve etik sınırlar üzerine süren tartışmaları yeniden gündeme taşıdı.

"KANUN GÜNCELLENMELİ"

Türkiye Yayıncılar Birliği'nin 12. Türkiye Yayıncılık Kurultayı Sonuç Bildirisi'nde de yapay zekânın yayıncılık sektörüne etkilerine yer verildi. Bildiride, yapay zekânın kültürel üretim ve anlam dünyasındaki etkisinin giderek derinleştiğine dikkat çekilerek, "Teknolojinin sunduğu imkânlardan yararlanılırken insan yaratıcılığının, editöryal değerlendirmenin ve kültürel çeşitliliğin merkezde tutulması büyük önem taşımaktadır. Yapay zekânın yayıncılık süreçlerine enteg-

rasyonunun mesleki standartlar ve etik ilkeler çerçevesinde yönetilmesi gerekmektedir. Yapay zekanın bir araç olarak en verimli biçimde kullanılabilmesi için ise dil ve kültürün temel belirleyici faktörler arasında yer aldığı unutulmamalıdır." ifadelerine yer verildi.

Bildiride ayrıca yapay zekâ modellerinin eğitim süreçlerinde telif hakkıyla korunan eserlerin izinsiz kullanımına karşı hak sahiplerini koruyacak yasal düzenlemelerin gecikmeden hayata geçirilmesi çağrısı yapıldı. 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun (FSEK) dijital haklar ve yapay zekâ teknolojilerini kapsayacak şekilde güncellenmesi gerektiği belirtilen bildiride "Yapay zekânın sunduğu üretim ve verimlilik imkânlarından yararlanılması önemli olmakla birlikte bunun hak sahiplerinin onayı ve adil gelir paylaşım modelleri çerçevesinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir." denildi.

"YAYINCILIK ZİNCİRİNİN TAMAMI ETKİLENİYOR"

Türkiye Yayıncılar Birliği Başkanı ve Uluslararası Yayıncılar Birliği Yönetim Kurulu Üyesi Kenan Kocatürk, yapay zekâ modellerinin telif hakkıyla korunan eserleri eğitim verisi olarak kullanması

nın yalnızca yazarları değil, yayıncılık ekosisteminin tamamını etkilediğini söyledi. "Aslında zincirin her halkası farklı biçimde etkileniyor. Yazarlar, çevirmenler ve diğer eser sahipleri için mesele büyük ölçüde izinsiz kullanılan emek ve gelecekteki gelir kaybı. Yayınevleri açısından ise hem telifini ödedikleri eserlerin izinsiz biçimde veri setlerine dahil edilmesi hem de yapay zekâ destekli içeriklerin yayıncılık pazarını daraltması riski söz konusu. Bu nedenle konunun yalnızca eser sahipleri açısından değil, yayıncılık zincirinin bütünü açısından değerlendirilmesi gerekiyor." dedi.

Mevcut telif mevzuatının yapay zekâ çağının ihtiyaçlarını karşılamadığını belirten Kocatürk, "Yapay zeka ve benzeri teknolojik gelişmeler dahil olmak üzere, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki tüm münhasır haklar korunmalı. Herhangi yeni bir istisna veya sınırlama getirilmemeli. Ancak makine öğrenmesinde eğitim malzemesi olarak kullanılan eserler ve içerikler için hak sahiplerinden izin alınma zorunluluğu ve kullanımlar karşılığında telif bedeli ödenmesi zorunluluğu netleştirilmeli; şeffaflık olmalı. Telif hakkının yalnızca insana ait olduğu netleştirilmeli. Bir de aslında yapay zekadan da öncelikli diyebileceğimiz, dijital hak ihlalleriyle daha hızlı ve etkin mücadele için özel düzenlemeler getirilmeli." dedi.

Bu sürecin yalnızca yasal düzenlemelerle sınırlı kalmaması gerektiğini söyleyen Kocatürk, "Dünyada yapay zeka eğitiminde kullanılan eserlere dair izin alma ve telif ödeme mekanizmaları geliyor, bunlar genelde toplu hak yönetimi

kapsamındaki kuruluşlar tarafından etkin iş modelleri olarak kurulmaya ve işletilmeye başlandı. İzin almaktan kastettiğimiz, lisans almak. Toplu hak yönetimi kuruluşları bu tür kullanımlara dair de toplu lisanslama yapmaya başladılar. Dünyadaki iyi örneklerle bakılıp kendimize en uygun modeli adapte edebilir ve geliştirebiliriz." diye konuştu.

KÜLTÜREL MİRAS VE YAPAY ZEKA

Milyonlarca kitabın tarandıktan sonra imha edilmesini de değerlendiren Kocatürk, bunun kültürel miras açısından da önemli sonuçları olduğunu söyledi. "Kültürel mirasın muhafaza edilmesi bütün toplumlar ve kültürler için son derece önemli. Bu tür imha uygulamaları bir anlamda kitap ve yazılı kültür tarihinin yok edilmesi anlamına geliyor." dedi.

Yapay zekânın yayıncılıkta tamamen dışlanmasının mümkün olmadığını da belirten Kocatürk, şu değerlendirmelerde bulundu: "Bugün geline noktada yapay zekâ araçlarının kullanılmaması gibi bir şey pek söz konusu değil. Fakat bu, insan emeğini ve uzmanlaşmış kişilerin birikimlerinin değerini, nitelikli üretimi, nitelikli işleri kenara atmak şeklinde olmamalı. Yapay zekâ araçları elbette bazı işleri hızlandırmak, bazı maliyetleri düşürmek, kolaylık sağlamak amacıyla kullanılıyor, ancak yapay zeka araçlarını doğrudan üretim aracı olarak görmemek gerektiğine inanıyoruz. Özellikle kreatif endüstrilerde üretim insana ait kalmalı."

Kadıköy Belediyesi'nin Halis Kurtça Çocuk Kültür Merkezi'nde düzenlenen yaz atölyeleri, çocuklara üretirken öğrenebilecekleri bir yaz tatili sunuyor

Çocukların yaz rotası: HKÇKM

● Hülya ARSLAN

Kadıköy Belediyesi Halis Kurtça Çocuk Kültür Merkezi'nde 20 Temmuz'da başlayan ve 2 Ağustos'a kadar devam edecek yaz atölyeleri, 3-13 yaş arasındaki çocukları sanat, bilim, teknoloji ve yaratıcı etkinliklerle buluşturuyor. Resimden seramiğe, danstan ebru sanatına uzanan 40'tan fazla ücretsiz atölyede çocuklar hem yeni beceriler kazanıyor hem de yaşlılarıyla bir araya geliyor. Çocuklar yaz tatilini üretip öğrenerek geçirirken, veliler de atölyelerin çocukların gelişimine, sosyalleşmesine ve ekran karşısında geçirilen zamanı azaltmasına katkı sunduğunu söylüyor.

"SOSYALLEŞİYORLAR"

Halis Kurtça Çocuk Kültür Merkezi'nde gerçekleşen yaz atölyelerini sosyal medyada gördüğünü söyleyen Burcu Çizmecioğlu ücretsiz etkinliklerin çocuklar ve aileler için önemli bir imkân sunduğunu ifade etti. Çizmecioğlu "Pendik'ten geliyorum. İnternette tesadüfen bulduk burayı. Dün kayıt yaptırık, bugün ilk deneyimimiz. Perşembe günü de resim atölyesine geleceğiz. Böyle ücretsiz etkinliklerin yaz döneminde olması hem çocuklar hem de aileler için çok güzel. Çocuklarımız sosyalleşiyor, yeni arkadaşlar ediniyor. Bu atölyeler olmasaydı günün büyük bölümü evde okuma saatinden sonra televizyon ya da tablet başında geçecekti. O yüzden bu etkinliklerin devam etmesini gerçekten isterim." dedi.

"ENERJİLERİNİ DOĞRU YERDE HARCİYORLAR"

Çocuklarını ikinci yıldır Halis Kurtça Çocuk Kültür Merkezi'ndeki atölyelere getiren ve etkinliklerden memnun olduğunu dile getiren Müge Ada, "Geçen yıl bale ve tiyatro atölyelerine katılmış-tık. Üç hafta devam ettik ve çok memnun kaldık. Bu yıl

Burcu Çizmecioğlu

Aycan Dereli

Rüya Yılmaz ve Umay Özbayrak

Zeynep Tutkun

da seramik, resim ve ebru atölyelerine gelyoruz. Çocuklar burada hem öğreniyor hem de enerjilerini atıyor. Eve gittiklerinde daha sakin oluyorlar. Bu atölyeler sayesinde enerjilerini doğru yerde harcıyorlar. Burada arkadaş ediniyorlar ve birlikte vakit geçiriyorlar. Ben de anne olarak bu durumdan çok memnunuz. O yüzden her yıl burada olan yaz atölyelerini takip etmeye çalışıyoruz." diye konuştu.

Çocuklarının yaşıtlarıyla bir araya gelerek yeni deneyimler kazandığını ifade eden ve belediyenin sunduğu bu imkânın aileler için değerli olduğunu vurgulayan Aycan Dereli ise şöyle konuştu: "Kendi yaşıtlarıyla bir arada oluyorlar, iletişim kuruyorlar ve yeni şeyler öğreniyorlar. Dün yaptıkları mini vantilatörü akşam eve gidince babalarına heyecanla anlat-tılar. Hem üretmenin mutluluğunu yaşıyorlar hem de öğrendiklerini paylaşmak istiyorlar. Özellikle bu yaşlarda farklı etkinliklerle tanışmalarının yaratıcılıklarını geliştirdiğine inanıyorum. Böyle bir imkân sunulması bizim için gerçekten çok değerli."

"BURADA BÜYÜDÜM DİYE BİLİRİM"

Halis Kurtça Çocuk Kültür Merkezi'nde düzenlenen atölyelerde öğrendiklerini sevinçle aileleriyle paylaşan çocuklar da yaz tatilini dolu dolu geçirdiklerini anlattı.

Dans atölyesinde öğrendiği koreografileri evde annesi ve babasına gösterdiğini söyleyen Zeynep Tutkun, "Buraya geleceğimi öğrendiğimde çok mutlu oluyorum. Dans etmeyi çok seviyorum. Evde anneme ve babama öğrendiğim koreografileri gösteriyorum. Burada hem eğleniyorum hem de yeni şeyler öğreniyorum. Annem buradaki etkinlikleri sürekli takip ediyor. Burada büyüdüm diyebilirim. Burayı çok seviyorum." dedi.

Farklı atölyelere katılan Umay Özbayrak ise yaptığı çalışmalarını ailesiyle ve arkadaşlarıyla paylaşmanın kendisini mutlu ettiğini şu sözlerle ifade etti: "Ben buraya katıldığım atölyelerde ebru yaptım, dansa gittim, baleye gittim. Bir sürü etkinliğe katıldım. Burada kendimi çok iyi hissediyorum. Yaptıklarımı anneme, babama ve misafirlerimize gösteriyorum. Onlar da çok beğeniyor, benimle gurur duyuyorlar. Burada öğrendiklerim bana katkı sağlıyor. Öğrendiklerimi paylaşmak daha güzel hissettiriyor."

Atölyelere ilk kez katılan ve düzenlenen etkinliklerin keyifli ve eğlenceli geçtiğini söyleyen Rüya Yılmaz, "Buraya ilk defa geldim. Dün başladım ama çok eğleniyorum. Yeni arkadaşlar ediniyorum ve onlarla birlikte zaman geçiriyorum. Evde olmaksızın burada olmak çok güzel çünkü güzel aktiviteler yapıyorum ve dansa gidiyorum. Eve gidince yaptıklarımı anneme, babama, anneanneme, dedeme, herkese anlatıyorum. Herkes benimle gurur duyuyor." diye konuştu.

KASEV VAKFI
DİNLENMEEVİ HUZUREVİ
ÖZEL BAKIM BÖLÜMÜ TESİSLERİ

ÜLKEMİZDE YAŞLILARA EN İYİ HİZMETTE, ÖNCÜ, ÖNDER VE ÖRNEK KURULUŞ

Alzheimer, parkinson, felç gibi hastalıklarda yaşlıya özel bakım uygulayan modern sistemler

Hastane sonrası tıbbi bakımevi ve psiko-sosyal destek çalışmaları

Tatilde giderken aile büyüklerinizi gönül rahatlığı ile emanet edebileceğiniz, büyüklerinize güvenli ev sahipliği yapacak bir kurum olarak yanınızdayız.

Tel: (216) 493 57 21 (5 hat) GSM: (533) 657 73 78 Fax: (216) 493 33 57
E-mail: info@kasev.org
Adres: KASEV Vakfı Kâmil Çetin Oraler Kampüsü Edeballı Caddesi No: 1
Aydintepe - Tuzla /İSTANBUL

● Simge KANSU

Yaklaşık 2,5 milyon adayın katıldığı Yükseköğretim Kurumları Sınavı'nın (YKS) sonuçlarının açıklanmasıyla birlikte üniversite tercih süreci başladı. Tercih işlemleri 29 Temmuz-10 Ağustos tarihleri arasında gerçekleştirilecek. Adayların geleceklerini doğrudan etkileyecek bu dönemde başarı sıralaması, kontenjan değişiklikleri, bölümlere yönelik talep ve meslek seçimi gibi pek çok unsurun dikkatle değerlendirilmesi gerekiyor. Eğitim koçu Murat Vural, tercih sürecinde yapılan hataları, doğru tercih listesinin nasıl hazırlanması gerektiğini ve bu yıl öne çıkan bölümleri gazetemize anlattı.

Tercih döneminin doğru yönetilmesi gerektiğini belirten Vural, "Şu an sınavdan çok daha zor olan üniversite tercih dönemindeyiz. Maalesef pek çok öğrenci sınavı iyi geçirse bile tercih dönemi-yi yeterince doğru geçirmedğinde girebilecekleri bölüm ya da üniversitelere yerleşemiyor. Bundan dolayı tercih dönemi de en az YKS süreci kadar dikkatli yönetilmelidir. Öğrencilerin puana göre değil sıralamasına göre tercih yapması gerekir. Çünkü sınavın kolay-zor seviyesine göre puanlarda her yıl inişler çıkışlar olabiliyor. Bundan dolayı öğrencinin dikkate alması gerektiği ilk şey sahip olduğu sıralamadır. Aksi halde öğrenci yanlış tercih yapar ve yerleşebileceği bölüm ya da üniversiteye yerleşemeyebilir." dedi.

DOĞRU TERCİH NASIL YAPILMALI?

Tercih sürecinde yerleştirme sisteminin iyi anlaşılması gerektiğini vurgulayan Vural, son yıllarda değişen kontenjanların ve öğrencilerin tercih eğilimlerinin sonuçları doğrudan etkilediğini söyledi. Geçen yıl İstanbul Üniversitesi İşletme Bölümü'nü örnek gösteren Vural, kontenjanın azalması ve talebin artması nedeniyle sıralaması yeterli görünen birçok adayın bölüme yerleşemediğini belirtti.

Öğrencilerin yalnızca geçmiş yılların taban sıralamalarına güvenmemesi gerektiğini ifade eden Vural, "Tercih eğilimlerini dikkate almayan adaylar 'Buraya kesin girerim' düşüncesiyle hareket edebiliyor. Oysa kontenjanlar ve talep değiştiğinde sonuçlar da değişiyor. Bu nedenle tercih konusunda yeterli bilgiye sahip olmayan öğrenciler, güvendikleri bir uzmandan destek almalı." diye

Yanlış tercih YKS başarısını boşa çıkarabilir

Yaklaşık 2,5 milyon adayın katıldığı YKS'nin ardından tercih maratonu başladı. Eğitim Koçu Murat Vural, adayların puan yerine başarı sıralamasını esas alması gerektiğini belirterek kontenjan değişiklikleri ve tercih eğilimlerinin dikkatle incelenmesi gerektiği uyarısında bulundu

konuştı.

Listeye eklenen her bölümün tercih için risk oluşturduğuna değinen Vural, "Öğrenci ve velilere verebileceğim en önemli tavsiye, istemedikleri bir bölüm ve üniversiteyi kesinlikle tercih listesinde bulundurmasınlar. "Bu bölüm bana gelmez" gibi düşüncelerle yazılan her bölüm tercih listesi için son derece risklidir. Zira tercih listesinde bulunan her bölümün gelme ihtimali olduğunu unutmamak gerekir. Eğer istemediğiniz bir bölümü tercih listenizde bulundurursanız ve o bölüme yerleşirseniz bir sene sonra lise ortaöğretim puanı-

nuz yarı yarıya düşüyor. Bundan dolayı tercih yaparken hem sıralamamızı hem kontenjanları hem de tercih eğilimini dikkate almamız gerekir. Buna ek olarak tercih edeceğimiz bölümün, gelecekteki potansiyel konumu ve kendi kişilik yapımıza uygun olup olmadığı da son derece önemli." şeklinde konuştu.

YAPAY ZEKÂ BÖLÜMLERİ ÖNE ÇIKIYOR

YÖK'ün son yıllarda yapay zekâ ve bilişim odaklı programlara ağırlık verdiğini belirten Vural, hukuk, diş hekimliği ve işletme gibi bö-

lümelerde ise kontenjanların azaltıldığını söyledi.

Bu yıl ilk kez öğrenci alacak Tarih ve Yapay Zekâ ile Felsefe ve Yapay Zekâ programlarının dikkat çektiğini ifade eden Vural, "Bu bölümlerden mezun olacak öğrencilerin yapay zekâ etiği ve teknoloji danışmanlığı gibi alanlarda görev almaları hedefleniyor. Klasik felsefe eğitimi ile yapay zekâ bilgisinin bir araya gelmesi yeni dünyanın etik sorunlarına çözüm üretebilecek uzmanların yetişmesine katkı sağlayacak." dedi.

"REKABET DAHA ZOR"

Bu yıl özellikle sayısal alanda rekabetin arttığını dile getiren Vural, mezuna kalarak sınava hazırlanan öğrenci sayısının da yükseldiğini söyledi. Bunun öğrenciler üzerinde psikolojik baskıyı artırdığına dikkat çeken Vural, sınav başarısında akademik hazırlığın yanı sıra psikolojik dayanıklılığın da önemli olduğunu ifade etti.

YKS'ye başvuran öğrenci sayısının son yıllarda azaldığını belirten Vural, "YKS sınav başvuru istatistiklerine bakıldığında, 2026 yılı son altı yılın en düşük başvuru sayısına sahip yıl olarak öne çıkıyor.

Bunun elbette birçok sebebi var. Özellikle dijital öğrenmenin yaygınlaşması, rekabetin önceki yıllara göre daha çetin olması YKS'ye başvuran öğrenci sayısını doğrudan doğruya etkiliyor. Mesela bizimle YKS koçluk sürecinde çalışan çok farklı seviyelerden öğrenciler oluyor. Kimi öğrencimiz Anadolu, Fen lisesinde eğitim görürken kimi öğrencilerimiz de kolejlerde okuyor. Hepsinin ortak noktası sınavda başarılı olup geleceklerini garanti altına almaya çalışmaları... Mesela pek çok öğrencinin tıp okuma sevdasının temelinde de yine gelecek kaygısı olduğunu düşünüyorum. Fakat bunun ceremesini toplum olarak bizler çekeceğiz gibi duruyor. Zira ekonomik kaygılar nedeniyle ilgi ve karakterine uygun olmayan bölümleri tercih eden öğrenciler, ilerleyen yıllarda mesleğini isteksiz yapan mutsuz uzmanlara dönüşebiliyor. Bu nedenle bana göre güçlü bir eğitim sistemi öğrencinin sadece sınav başarısını değil, yetenek ve ilgi alanlarını da gözeten bir yapıda olması gerekir." ifadelerini kullandı.

Üniversite mezunlarının istihdamı geriledi

● Erhan DEMİRTAŞ

Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) sonuçlarının açıklanmasının ardından üniversite adayları tercih listelerini oluşturmaya başladı. Milyonlarca aday için üniversite ve bölüm seçimi yalnızca dört yıllık eğitim sürecini değil, mezuniyet sonrasındaki iş yaşamını da belirleyecek. TÜİK'in yayımladığı "2025 Yükseköğretim İstihdam Göstergeleri" araştırmasına göre üniversite mezunlarının istihdam oranı geçtiğimiz yıla göre geriledi. Lisans mezunlarının kayıtlı istihdam oranı 2024 yılında yüzde 75 iken 2025 yılında yüzde 73,9'a düştü. Ön lisans mezunlarında da benzer bir düşüş yaşandı. Kayıtlı istihdam oranı yüzde 66,4'ten yüzde 65,7'ye geriledi.

SAĞLIK VE MÜHENDİSLİK ÖNE ÇIKIYOR

Lisans programları arasında en yüksek kayıtlı istihdam oranı yüzde 95,5 ile tıp bölümünde gerçekleşti. Tıbbi özel eğitim öğretmenliği, havacılık elektrik ve elektroniği, matematik mühendisliği ile hemşirelik izledi. Eğitim alanları bazında ise sağlık ve refah yüzde 84,5 ile ilk sırada yer aldı. Bu alanı mühendislik, imalat ve inşaat, bilişim ve iletişim teknolojileri, eğitim ile iş, yönetim ve hukuk takip etti. Ön lisans programlarında ise en yüksek kayıtlı istihdam oranı polis meslek eğitiminde görüldü. Elektrik enerjisi üretim, iletim ve dağıtımı, uçak teknolojisi, kontrol ve otomasyon teknolojisi ile elektrik bölümleri de kayıtlı istihdamın en yüksek olduğu programlar arasında yer aldı.

İLK İŞE GİRİŞTE SAĞLIK ALANI AVANTAJLI

Lisans mezunlarının ortalama ilk iş bulma süresi 2025 yılında 14,2 ay olarak hesaplandı. Ön lisans mezunlarında ise bu süre 15,8 ay oldu. İlk işe geçiş süresinin en kısa olduğu lisans bölümlerinin büyük bölümünü sağ-

lık alanındaki programlar oluşturdu. Dil ve konuşma terapisi mezunları en kısa sürede istihdam katılan grup olurken, tıp, özel eğitim öğretmenliği, eczacılık ve ergoterapi bölümleri de mezunlarını kısa sürede iş yaşamına taşıyan programlar arasında yer aldı. Ön lisans mezunlarında ise polis meslek eğitimi, optisyenlik, aşçılık, eczane hizmetleri ve sivil havacılık kabin hizmetleri ilk iş bulma süresinin en kısa olduğu bölümler olarak öne çıktı.

EN YÜKSEK KAZANÇ TEKNİK BÖLÜMLERDE

TÜİK'in kazanç verilerine göre lisans mezunları arasında ortalama aylık kazancın en yüksek olduğu bölüm pilotajı oldu. Pilotajı matematik mühendisliği, uzay mühendisliği, uçak mühendisliği ve kontrol ve otomasyon mühendisliği takip etti. Ön lisans mezunlarında ise ortalama kazancın en yüksek olduğu bölüm uçak teknolojisi olarak kaydedildi. Perakende satış ve mağaza yönetimi, polis meslek eğitimi, elektrik enerjisi üretim, iletim ve dağıtımı ile marka iletişimi de en yüksek ortalama gelire sahip ön lisans programları arasında yer aldı.

YARIYA YAKINI KENDİ ALANINDA ÇALIŞMIYOR

Araştırmanın dikkat çeken sonuçlarından biri de mezuniyet alanı ile yapılan iş arasındaki uyum oldu. Ücretli çalışan lisans mezunlarının yalnızca yüzde 56,7'si eğitim gördüğü alana uyumlu bir meslek grubunda çalışıyor. Ön lisans mezunlarında ise bu oran yüzde 50,8 olarak hesaplandı. Lisans düzeyinde alan uyumunun en yüksek olduğu eğitim alanı yüzde 80,4 ile sağlık ve refah oldu. İş, yönetim ve hukuk, eğitim, mühendislik, imalat ve inşaat ile bilişim ve iletişim teknolojileri de ortalamanın üzerinde yer aldı. Buna karşılık en düşük uyum yüzde 20,6 ile sosyal bilimler, gazetecilik ve enformasyon alanında görüldü. Ön lisans mezunlarında da aynı alan yüzde 7,8 ile son sırada yer aldı.

İBB'den danışmanlık desteği

İBB, YKS tercih döneminde üniversite adaylarına ücretsiz danışmanlık desteği sunuyor. İstanbul genelinde 39 noktada görev yapacak 210 PDR uzmanı, adayların puan, başarı sıralaması ve beklentilerine uygun tercih listesi oluşturmalarına yardımcı olacak

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) tercih döneminde üniversite adaylarına yönelik ücretsiz tercih danışmanlığı hizmetini bu yıl da sürdürüyor. 22 Temmuz itibarıyla hizmet vermeye başlayan İBB Tercih Danışma ve Rehberlik Merkezleri, tercih süreci boyunca İstanbul genelindeki 39 farklı noktada gençlere rehberlik edecek.

İBB Gençlik Hizmetleri Şube Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen hizmet kapsamında, 210 psikolojik danışman ve rehberlik (PDR) uzmanı ile eğitmen, adayların puanları, başarı sıralamaları ve üniversite kontenjanlarını dikkate alarak en uygun tercih listesini oluşturmalarına destek olacak.

İBB Tercih Danışma ve Rehberlik Merkezleri'nde yalnızca tercih listesi hazırlama konusunda değil, adayların ilgi alanları, yetenekleri, kariyer hedefleri ve yaşam koşulları doğrultusunda da danışmanlık sunulacak. Uzmanlar, üniversitenin bulunduğu şehirdeki barınma ve ulaşım olanakları gibi tercih sürecini etkileyen unsurlar hakkında da gençleri bilgilendirecek.

2019 yılından bu yana hizmet veren merkezlerden bugüne kadar 369 bin 594 genç yararlandı.

39 NOKTADA HİZMET

Tercih danışmanlığı hizmeti; 23 meydan, 6 İletişim Noktası, 4 İBB kütüphanesi, 4 Enstitü İstanbul İSMEK merkezi ve 2 Bölgesel İstihdam Ofisi olmak üzere toplam 39 noktada verilecek. Merkezler tercih döneminin sonuna kadar her gün 10.00-19.00 saatleri arasında açık olacak.

Meydanlara gelemeyen İstanbullular, Alo 153 Çözüm Merkezi üzerinden tercih danışmanlığı hizmetinden yararlanabilecek. İstanbul dışındaki adaylar ise 0212 153 00 00 numaralı telefon hattını arayarak bilgi

alabilecek.

İBB ayrıca, engel veya sağlık sorunu nedeniyle merkezlere ulaşamayan adaylara talep etmeleri halinde evlerinde ya da tedavi gördükleri hastanelerde danışmanlık hizmeti sunacak.

Adaylar, İBB'nin çevrim içi Tercih Robotu sistemi üzerinden de tercih listelerini oluşturabilecek, ardından tercihlerini ÖSYM sistemi üzerinden tamamlayabilecek.

HİZMET NOKTALARI

İBB Tercih Danışma ve Rehberlik Merkezleri; Bakırköy, Şirinevler, Gaziosmanpaşa, Şişli, Kadıköy, Üsküdar, Sultanbeyli, Bağcılar, Beşiktaş, Beylikdüzü, Kartal, Çekmeköy, Ümraniye, Şile, Aksaray, Pendik, Taksim, Esenyurt, Silivri, Esenler, Beykoz, Sultangazi ve Avclar meydanlarının yanı sıra Adalar, Büyükçekmece, Çatalca, Küçükçekmece, Sarıyer ve Başakşehir İletişim Noktaları ile Arnavutköy, Eyüpsultan, Bayrampaşa ve Güngören'deki İBB kütüphanelerinde hizmet verecek. Hizmet ayrıca Maltepe, Sancaktepe, Zeytinburnu ve Tuzla'daki Enstitü İstanbul İSMEK merkezleri ile Ataşehir ve Kağıthane Bölgesel İstihdam Ofislerinde de sürdürülecek.

ÇOCUĞUNUZUN BAŞARILI GELECEĞİ İÇİN BİZİ SEÇİN !

PEDAGOG. ALİYE NİLÜFER ÖKTEMER

MAIL: bilgi@tanmavibeyazcocuk.k12.tr
WEB : www.tanmavibeyazcocuk.k12.tr
TEL: 02163388138- 5325882135

FENERYOLU MAH. DOSTANE SOK.NO:8 KADIKÖY- İSTANBUL

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın yayımladığı Temmuz 2026 istatistiklerine göre sendikali işçi oranı düştü. 190 sendika yüzde 1'lik işkolu barajının altında kalırken toplu iş sözleşmesi hakkından faydalanabilen sendika sayısı sadece 60...

● **Semra ÇELEBİ**

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, işçi sendikalarına ilişkin Temmuz 2026 istatistiklerini Resmî Gazete’de yayımladı. Verilere göre Türkiye’deki toplam işçi sayısı 17 milyon 630 bin 475’e ulaşırken, sendikali işçi sayısı 2 milyon 432 bin 789 olarak kayıtlara geçti. Bu sonuçlarla birlikte ülke genelindeki sendikalaşma oranı yüzde 13,79 olarak gerçekleşti.

Bir önceki dönem olan Ocak 2026 verileriyle karşılaştırıldığında, toplam işçi sayısında yüzde 5,6 oranında artış yaşandı. İki dönem arasında en yüksek işçi artışı yüzde 21,58 ile konaklama ve eğlence işkolunda görüldü. Bu sektörü yüzde 13,59 ile tarım, ormancılık, avcılık ve balıkçılık, yüzde 12,78 ile inşaat işkolları takip etti. Buna karşın gıda ile sağlık ve sosyal hizmetler iş kollarında çalışan işçi sayısında düşüş kaydedildi.

SENDİKALAŞMA ORANI DÜŞTÜ

Toplam sendikali işçi sayısı oransal olarak yüzde 0,79 artmasına rağmen, genel işçi sayısındaki yükseliş nedeniyle sendikalaşma oranı geriledi. Ocak 2026’da yüzde 14,45 olan oran, Temmuz 2026’da yüzde 13,79 seviyesine indi. Öte yandan Bakanlığa kayıtlı sendika sayısı 5 artarak 246’ya yükseldi. Ekmek Gıda-İş, Ede-Sen, Özbir Sen, Tek Güvenlik-İş ve Çağdaş-Sen listenin yeni sendikaları oldu. Sektörel bazda üye sayısı oransal olarak çok artan işkolu yüzde 3 ile madencilik olurken, sendika bazında ise üye sayısını yüzde 67,37 artıran Dev Sağlık-İş öne çıktı.

Açıklanan verilere göre Türkiye’nin en fazla üye sayısına sahip işçi sendikaları sıralamasında başı 286 bin 94 üye ile Hizmet-İş çekti. Hizmet-İş’i sırasıyla 264 bin 726 üye ile Türk Metal, 217 bin 776 üye ile Öz Sağlık-İş, 159 bin 669 üye ile Genel-İş ve 125 bin 640 üye ile Koop-İş takip etti.

20 işkolundaki 246 sendikadan 190’ı yüzde 1’lik işkolu barajının altında kaldı. Sadece 60 sendika barajı aşmayı başarırken, bu sendikalara kayıtlı üyeler toplam sendikali işçile-

rin yüzde 96,10’unu oluşturdu. Barajı geçen sendikaların 31’i Türk-İş, 16’sı Hak-İş, 8’i DİSK bünyesinde yer alırken, 4 sendika ise bağımsız olarak barajı aştı. Yaklaşık 95 bin sendikali işçinin üye olduğu 190 sendika ise yüzde 1’lik barajı geçemedi.

MÜCADELECİ SENDİKALARA BARAJ ENGELİ

Açıklanan veriler, sahada direnişle ve fiili mücadeleyle varlık gösteren bağımsız sendikaların önünün işkolu barajlarıyla kesilmek istendiğini bir kez daha ortaya koyuyor. Günlerce süren eylemlerin ardından işverenleri ve Milli Eğitim Bakanlığı’nı masaya oturtmayı başaran Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası, 10 bini aşkın üyesine rağmen “torba” niteliğindeki büyük bir iş koluna hapsedildiği için toplu iş sözleşmesi hakkından mahrum bırakılıyor.

Benzer bir baraj engeli de maden direnişlerinin öncüsü Bağımsız Maden-İş’in karşısına çıkarıldı; sendika resmi verilere göre sadece 65 kişiyle baraj altında bırakıldı. Oysa sendika yönetimi, son güne kadar yaptıkları üye kayıtlarıyla barajı 300’den fazla bir farkla aştıklarını açıklayarak bakanlık verilerine tepki gösterdi. İşçilerin hak arayışında öne çıkan DGD-Sen, Limter-İş, Birtek-Sen ve DİSK Basın-İş de baraj altında bırakılan sendikalar arasında yer aldı.

İŞTEN ÇIKARILMA KORKUSU ETKİLİYOR

Uzmanlar ve çalışma ekonomisi araştırmaları, Türkiye’de genel işçi sayısı artarken sendikalaşma oranının gerilemesinde birden fazla

tehlikeye atan ihlallerde bulunan sürücüler hakkında ağır yaptırımlar uygulanacak

AĞIR İHLALLERDE EHLİYET İPTALİ

Aday sürücülük döneminde bazı ağır trafik ihlalleri, geçici süreli ehliyete el koyma yerine sürücü belgesinin iptal edilmesine neden olacak. Aday sürücünün 0,20 promilinin üzerinde alkollü araç kullandığının tespit edilmesi, uyuşturucu veya uyarıcı madde etkisi altında direksiyon başına geçmesi, drift yapması, makas atması ve trafik güvenliğini ciddi şekilde tehlikeye atan davranışlarda bulunması ehliyetin iptal edilmesiyle sonuçlanabilecek.

Ölümlü veya yaralanmalı trafik kazala-

faktörün rol oynadığına dikkat çekiyor. Esnek, güvencesiz ve kayıt dışı istihdamın yoğun olduğu hizmetler ile inşaat gibi kolların payının artması örgütlenmeyi zorlaştırıyor. İşkolu ve işyeri düzeyinde uygulanan yetki barajları ile yetki tespit süreçlerine yapılan hukuki itirazların toplu iş sözleşmesi süreçlerini dondurmaya da belirleyici etkenler arasında. Ayrıca özel

sektördeki işyerlerinin ağırlıklı olarak KOBİ ölçeğinde bulunması ve işten çıkarılma korkusunun yarattığı iş güvencesi baskısı, çalışanların sendikalara katılımını doğrudan sınırlıyor.

MESEM’LER BASKI UNSURU

Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM) uygulamalarının yaygınlaşması da işgücü piyasasındaki örgütlenme oranlarını dolaylı olarak baskılayan önemli faktörler arasında. Mevzuat gereği “öğrenci” statüsünde sayıldıkları için Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu kapsamına alınmayan ve sendikal örgütlenme hakkı bulunmayan yüz binlerce MESEM öğrencisi, sanayi ve hizmet sektörlerinde fiilen üretim sürecine dâhil ediliyor. Bu tablo, çalışma hayatında sendikasız ve esnek işgücü alanını genişletirken, aynı iş kollarında kayıtlı çalışan işçilerin sendikal örgütlenme ve pazarlık gücünü de zayıflatıyor.

DÜNYADA DA SENDİKALAŞMA ORANI DÜŞÜYOR

Sendikalaşma oranlarındaki gerileme yalnızca Türkiye’ye özgü değil; küresel düzeyde de benzer bir düşüş yaşanıyor. OECD verilerine göre, 1985 yılında üye ülkelerde ortalama yüzde 30 civarında olan sendikalaşma oranı, günümüzde yüzde 16 seviyelerine kadar gerilemiş durumda. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) verileri de küresel ölçekte toplu pazarlık kapsama oranının yüzde 12 ile yüzde 14 arasında olduğunu gösteriyor. Sanayi

ülkesi Almanya’da 1990’larda yüzde 30’ların üzerinde olan sendikali işçi oranı günümüzde yüzde 16’lara düşerken, ABD’de bu oran yüzde 10,1 ile tarihsel olarak en düşük seviyelerde seyrediyor. Hizmet sektörünün büyümesi, güvencesiz ve esnek çalışma biçimlerinin yaygınlaşması, sanayisizleşme ve dijital platform odaklı çalışmanın yükselişi örgütlenmenin önündeki temel engeller olarak öne çıkıyor.

Ehliyette kurallar değişti

TBMM’de kabul edilen düzenlemeyle aday sürücülere yönelik kurallar ve trafik ihlallerine uygulanacak yaptırımlar yeniden düzenlendi

● **Hülya ARSLAN**

Milyonlarca sürücüyü ve ehliyet adayını ilgilendiren Karayolları Trafik Kanunu’ndaki değişiklikler TBMM Genel Kurulu’nda kabul edilerek Resmî Gazete’de yayımlandı. Düzenlemeyle aday sürücülerin uyması gereken kurallar ile uygulanacak yaptırımlar ilk kez doğrudan kanunda yer aldı. 2016’dan bu yana uygulanan iki yıllık aday sürücülük sistemi ise devam edecek. Buna göre ilk kez ehliyet alanlar ile ehliyeti iptal edildikten sonra yeniden sürücü belgesi almaya hak kazananlar iki yıl boyunca aday sürücü statüsünde olacak. Bu süre içinde trafik güvenliğini ciddi biçimde

rında asli kusurlu sayılmayı gerektiren ağır kural ihlalleri de aday sürücülük hakkını sona erdirecek. Aday sürücülük döneminde belirlenen ceza puanı sınırının aşılması da ehliyet iptaline neden olabilecek.

Trafik ışıklarına uymama, hız sınırlarını aşma, dönüş kurallarını ihlal etme ve yayaalara geçiş hakkı vermeme gibi trafik güvenliğini doğrudan etkileyen ihlaller de yaptırım kapsamına olacak. Emniyet kemeri kullanmama ile motosiklet kullanıcılarının koruyucu ekipman takmaması da bu ihlaller arasında yer alıyor. Bu ihlaller nedeniyle aday sürücülük döneminde belirlenen ceza puanı sınırının aşılması halinde ehliyet iptaline kadar varan yaptırımlar uygulanabilecek.

SÜREÇ BAŞTAN BAŞLAYACAK

Aday sürücülük döneminde ehliyeti iptal edilenler, yeniden sürücü belgesi alabilmek için tüm süreci baştan tamamlamak zorunda kalacak. Sürücüler, öncelikle gerekli sağlık ve psikoteknik değerlendirmelerden geçecek ve yeniden sürücü kursuna kayıt yapacak. Ardından teorik eğitimleri ve direksiyon eğitimlerini tamamlayarak yapılacak sınavlara tekrar girecek. Teorik ve uygulamalı sınavlarda başarılı olan adaylar yeniden sürücü belgesi almaya hak kazanacak. Böylece ehliyeti iptal edilen aday sürücüler, ilk kez ehliyet almış gibi tüm eğitim ve sınav süreçlerini yeniden tamamlayacak.

TRAFİK GÜVENLİĞİ İÇİN YENİ DÜZENLEMELER

Kanun yalnızca aday sürücülere yönelik değişiklikler içermiyor. Trafik güvenliğini artırmaya yönelik birçok ihlale uygulanacak idari para cezaları ve yaptırımlar yeniden düzenlendi. Kırmızı ışık ihlali, hız sınırının aşılması, tehlikeli şerit değiştirme ile alkollü

veya uyuşturucu madde etkisi altında araç kullanma gibi trafik güvenliğini tehlikeye atan ihlallerde daha ağır yaptırımlar öngörüldü. Geçiş üstünlüğüne sahip ambulans, itfaiye ve polis araçlarına yol vermeyen sürücülere yönelik cezalar da artırıldı. Bölünmüş yollarda ters yönde araç kullanılması ve taşıt trafiğine kapalı alanlara izinsiz girilmesine ilişkin yaptırımlar ağırlaştırılırken, bisiklet yolu ve bisiklet şeritlerinin amacı dışında kullanılması da daha ağır ceza kapsamına alındı.

GazeteKadıköy

Haftalık süreli yerel gazete

Kadıköy Belediyesi ve Kadıköylülere adına
Sahibi Kadıköy Belediye Başkanı

Mesut KÖSEDAĞI

Yayın Kurulu

Ayten Genç, Erhan DEMİRTAŞ, Gökçe UYGUN

Genel Yayın Yönetmeni

Leyla ALP

Yazı İşleri Müdürü

Semra ÇELEBİ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gürbüz ENGİN

Sayfa Tasarımı

Rıza BÜLBÜL, Sinem HAMARAT

Haber Merkezi

Gökçe UYGUN, Hülya ARSLAN,

Erhan DEMİRTAŞ, Seyhan KALKAN VAYIÇ

Reklam Servisi

Özge ÖZVEREN MUSLU

Reklam: 0 (216) 345 82 02

Adres: Hasanpaşa Mahallesi
Sarayardı Caddesi
Khalcedon İş Merkezi
No: 98 Kadıköy

www.gazetekadikoy.com.tr
www.instagram.com/gazetekadikoy
www.facebook.com/gazetekadikoy
www.twitter.com/gazetekadikoy

Tel: 0 (216) 348 70 60
İlan/Reklam:
0 (216) 345 82 02

Baskı: Türkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş. 5. Levent Mahallesi Mareşal Fevzi Çakmak Caddesi B Blok No:29/1/1 34060 Etiler / İSTANBUL

Gazetemizde yayınlanan yazıların yasal sorumluluğu yazı sahibine aittir.

Kalamış'ta sanat şöleni başladı

Kadıköy Belediyesi'nin bu yıl altıncısını düzenlediği Uluslararası Kalamış Yaz Festivali, 30 Temmuz-30 Ağustos tarihleri arasında açık hava sineması, konser ve stand-up gösterileriyle sanatseverleri Kalamış'ta buluşturacak. Festival kapsamında 32 etkinlik gerçekleştirilecek

ULUSLARARASI KALAMIŞ YAZ FESTİVALI

–30.07.2026 – 30.08.2026 / 21.00–
KALAMIŞ ATATÜRK PARKI ETKİNLİK ALANI

Kadıköy Belediyesi tarafından bu yıl altıncısı düzenlenen Uluslararası Kalamış Yaz Festivali, 30 Temmuz - 30 Ağustos tarihleri arasında Kalamış Atatürk Parkı Etkinlik Alanı'nda açık hava sineması ve konser coşkusuyla sanatseverlerle buluşturuyor. Unutulmaz filmlerden özel konserlere kadar geniş bir yelpazeye sahip olan festival, bir ay boyunca toplam 32 farklı etkinliğe ev sahipliği yapacak.

Festivalin açılışı, gazetemiz yayına hazırlanmış 30 Temmuz Perşembe akşamı yakın zamanda yaşamını yitiren usta oyuncu Kadir İnanır anısına gerçekleştirilen “Kırık Bir Aşk Hikâyesi” filminin gösterimiyle yapıldı. Senaryosunu Selim İleri'nin yazdığı, yönetmenliğini Ömer Kavur'un üstlendiği film; Kadir İnanır, Hümeysra ve Kamuran Usluer gibi usta isimleri bir araya getiriyor.

Akustik müzikten klasik müziğe, rocktan popa kadar zengin bir müzik seçkisi sunan festivalin açılış konseri ise 31 Temmuz Cuma akşamı Suat Suna ile olacak. Türkçe pop müziğin 90'lı yıllardan bu yana sevilen isimlerinden Suat Suna hafızalara kazınan şarkılarını Kalamış'ta seslendirecek.

Festival kapsamında farklı müzik türlerinden sanatçılar sahne alacak. Karadeniz müziğinin güçlü temsilcilerinden Niyazi

Koyuncu 1 Ağustos'ta, genç kuşağın dikkat çeken isimlerinden Canozan ise 2 Ağustos'ta dinleyicilerle buluşacak. 5 Ağustos'ta pop-rock sanatçısı Aydılgel, 7 Ağustos'ta Sahte Rakı, 8 Ağustos'ta ise Türk halk müziği ve çağdaş ezgileriyle geniş bir dinleyici kitlesine ulaşan Yeni Türkü festival sahnesinde olacak.

Rock müzik severler için Gripin 12 Ağustos'ta, rap müziğin öne çıkan isimlerinden Ozbi 14 Ağustos'ta, alternatif rock grubu Lalalar ise 15 Ağustos'ta konser verecek. Saksafon sanatçısı Anıl Şalliel 16 Ağustos'ta

caz tınılarını Kalamış'a taşıırken, usta piyanist Kerem Görsev 19 Ağustos'ta festival programında yer alacak.

KÜLT FİLMER İZLEYİCİYLE BULUŞACAK

Açık hava sineması programında ise dünya ve Türk sinemasından dikkat çeken yapımlar izleyiciyle buluşacak. Persepolis, Drakula İstanbul'da, Sevmek Zamanı, Bay Hulo't'nun Tatili, İki Kadın, Oscar ödüllü animasyon Flow: Bir Kedinin Yolculuğu, 4 dalda Oscar ödüllü Parazit, Wim Wenders klasiği Berlin Üzerindeki Göküzü, David Lynch'in kült filmi Fil Adam, 93' Yazı ve Abbas Kiarostami imzalı Kirazın Tadı festival kapsamında açık havada gösterilecek. Festival programında ayrıca 23 Ağustos'ta Komedi Club'ın stand-up gösterisi de yer alıyor.

Tüm etkinlikler saat 21.00'de başlayacak. Sinema gösterimlerinin bilet fiyatı 300 TL olarak belirlenirken, konserlerde tam bilet 300 TL, öğrenci bileti ise 200 TL'den satışa sunulacak. Festival biletleri Mobilt üzerinden temin edilebilecek.

Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köse-dağı, Uluslararası Kalamış Yaz Festivali'nin İstanbulluların yaz takviminin vazgeçilmez kültür-sanat etkinliklerinden biri haline geldiğini belirterek, tüm İstanbulluları bir ay boyunca sanatın farklı dallarını aynı gökyüzü altında deneyimlemeye davet etti.

Dört sergiden tek seçki

Kadıköy Belediyesi Karikatür Evi, sezon boyunca açılan sergilerden seçilen eserleri “Yaz Sergisi 2026” ile sanatseverlerle buluşturuyor

● **Hülya ARSLAN**

Kadıköy Belediyesi Karikatür Evi, 2025-2026 sezonunda iz bırakan dört farklı sergiden seçilen eserleri “Yaz Sergisi 2026” da bir araya getiriyor. Çevre duyarlılığından geleneksel gölge oyununa, toplumsal hafızadan çocuk yayıncılığı tarihine uzanan seçki, 3 Ağustos'ta kapılarını açacak ve 29 Ağustos'a kadar Karikatür Evi Sergi Salonu'nda ücretsiz olarak ziyaret edilebilecek.

DÖRT SERGİDEN SEÇKİ

Yaz Sergisi'nde, Cöpine Sahip Çık Vakfı iş birliğiyle düzenlenen karikatürist Ahmet Pekmezci'nin “Doğaya Sahip Çıkan Karikatürler” sergisinden eserler de yer alıyor. Sergi, sürdürülebilir tüketim alışkanlıkları ve atık sorununa ilişkin farkındalık oluşturmaya amaçlayan çalışmaları sanatın diliyle

ziyaretçilere aktarıyor. Seçkide ayrıca Aziz Murat Aslan'ın “Karagöz'ün İlahi Komedyası: Yedi Suret Yedi Yansıma” sergisinden çalışmalar da bulunuyor. Sanatçının “Yedi Ölümcül Günah” temalı yeni Karagöz oyunundan yola çıkılarak hazırlanan eserler, geleneksel gölge oyununu bronz, deri, kâğıt ve çizgi roman gibi farklı disiplinlerle buluşturuyor.

Geçtiğimiz yıl yaşamını yitiren usta karikatürist Musa Gümüş anısına hazırlanan “Vicdanın Çizgilerdeki Yansıması” sergisinden seçilen eserler de Yaz Sergisi'nin önemli bölümleri arasında

yer alıyor. Sergi, sanatçının yaşam, özgürlük, adalet, barış ve insan hakları gibi evrensel temaları yalın ama güçlü anlatımıyla ele alan çizgilerini yeniden sanatseverlerle buluşturuyor. Sezonun son sergisi olan “1928'den Günümüze Çocuk Dergilerinde 23 Nisan” seçkisinin örnekler de ziyaretçileri bekliyor. Çizgi Roman Okurları Derneği iş birliğiyle hazırlanan sergi, Erken Cumhuriyet döneminden günümüze çocuk dergilerinin kapaklarında 23 Nisan'ın nasıl kutlandığını ve çocuk bayramının yıllar içindeki görsel yansımalarını gözler önüne seriyor.

Komünite'de konserler

Söğütlüçeşme istasyonunda inşa edilen Terminal içinde yer alan Komünite, ağustos ayında konserler, pop-up performanslar, DJ ve plak setlerinden oluşan seçkisiyle sanatseverlerle buluşuyor. Farklı kuşaklardan sanatçıları ve müzisyenleri ağırlayan mekân, yaz akşamlarını paylaşım, keşif ve canlı performanslarla zenginleştiriyor.

Türkiye rock müziğinin köklü gruplarından Duman'ın bas gitaristi, geri vokalisti ve söz yazarı-bestecilerinden Ari Barokas, solo repertuarından seçkilerle 12 Ağustos'ta Komünite sahnesinde olacak. Müziğinde melankoliyi ironiyle, sitemi ise dans pistiyle buluşturan Umur Erdem de ilk EP'si “Şaibe”nin lansman konseri için 20 Ağustos'ta Komünite'ye konuk oluyor. Ayın uluslararası konğu aja monet ise şiir, caz ve soul'u buluşturan üretimleriyle tanınan şair, müzisyen ve aktivist kimliğiyle ağustos programında yer alıyor. Grammy'ye aday gösterilen son albümü “when the poems do what they do” ile uluslararası müzik sahnesinde dikkat çeken sanatçı, müziği ve şiiri iç içe geçiren performansıyla 26 Ağustos'ta dinleyicileriyle Komünite'de buluşacak.

Tüm etkinlik programı ve biletler için Paribu Pass etkinlik sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

Ari Barokas

Umur Erdem

Aja Monet

Yaşlılara yönelik şiddet yalnızca fiziksel saldırılarla sınırlı kalmıyor; psikolojik baskı, ekonomik istismar, cinsel istismar ve ihmal de milyonlarca yaşlıyı etkiliyor. Yaşlıların büyük bölümü maruz kaldığı şiddeti yakınlarını korumak, bakımını kaybetme korkusu ya da çaresizlik nedeniyle dile getirmiyor

● Leyla ALP

Yaşlına saygıda kusur etmeyen, “büyüğe hürmet” anlayışını kültürünün önemli değerlerinden biri olarak gören bir toplum olmakla övünüyoruz. Bayramlarda eli öpülen, toplu taşımada yer verilen, her fırsatta “başımızın üstünde yeri var” denilerek saygı gösterilen bir geleceğin mirasçılarıyız.

Peki, bu sözler gerçeği ne kadar yansıtıyor? Yoksa vicdanımızı otobüste verdiğimiz bir koltukla ya da yılda bir kez öptüğümüz bir elle rahatlatırken, yaşlıların maruz kaldığı şiddet ve ihmali “aile mahremiyeti” diyerek görmezden, duymazdan mı geliyoruz? Çünkü araştırmalar söylediklerimizin yaşadıklarımız ve yaşattıklarımızla pek örtüşmediğini gösteriyor.

Dünya genelinde nüfusun hızla yaşlanması, yaşlı bireylere yönelik şiddet ve ihmal sorununu her geçen gün daha görünür hale getiriyor. Uzmanlar ve uluslararası kuruluşlar, yaşlı istismarının yalnızca bireysel bir sorun değil; halk sağlığını, insan haklarını ve sosyal politikaları ilgilendiren küresel bir mesele olduğuna dikkat çekiyor. Yaşlılara yönelik istismar ise yalnızca fiziksel şiddetten ibaret değil; psikolojik baskı, ekonomik sömürü, cinsel istismar ve ihmal gibi birçok farklı biçimde ortaya çıkıyor. Buna karşın, vakaların büyük bölümü bildirilmiyor, yaşananlar çoğu zaman aile içinde gizli kalıyor ve sorun toplumda da konuşulmuyor.

ALTI YAŞLIDAN BİRİ İSTİSMARA UĞRUYOR

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) araştırmasına göre 60 yaş ve üzerindeki her altı kişiden biri en az bir kez istismara maruz kalıyor. Uzmanlar, bu

oranın değişmemesi halinde bile yaşlı nüfusun artışı nedeniyle mağdur sayısının 2050 yılında yaklaşık 320 milyona ulaşabileceğini belirtiyor. Huzurevleri ve uzun süreli bakım tesisleri gibi kurumsal ortamlardaki oranlar ise daha yüksek.

Üsküdar Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Dekan Yardımcısı ve Psikoloji Bölümü Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Gümüş Demir, yaşlılara yönelik şiddetin yalnızca fiziksel saldırılarla sınırlı olmadığını belirterek, yaşlı bireyi korkutan, aşağılayan, kararlarını yok sayan, ekonomik olarak sömüren ya da bakımını ihmal eden her davranışın istismar kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini ifade etti. “Yaşlı bireylere yönelik şiddet denince çoğumuzun aklına vurmak, itmek ya da darp etmek gibi fiziksel davranışlar gelir.” diyen Demir, sözlerini şöyle sürdürdü: “Yaşlı istismarı yalnızca bedene yönelen açık bir saldırı olmayabilir. Yaşlı bireyi korkutan, küçük düşüren, kararlarını yok sayan, parasını ya da malını izinsiz kullanan, bakımını ihmal eden, onu yalnızlığa terk eden her davranış yaşlı istismardır. Bir yaşlıya bağırarak,

onu sürekli eleştirmek, hayatın dışına itmek ve insan onurunu yaralayan her davranış şiddettir.”

“ŞİDDETİN EN AĞIRI SESSİZLİK”

Türkiye’de yaşlılara yönelik şiddetin gerçek boyutunun tam olarak bilinmediğine dikkat çeken Dr. Demir, “Türkiye’de yaşlılara yönelik şiddetin gerçek boyutunu söylemek kolay değildir. Çünkü bu şiddetin önemli bir kısmı evlerin içinde, kapalı kapıların ardında, aile mahremiyeti denilen kalın bir perdenin arkasında ya da kurumlarda yaşanır. Birçok yaşlı, maruz kaldığı istismarı dile getirmeye çekinir.” dedi.

Yaşlı bireylerin çoğu zaman istismarcının kendi yakını olması nedeniyle sessiz kaldığını vurgulayan Demir, “Kimi zaman istismarı yapan kişi kendi çocuğudur, eşi, gelini, damadı ya da bakım verenidir. Yaşlı birey ‘Evladım zarar görmesin’, ‘Bana bakmayı bırakırlar’, ‘Gidecek yerim yok’, ‘Kimse bana inanmaz’ diye düşünerek susabilir. Bazen de yaşadığı şeyin şiddet olduğunu bile adlandıramaz. İşte bu yüzden yaşlı istismarının en ağır tarafların-

dan biri sessizliktir. Maalesef bu sessizlik yalnızca bireyin değil, toplumun da çoğu zaman göz yumduğu suskunluktur.” ifadelerini kullandı.

Fiziksel şiddetin morluk, kırık ya da açıklanamayan yaralanmalar gibi belirtilerle daha kolay fark edildiğini ancak psikolojik ve ekonomik şiddetin fark edilmesinin zor olduğunu belirten Demir, “Sürekli azarlanmak, aşağılanmak, tehdit edilmek, konuşulmamak, sosyal çevreden koparılmak psikolojik şiddettir. Yaşlının maaşına el koymak, bankacılık işlemlerini onun rızası dışında yapmak, malını devretmeye zorlamak ya da parasını kendi ihtiyaçları için kullanmak ise ekonomik istismardır. Ekonomik şiddet yalnızca maddi kayıp oluşturmaz; yaşlının bağımsızlığını, güven duygusunu ve geleceğe tutunma hissini de elinden alır.” dedi.

Toplumda en fazla göz ardı edilen konulardan birinin yaşlı bireylerde cinsel istismar olduğunu belirten Dr. Demir, “Toplumda yaygın olan ‘Yaşlı birey cinsel istismara uğramaz’ düşüncesi büyük bir yanılgıdır. Dünya genelinde oranlar düşük görünse de cinsel istismar en az bildirilen şiddet türlerinden biridir. Özellikle bakıma muhtaç, demanslı, iletişim kurmakta zorlanan ya da bakım verenine bağımlı yaşlı bireylerde bu risk daha yüksektir. Örneğin demanslı bireyler yaşadıklarını anlatmakta zorlanabilir, kendilerine inanılmayacağından korkabilir ya da neyin yanlış olduğunu ayırt edemeyebilirler.” şeklinde konuştu.

Yaşlı istismarını görünmez hale getiren en önemli nedenlerden birinin birçok belirtinin yaşlılığın doğal süreci olarak değerlendirilmesi olduğunu belirten Dr. Zeynep Gümüş Demir, şöyle devam etti: “Yaşlı bireyin uzun süre kirli bir ortamda bırakılması, yeterince beslenmemesi, ilaçlarının verilmemesi ya da tedavi ettirilmemesi ihmal göstergesidir. Bunlar ‘Yaşlılıkta olur’ diye geçiştirilemez. Kötü bakım ileri yaşta doğrudan yaşamı tehdit eden bir durum halini alabilir. Bir yaşlının yatağa, yalnızlığa, kirli çarşaflara, açlığa ya da sessizliğe terk edilmesi kabul edilemez.”

Yaşlı bireyin kendi temel ihtiyaçlarını karşılayamamasının ya da bunu reddetmesinin de bir risk oluşturduğunu ifade eden Demir, “Yaşlı bireyin beslenme, temizlik, ilaç kullanımı, sağlık kontrolü, güvenli yaşam alanı ya da temel bakım ihtiyaçlarını kendi başına sürdürememesi veya reddetmesi durumuna öz ihmal denir. Öz ihmal bireyin ‘kendi seçimi’ denilerek görmezden gelinmemeli yaşlının neden bakımını sürdüremediği anlaşılmalı ve destek mekanizmaları hızla devreye sokulmalıdır.” uyarısı yaptı.

Aşırı sıcaklar regl döngüsünü etkiliyor mu?

Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı Op. Dr. Gülsün Soypaçacı, sıcakların regl döngüsünde değişikliklere yol açabileceğini belirterek, uzun süren düzensizlikler ve şiddetli ağrıların ihmal edilmemesi gerektiğini söyledi

● Deniz Şimal TAŞAN

Son yıllarda artan sıcak hava dalgalarıyla birlikte birçok kadın, regl tarihindeki değişiklikler, kanama miktarındaki farklılıklar ve regl sancılarının şiddetlenmesi gibi şikayetlerle sağlık kuruluşlarına başvuruyor. Uzmanlar, bu durumun tek başına sıcak havaya bağlanmaması gerektiğini ancak yüksek sıcaklıkların önemli bir tetikleyici olabileceğini belirtiyor.

Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı Op. Dr. Gülsün Soypaçacı, regl döngüsünün beyin, yumurtalıklar ve hormonlar arasındaki hassas dengeyle işleyen doğal bir süreç olduğunu söyledi. Soypaçacı, “Regl döngüsü; beyin, yumurtalıklar ve hormonlar arasında hassas bir dengeyle ilerleyen doğal bir süreçtir. Aşırı sıcak, susuz kalma, uyku düzensizliği ve fiziksel stres gibi faktörler bu dengeyi geçici olarak bozabilir. Bunun sonucunda bazı kadınlarda regl birkaç gün erken ya da geç başlayabilir, kanama miktarında değişiklik görülebilir veya daha yoğun kasık ağrıları, şişkinlik ve halsizlik hissinin belirginleşmesi yaşanabilir.” dedi. Her kadının vücudunun sıcak havaya aynı şekilde tepki vermediğini ve kişiden kişiye farklılık gösterebileceğini vurgulayan Soypaçacı, mevcut hormonal hastalıkları bulunan veya düzensiz regl öyküsü olan kadınların bu değişiklikleri daha belirgin yaşayabileceğini belirtti.

Regl döneminde rahim kasılmalarını sağlayan prostaglandin adlı maddelerin doğal olarak salgılandığını hatırlatan Soypaçacı, aşırı sıcaklara bağlı sıvı kaybı, dolaşım

değişiklikleri ve yorgunluğun bu süreci daha zor hale getirebildiğini belirterek “Yaz aylarında yeterli su tüketmeyen kadınlarda baş ağrısı, halsizlik, kas krampları ve regl sancıları daha yoğun hissedilebilir. Bu nedenle regl döneminde sıvı tüketiminin artırılması ve vücutun susuz bırakılmaması önemlidir.” ifadelerini kullandı.

NE ZAMAN DOKTORA BAŞVURULMALI?

Sıcak havalarda ciltteki damarların genişleyerek vücutun ısı kaybetmesini sağladığını belirten Soypaçacı, bu fizyolojik yanıtın bazı kadınlarda regl kanamasının normalden daha yoğun hissedilmesine neden olabileceğini söyledi. Ancak yoğun kanamanın tek başına sıcak havaya bağlanmaması gerektiğini vurgulayan Soypaçacı, şu uyarıda bulundu: “Kanama her saat ped değiştirmeyi gerektirecek kadar fazlaysa, büyük pıhtılar görülüyorsa veya günlük yaşamı etkileyecek düzeyde devam ediyorsa mutlaka kadın hastalıkları ve doğum uzmanına başvurulmalıdır.”

NELERE DİKKAT EDİLMELİ?

Yaz mevsiminde alınacak basit önlemlerin hem genel sağlığın korunmasına hem de hormonal dengenin desteklenmesine yardımcı olacağını vurgulayan Op. Dr. Gülsün Soypaçacı önerilerini şöyle sıraladı: “Gün boyunca susamayarak beklemeyin, yeterli miktarda su tüketin. Uzun süre güneş altında kalmaktan kaçının. Egzersizlerinizi sabah erken veya akşam serin saatlerde yapın. Düzenli ve kaliteli uyumaya özen gösterin. Meyve, sebze ve mineral açısından zengin dengeli bir beslenme planı uygulayın. Kafein ve alkol tüketiminde aşırıya kaçmayın. Çok dar ve hava almayan kıyafetler yerine pamuklu, hafif giysiler tercih edin.”

GÖZ VAKFI
1984'ten günümüze...

Beria Turaç İdealtepe Göz Merkezi

DİJİTAL EKRANLAR GÖZLERİ YORUYOR

İSTANBUL
Bayrampaşa
Göz Hastanesi
(0212) 467 75 00

İSTANBUL
Beria Turaç
İdealtepe Göz Hastanesi
(0216) 417 20 21

BURSA
Nilüfer
Göz Merkezi
(0224) 364 91 00

GELİŞİM Tıp LABORATUVARLARI
Kuruluş 1993

Bilgilendirme:

Tanısında büyük güçlükler bulunan Alzheimer Hastalığı konusunda, kan alınarak yapılan çalışmada 6 farklı Alzheimer testi birlikte çalışarak değerlendirme yapılmış ve tanıda doğruluk artırılmıştır.

Bilgi için www.gelisimlab.com.tr
adresini ziyaret edebilirsiniz.

www.gelisimlab.com.tr gelisim@gelisimlab.com.tr

MERKEZ VE ŞUBELERİMİZ:

MERKEZ: Bağdat Cad.No:28 Kızıltoprak, Tel: (0216) 349 51 51
Feneryolu: Recep Peker Caddesi No:23/A Kızıltoprak Tel: (0216) 345 46 51
Şaşkınbakkal: Bağdat Cad.No:367/3 Tel: (0216) 385 02 89
Kadıköy: General Asım Gündüz Cad.No:8/11 Kat:1 Tel: (0216) 418 00 88
Göztepe: Fahrettin Kerim Gökay Cad.No:175/5 Tel: (0216) 566 27 75
Nişantaşı: Valikonağı Cad.No:64/2 Nişantaşı Tel: (0212) 231 49 67
Haseki: Millet Cad.No:21/3 (Haseki Hst.yanı) Tel: (0212) 529 89 79
Acarkent: 0537 9742385 / **Ataşehir:** 0537 9742472 / **Kurtköy:** 0539 4422093

● Deniz Şimal TAŞAN

Küratör Güneş Babür, heykeltıraş Elif Ece Alarcın ve bir grup sanatçının bir araya gelmesiyle kurulan 'PARK' farklı proje ve fikirleri hayata geçirme hedefiyle çalışmalarını sürdürüyor. Bu projelerden biri de 5 litrelik pet şişeleri geri dönüştürerek, 3D yazıcılarda kullanılan filament (termoplastik hammadde) üretimi. Oluşum, geri dönüşümü somut bir üretim sürecine dönüştürerek elde ettiği filamentlerle satranç taşları, anahtarlık ve benzeri gündelik kullanım ürünleri üretiyor.

Biz de Park'ın projelerini ve geri dönüşüm sürecine teknolojiyi nasıl dahil ettiklerini konuşmak için Küratör Güneş Babür ve Heykeltıraş Elif Ece Alarcın ile bir araya geldik.

“GÖRÜNÜR HÂLE GETİRİYORUZ”

3D yazıcılarda kullanılan filamenti geri dönüştürülmüş 5 litrelik pet şişelerden ürettiklerini belirten Güneş Babür, “Filament, 3D yazıcının üretim sırasında kullandığı temel malzeme. Kullandığımız filamenti yerel çevremizden topladığımız 5 litrelik pet şişelerden üretiyoruz. Şişeleri yeniden üretime girebilecek bir malzeme olarak ele alıyoruz. Toplama, dönüştürme, tasarlama ve üretme aşamalarını aynı sistem içinde bir araya getiriyoruz.” dedi. Babür, “Bu fikir, yurt dışında gördüğüm bir üretim yöntemini ‘Bunu Türkiye’de nasıl yapabiliriz?’ diye düşünmemle ortaya çıktı. Bunun için 3D yazıcıyı yurt dışından getirdik ve proje kapsamında geliştirmeler yapmaya devam ediyoruz. Böylece geri dönüştürdüğümüz malzemelerle yeni ürünler üretebiliyoruz. Hazır filamentler satılıyor ancak biz kendi filamentimizi pet şişelerden elde ediyoruz.” ifadelerini kullandı.

Geri dönüşüm sürecini toplumsal farkındalıkla da desteklediklerini ifade eden Babür, “Pet şişeleri toplarken insanlarla iletişim kuruyor, onları da bu sürece dahil ediyoruz. Gerçekten çok fazla atık ortaya çıkıyor.” diye konuştu. Pet şişeleri komşulardan ve yerel işletmelerden topladıklarını belirten Babür, “İnsanlar kullandıkları şişeleri bize ulaştırdıkça üretim sürecinin bir parçası oluyor. Elde ettiğimiz filamentle geliştirdiğimiz küçük dönüşüm ürünlerini onlarla paylaşıyoruz. Böylece ulaştırdıkları malzemenin hangi aşamalarda geçtiğini ve neye dönüştüğünü görebiliyorlar.” dedi.

PET ŞİŞELERDEN OYUNLARA

PARK'ın pet filamentle geliştirdiği ilk oyun üretimlerinden birinin satranç taşları olduğunu söyleyen Babür, “Ekip, satrançla başlayan bu üretim alanını yeni oyun fikirleri ve farklı kullanım biçimleri üzerinden geliştirmeyi sürdürüyor.” diye konuştu. Babür, oyun üretimlerinin çocuklarla yürütülen yeni bir çalışma süreciyle de şekillendiğini belirterek, “Çocukların malzemeyi dönüştürebilen ve yeniden tasarlanabilen

“Neredeyse her şeyi geri dönüştürüyoruz”

Bir grup sanatçı Kadıköy'den topladıkları 5 litrelik pet şişeleri, geri dönüşümle filamentle çevirip 3D baskı teknolojisiyle atık ve kullanım dışı malzemeler için yeni kullanım alanları geliştiriyor

bir kaynak olarak deneyimleyebileceği bir proje üzerinde çalışıyoruz. Bir okul ortamında geliştirdiğimiz bu çalışmayı önümüzdeki dönemde daha kapsamlı biçimde paylaşacağız. Satrançla başlayan oyun üretimlerimiz de bu süreçle birlikte yeni yönlere doğru ilerliyor.” dedi. Babür, “Atık bir malzemenin tasarım ve üretim aracılığıyla günlük yaşamın bir parçasına dönüşmesini önemsiyoruz.” ifadelerini kullandı.

“SANATSAL KISMINA GİRMEK ÜZEREYİZ”

Heykeltıraş Elif Ece Alarcın, üretimlerde malzemenin davranışını anlamaya odaklandıklarını belirtti. Alarcın, “Bir malzemeyle tasarım geliştirirken onun sıcaklığa, baskı hızına, forma ve kullanıma nasıl tepki verdiğini inceliyoruz. Pet filament hassas bir malzeme. Teknik araştırma, tasarım sürecimizin doğrudan bir parçası. Malzemenin sınırlarını öğrendikçe daha özgün ve dayanıklı üretimler geliştirebiliyoruz.” dedi. Alarcın, “Plastik kapaklar, kullanım dışı ambalajlar, kumaşlar, denim parçaları, kâğıtlar ve

farklı malzemelerle üretimler geliştiriyoruz. Her malzemeyi özellikleri üzerinden inceliyor ve uygun üretim yöntemini belirliyoruz.” diye konuştu.

DÖNÜŞÜM SÜRECİ

Alarcın, 5 litrelik pet şişelerin filamentle dönüşme sürecini şöyle anlattı: “İlk olarak şişenin üzerindeki etiketi çıkarıyor ve yüzeyde yapışkan ya da başka bir kalıntı kalmayacak şekilde temizliyor. Ardından şişeyi kontrollü ısıyla şekillendirerek kesime uygun hâle getiriyoruz. Üst ve alt kısımlarını ayırdıktan sonra gövdeyi filament üretim sistemine yerleştiriyoruz. Şişe yüzeyi burada ince ve kesintisiz bir şerit hâlinde işlenerek yaklaşık 1,75 milimetre kalınlığında filamentle dönüşüyor.”

Bir 5 litrelik pet şişeden yaklaşık 14 metre filament elde edildiğini belirten Alarcın, “Bu miktarla yaklaşık sekiz satranç piyonu ya da iki satranç atı üretebiliyoruz. Baskı süresi ürünün formuna, boyutuna ve doluluk oranına göre değişiyor. PET

filamentle çalışırken malzemenin teknik özelliklerini koruyabilmek için baskı sürecini kontrollü hız ve sıcaklık ayarlarıyla yürütüyoruz.” dedi.

FARKLI TASARIM ÜRÜNLERİ

Daha fazla kişiyi geri dönüşüm sürecine dahil etmeyi hedeflediklerini belirten Alarcın “Bu doğrultuda insanlara ulaşmak istiyoruz. Onlardan 5 litrelik pet şişe ve kapaklarını biriktirmelerini rica ediyoruz. Sadece pet şişelere değil, farklı ambalajlara ve çeşitli malzemelere de ihtiyaç duyuyoruz. Neredeyse her şeyi geri dönüştürüyoruz.” dedi. Alarcın, “Malzemenin renklerini, yazılarını, katmanlarını ve izlerini koruyarak çanta, aksesuar ve farklı tasarım ürünleri geliştiriyoruz. Denim, kumaş ve plastik gibi farklı malzemeleri aynı tasarım ve üretim süreci içinde bir araya getiriyoruz.” dedi.

► Daha fazla bilgi için Instagram'da @park_ist hesabı ve www.park-ist.com adresi ziyaret edilebilirsiniz. ► Adres: Osmanaga Mahallesi Pazar Yolu Sokak No:2 Kapı:7 Ekizoglu İş Hanı Kadıköy/İstanbul

Kadın üreticilerin yaz durağı: Potlaç

Potlaç Kadın Emegi Pazarı, yeni adresi Bahariye'de ilk ayını geride bıraktı. El emeği ürünlerin yer aldığı pazar, kadın üreticileri desteklemeye Ekim ayının ilk haftasına kadar devam edecek

● Deniz Şimal TAŞAN

Potlaç Kadın Emegi Pazarı, yaz dönemine Bahariye'deki yeni yerinde devam ediyor. 30 Haziran'da kapılarını açan pazar, ilk ayını geride bırakırken kadın üreticileri el emeği ürünlerini tüketicilerle buluşturmaya devam ediyor.

Takılardan dekorasyon ürünlerine, örgü işlerinden amigurumi oyuncaklara, çantalarından farklı el sanatlarına kadar birçok ürünün yer aldığı Potlaç Kadın Emegi Pazarı, pazartesi günleri hariç her gün 12.00-22.00 saatleri arasında hizmet veriyor. Pazar, Ekim ayının ilk haftasına kadar Bahariye'de açık olacak.

“KADIKÖY'ÜN GÖBEĞİNDE OLMASI HARİKA”

Altı yıldır Potlaç üyesi olan Neslin Gürol, pandemi döneminde hobi olarak başladığı takı tasarımını Potlaç sayesinde daha geniş kitlelere ulaştırma fırsatı bulduğunu söyledi. Kurumsal bir şirkette çalıştığını

belirten Gürol şöyle konuştu: “Pandemi döneminde tamamen hobi olarak takı tasarlamaya başladım. Kadıköylü olduğum için Potlaç'ı biliyordum ve kooperatife üye oldum. Bu altı yıl çok keyifli geçti. Yılda üç ila dört kez Potlaç etkinliklerine katıldım.” Standında el yapımı takılar bulunduğunu söyleyen Gürol, “İlk başlarda sadece küpe tasarlıyordum. Zamanla bilezik ve kolye de üretmeye başladım.” ifadelerini kullandı.

Yerel yönetimin bu projeyi hayata geçirmesini önemli bulduğunu belirten Gürol, “Yerel bir beledi-

yenin böyle bir organizasyon yapması müthiş bir şey. Çevremden Potlaç'a nasıl dahil olduğuma dair çok soru alıyorum. ‘Kadıköylüyüm’ diyorum ve bunun bir ayrıcalık olduğunu düşünüyorum. Potlaç'ın Kadıköy'ün göbeğinde olması da harika.” diye konuştu.

Birsen Gündoğdu, “Potlaç'a bu yıl katıldım. Kadıköy Belediyesi'ni sosyal medyadan takip ediyordum, projeden de bu sayede haberdar oldum. El emeği ürünlerimi sergilemek için başvuru yaptım. Başvuru süreci çok kolaydı. Feneryolu'ndaki merkeze gidip başvurumu yaptım.”dedi.

EL EMEĞİ ÜRÜNLERİNE İLGİ

Potlaç'a iki buçuk yıldır üye olan Figen Kiper, “Çok güzel geçiyor. El emeği ürünlerim değer görüyor ve satış da yapılıyor. Bu, yaz dönemindeki ikinci stant deneyimim. İlkini Moda'da açmıştım. El emeği ürünlerimizin beğenilmesi bizi mutlu ediyor.” diye konuştu. Standında yaz sezonu için çantalar bulunduğunu belirten Kiper, “Kış sezonunda ise bere ve eldiven üretiyorum.” dedi.

Altı yıl önce Kastamonu'dan İstanbul'a taşındığını söyleyen Hatice Mankaloğlu ise Potlaç sayesinde üretmeye başladığını anlattı.

“Ne yapabileceğimi araştırırken Potlaç ile karıştım. Hiçbir şey bilmezken lif örerek başladım. Daha sonra arkadaşlarımdan desteği ve Halk Eğitim'de aldığım eğitimlerle standımdaki ürünleri yapmayı öğrendim. Evime katkı sağlıyor, emeğimizin karşılığını alıyoruz.” diyen Mankaloğlu, belediye'nin desteğinin kendileri için büyük önem taşıdığını vurguladı.

Mankaloğlu, “Belediye'nin destek vermesi çok güzel. Çünkü bunu tek başına organize etmek kolay değil.” ifadelerini kullandı.

Figen Kiper

Hatice Mankaloğlu

Neslin Gürol

04-20 Ağustos 2026

10. Yaz Atölyeleri

DANS • MÜZİK • DRAMA • RESİM

Detaylı bilgi için:
Feneryolu Mah. Camtepe Sok. No: 1 Kat: 5 Göztepe-Kadıköy | Tel: 0216 567 84 01 | cocuksanatmerkezi.kadikoy.bel.tr

ÜCRETSİZ

KADIKÖY BELEDİYESİ

kadikoy.bel.tr | 444 55 22 | @kadikoybelediye

Yangın sezonu uzuyor, risk büyüyor

Pek çok kentte yangınlarla mücadele sürerken, ülkenin değişen yangın koşullarına ne kadar hazırlıklı olduğunu Yangın Ekologu ve Bütüncül Yangın Yönetimi Uzmanı Doç. Dr. Okan Ürker ile konuştuk

● Erhan DEMİRTAŞ

Avrupa’da Fransa ve İspanya başta olmak üzere birçok ülke büyük orman yangınlarıyla mücadele ederken, Türkiye’de de son haftalarda Antalya, Muğla, Çanakkale ve Balıkesir başta olmak üzere birçok ilde çıkan yangınlar nedeniyle yerleşim yerleri tahliye edildi, yollar ulaşımına kapatıldı ve ekipler günlerce havadan ve karadan müdahale etti. Türkiye’nin farklı bölgelerinde peş peşe yaşanan yangınları, iklim krizinin etkisiyle değişen yangın riskini ve alınması gereken önlemleri Çankırı Karatekin Üniversitesi Yangın Ekologu ve Bütüncül Yangın Yönetimi Uzmanı Doç. Dr. Okan Ürker ile konuştuk.

“YENİ YANGIN REJİMİYLE KARŞI KARŞIYAYIZ”

Türkiye’nin artık yeni bir yangın rejimiyle karşı karşıya olduğunu söyleyen Doç. Dr. Okan Ürker, “Türkiye’nin benzer bir tabloyla karşılaşma olasılığı yalnızca yüksek değil; aslında bunun ilk örneklerini 2021 yılındaki büyük Akdeniz yangınlarında ve sonraki yıllarda farklı bölgelerde yaşadık. Dolayısıyla mesele, ‘Türkiye’de böyle yangınlar olabilir mi?’ sorusundan çok, ‘Böyle yangınlar ne sıklıkla ve hangi büyüklükte karşınıza çıkacak?’ sorusuna dönüşmüş durumda.” dedi.

Avrupa’da aynı anda görülen büyük yangınların bu dönüşümün en güncel örneği olduğunu belirten Ürker, “2026 yangın sezonunda Avrupa’nın farklı bölgelerinde aynı anda yaşanan yangınlar bu değişimi açık biçimde gösteriyor. Avrupa Birliği Ortak Araştırma Merkezi’nin 22 Temmuz 2026 tarihli verilerine göre yıl başından itibaren AB’de yaklaşık 254 bin hektar alan

yanmış ve tespit edilen yangın sayısı uzun dönem ortalamasının iki katını aşmıştı. Fransa’daki bazı yangınlarda, yangının kendi hava sistemini oluşturduğu ve yeni tutuşmalara neden olabilen pirokümülonimbus bulutlarının gözlenmesi, artık klasik müdahale kapasitesini aşabilen ‘ekstrem yangın davranışı’ ile karşı karşıya olduğumuzu gösteriyor.” diye konuştu.

“COĞRAFYA VE TAKVİM GENİŞLİYOR”

Yangınların büyümesini yalnızca iklim değişikliğiyle açıklamanın eksik kalacağını vurgulayan Ürker, “İklim koşulları yangının büyümesi için uygun ortamı hazırlarken; kırsal alanların terk edilmesi, tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin azalması, orman içindeki yarıncı bitki materyalinin birikmesi, yerleşimlerin orman alanlarına doğru genişlemesi ve parçalı arazi yönetimi de yangının afete dönüşmesini kolaylaştırıyor.” ifadelerini kullandı.

Türkiye’de yangın riskinin artık yalnızca Ege ve Akdeniz’le sınırlı olmadığını söyleyen Ürker, “Son yıllarda İç Anadolu’nun, Karadeniz’in ve daha kuzeydeki orman alanlarının da olağan dışı sıcaklık, kuraklık ve kuvvetli rüzgâr koşullarında ciddi yangınlara açık hale geldiğini görüyoruz. Yani hem yangın sezonunun coğrafyası hem de

takvimi genişliyor.” dedi.

“HAZIRLIKLAR AYLAR ÖNCE BAŞLAMALI”

Yangınların belirli bir büyüklüğe ulaştığında dünyanın hiçbir yerinde kolaylıkla kontrol altına alınamadığını belirten Ürker, “Her yangını başlangıç aşamasında söndürmek mümkündür. Ancak belli bir şiddetten sonra dünyanın hiçbir hava filosu onu durduramayabilir.

Çok sıcak, çok kuru ve rüzgârlı koşullarda, kesintisiz ve yüksek miktarda yarıncı madde üzerinde ilerleyen bir yangın belirli bir şiddeti aştığında, dünyadaki hiçbir hava filosu veya kara ekibi onu doğrudan durduramayabilir.” diye konuştu.

Bu nedenle yalnızca hava aracı sayısına odaklanılmaması gerektiğini söyleyen Ürker, “Uçak ve helikopter sayısını arttırmak gerekli olsa da tek başına yeterli değildir. Türkiye’nin asıl hazırlığı, yangın çıkmadan aylar ve hatta yıllar önce başlamalıdır. Yakıt yönetimi, peyzaj planlaması, yangına dirençli yerleşimler ve toplumun hazırlanması en az müdahale kapasitesi kadar önemlidir.” dedi.

“TEK BAŞINA AFETİ ÖNLEMEZ”

“Başarılı bir yangın yönetimi; yangın öncesi risk azaltma, erken tespit, hazırlık, müdahale,

tahliye ve yangın sonrası ekolojik restorasyon aşamalarının tamamını kapsmalıdır” diyen Ürker, Türkiye’nin son yıllarda erken tespit ve müdahale kapasitesinde önemli ilerleme kaydettiğini de ekledi.

Ürker, “Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından geliştirilen sistemlerle saatlik yangın tehlike haritaları üretilmesi ve riskin birkaç gün önceden izlenebilmesi önemli bir avantajdır.” ifadelerini kullandı. Ancak bunun tek başına yeterli olmayacağını vurgulayan Ürker, “Erken uyarı sistemi bize yalnızca nerede ve ne zaman yüksek risk oluşacağını söyler. Arazideki yarıncı madde yükü ve yerleşimlerin kırılganlığı değişmiyorsa, tehlikeyi önceden görmek tek başına afeti önlemez.” diye konuştu.

Yangın riskini azaltmak için arazi yönetiminin güçlendirilmesi gerektiğini ifade eden Ürker, “Yüksek riskli alanlarda düzenli ve bilimsel temelli yarıncı madde haritaları hazırlanmalı. Uygun alanlarda mekanik seyreltme, diri örtü yönetimi, budama, kontrollü otlatma ve uzman ekiplerce yürütülen kontrollü yakma uygulamaları birlikte değerlendirilmelidir.” dedi.

Ürker, Avrupa’da uzun yıllardır uygulanan kontrollü yakma ve planlı otlatma gibi yöntemlerin Türkiye için de önemli bir örnek oluşturduğunu belirterek, “Türkiye açısından keçi ve koyun otlatıcılığı, arıcılık, zeytincilik, bağcılık ve diğer geleneksel kırsal üretim biçimleri yalnızca ekonomik faaliyetler değildir; doğru planlandıklarında aynı zamanda yangın riskini azaltan arazi yönetim araçlarıdır.” ifadelerini kullandı.

“YANGIN SEZONU DEĞİL, YANGIN YILI”

Türkiye’de yangın riskine ilişkin stratejilerin güncellenmeye başladığını ancak uygulamada hâlâ eski alışkanlıkların sürdüğünü söyleyen Ürker, Türkiye’nin teknik müdahale kapasitesinin ise küçümsenmemesi gerektiğini belirtti. Ürker, “Çok deneyimli orman yangını işçilerine, mühendislerine ve hava-kara koordinasyonuna sahibiz. Nitekim Türkiye, 2026 yazındaki Fransa ve İspanya yangınlarına Avrupa Birliği Sivil Koruma Mekanizması kapsamında hava aracı desteği sağlayan ülkeler arasında yer aldı.” dedi.

Yangınlarla mücadelede başarı ölçütlerinin de değişmesi gerektiğini vurgulayan Ürker, “Bugün ihtiyaç duyduğumuz temel dönüşüm şudur: Başarıyı yalnızca ‘yangına kaç dakikada ulaştık?’ veya ‘kaç hektarda kontrol altına aldık?’ ölçütleriyle değerlendirmemeliyiz. Kaç hektarda yakıt sürekliliğini azalttığımızı, kaç köyü yangına dirençli hale getirdiğimizi, kaç yerleşimde tahliye tatbikatı yaptığımızı, kaç çiftiği ve çobanı önleme çalışmalarına kattığımızı ve yangın sonrasında ekosistemin doğal yenilenme kapasitesini ne ölçüde koruduğumuzu da takip etmeliyiz.” diye konuştu.

Uygulamada hâlâ yangın sezonunu ağırlıklı olarak haziran-eylül ayları arasındaki bir müdahale dönemi gibi algılama eğilimi bulunuyor. Oysa yeni koşullarda yangın riski sabit bir takvimle değil; sıcaklık, yağışsız geçen gün sayısı, rüzgâr, bağıl nem, canlı ve ölü yakıt nemi gibi değişkenlerle tanımlanmalıdır.” dedi.

Bu nedenle “yangın sezonu” yerine “yangın yılı” kavramının benimsenmesi gerektiğini belirten Ürker, “Yaz ayları yoğun müdahale dönemi olabilir; fakat sonbahar ve kış yakıt yönetimi, bakım ve eğitim; ilkbahar ise denetim, tatbikat ve hazırlık dönemi olmalıdır. Yani yangın yönetimi on iki aya yayılan bir kamu hizmetine dönüşmelidir.” diye konuştu.

Türkiye'nin iklim haritası değişiyor

Boğaziçi Üniversitesi'nin yürüttüğü araştırmaya göre Türkiye'nin iklim haritası değişiyor. Akdeniz ve yarı kurak iklimin etkisi artarken, soğuk ve kuvvetli kışlar artık yüksek rakımlarda görülüyor

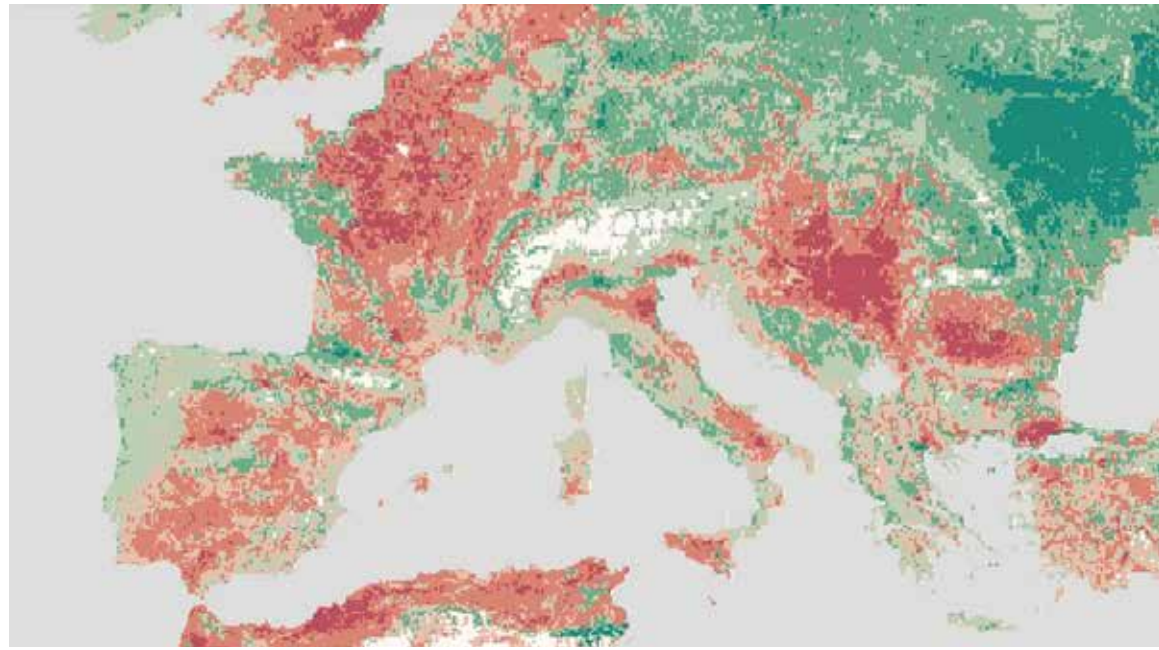
● Simge KANSU

Boğaziçi Üniversitesi İklim Değişikliği ve Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Murat Türkes ile İzmir Bakırçay Üniversitesi Coğrafya Bölümü Araştırma Görevlisi Nami Yurtseven, Türkiye’deki iklim tiplerinin geçmişten günümüze geçirdiği değişimi ve yüzyılın sonuna kadar izleyebileceği seyri araştırdı.

Uluslararası hakemli Theoretical and Applied Climatology dergisinde yayımlanan araştırmada, iklim koşulları Köppen-Geiger iklim sınıflandırması kullanılarak değerlendirildi. Çalışma kapsamında 1961-1990 ve 1991-2020 dönemleri karşılaştırıldı; 2041-2070 ile 2071-2099 dönemleri için de farklı sera gazı emisyon senaryolarına dayanan projeksiyonlar hazırlandı.

AKDENİZ İKLİMİNİN KAPLADIĞI ALAN BÜYÜDÜ

Araştırmaya göre yazları kurak ve sıcak geçen Akdeniz iklimine Türkiye topraklarındaki payı, 1961-1990 döneminde yüzde 28,9 düzeyindeyken 1991-2020 döneminde yüzde 31,8’e yükseldi. Aynı dönemde orta enlem yarı kurak ikliminin oranı yüzde 21,9’dan yüzde 24,2’ye çıktı. Subtropikal yarı kurak step ikliminin kapladığı alan da yüzde 0,1’den yüzde 0,4’e yükseldi. Buna karşılık yazları kurak ve sıcak

geçen soğuk iklim tipinin Türkiye’deki payı yüzde 24’ten yüzde 19,3’e geriledi. Bulgular, ülkenin genel iklim yapısının daha sıcak ve kurak koşullara doğru ilerlediğini ortaya koydu.

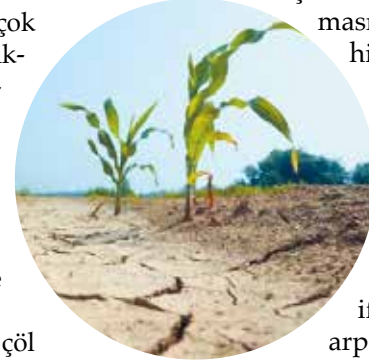
SOĞUK İKLİMLER YÜKSEK RAKIMLARA ÇEKİLİYOR

Araştırmada yalnızca iklim kuşaklarının kapladığı alanlar değil, görüldükleri yükseltilerdeki değişimler de incelendi. Çok yüksek emisyon senaryosuna göre 2041-2070 döneminde Akdeniz ikliminin görüldüğü ortalama yükseltinin yaklaşık 120 metre artması bekleniyor. Nemli ılıman iklimlerin yaklaşık 220 metre, bazı soğuk ve nemli iklim tiplerinin ise 290 metreye varan ölçüde daha yüksek bölgelere taşınabileceği öngörülüyor. Bu değişimin dağ ekosistemlerini, bitki örtüsünü ve orman kuşaklarını da etkilemesi bekleniyor. Karadeniz Bölgesi’nde ormanların üst sınırının bugünkü

seviyesinden yaklaşık 120 ile 220 metre daha yukarı çıkabileceği tahmin ediliyor.

SICAK VE KURAK İKLİM HÂKİM OLABİLİR

Gelecek dönemlere ilişkin tahminlere göre Türkiye’nin yaklaşık yüzde 40-45’lik bölümünde yazları kurak, sıcak veya çok sıcak geçen subtropikal Akdeniz iklimleri etkili olabilir. Ülke topraklarının yüzde 30-35’lik kısmında ise orta enlem ve subtropikal yarı kurak step iklimlerinin hâkim hale gelmesi bekleniyor. Soğuk iklim tiplerinin etkili olduğu alanların oranının yaklaşık yüzde 10 seviyesine kadar gerileyebileceği öngörülüyor. Araştırmacılar, çöl ikliminin kapladığı alanın da özellikle orta ve çok yüksek emisyon senaryolarında genişleyebileceğine dikkat çekiyor. Ancak bu sonuçların

kesin bir gelecek tahmini değil, emisyonların izleyeceği yola bağlı bilimsel projeksiyonlar olduğu vurgulanıyor.

YANGIN RİSKİ YENİ BÖLGELERE TAŞINABİLİR

Araştırmada, Akdeniz ikliminin kuzeye ve daha yüksek bölgelere doğru genişlemesinin yalnızca sıcaklık artışıyla sınırlı kalmayacağı belirtildi. Çalışmaya göre daha uzun ve sıcak yazlar, belirginleşen yaz kuraklığı, düşük nem ve düzensiz yağışlar da iklimdeki bu dönüşümün önemli sonuçları arasında yer alıyor. Araştırmacılar, söz konusu koşulların yangın mevsiminin süresini uzatabileceğine dikkat çekti. Çalışmada, günümüzde ağırlıklı olarak Ege ve Akdeniz bölgelerinde görülen yüksek orman yangını riskinin gelecekte Marmara, Batı Karadeniz ve İç Batı Anadolu’da da daha belirgin hale gelebileceği aktarıldı.

TARIM ÜZERİNDEKİ BASKI ARTABİLİR

Araştırmaya göre yaz kuraklığının uzaması ve kar yağışlarının azalması, yeraltı sularının beslenmesini ve barajlara ulaşan su miktarını olumsuz etkileyebilir. Çalışmada, kişi başına düşen kullanılabilir su miktarının azalması, sulama talebinin artması ve hidroelektrik üretiminin etkilenmesi de olası sonuçlar arasında gösterildi. Çalışmada, Akdeniz ikliminin kuzeye doğru yayılmasıyla zeytin, badem, incir, üzüm ve Antep fıstığı gibi sıcak iklim ürünlerinin yetiştirilebileceği alanların genişleyebileceği ifade edildi. Buna karşılık buğday, arpa, mısır ve şeker pancarı gibi ürünlerde artan sıcaklıklar ve sulama ihtiyacı nedeniyle verim kayıpları yaşanabileceği öngörüldü.

BULMACA

Hazırlayan: Mustafa Başaran / bilmececi@hotmail.com

KELİME AVI BULMACA

A E K S A R A Y D A I Ş
I K B L T A R O B A R K
Y A N M I Y O R K S A İ
A S L E O R B İ B R U L
V B A R I B N O O A Y B
A K M L B A A B L N I O
Y O R O T O A R T C I R
K K A O B L R B İ M A D
İ S B U S T U A R A M A
I Y O D R O B O N R U M

Aşağıdaki sözcükleri bulmacada arayın ve bulduklarınızı karalayın. Geride kalan harfler bir şairin dizisini oluşturacaktır.

BOLCA BORAT
BOMBA **BORDA**
BOMB BORDO
BORAK **BOTANİK**
BORAN

SUDOKU BULMACA

2			6	5		4		
	3		2					
	6		9			3		
		2				7		1
4		7						2
				8				
7		3					1	
				4	7		6	
1							5	

7	8	4						5
						7	3	2
				6	1			
	1				6	9	4	8
			8	3	7			
	2	6						
				1	4			
	9	2				5		
3	8					4	6	9

		5						3
							1	2
	7	2	4					5
				9		1	8	
6		1		8			2	
3				6				
	4			7		6		
2	6			8		3	1	
	8		3	6		5	7	

				4	9			
1	7					6		4
6			8					3
	2	7						
		6				4	2	5
				9	3			
			4	8				
						3	5	6
5	1	2						9

Her satır, her sütun ve 3x3'lük her kutuya, 1'den 9'a kadar rakamlar yerleştirilecektir.
Her satır, her sütun ve 3x3'lük kutu bölümlerinde 1'den 9'a kadar sayılar bir kez kullanılacaktır.

KARE BULMACA

SOLDAN SAĞA

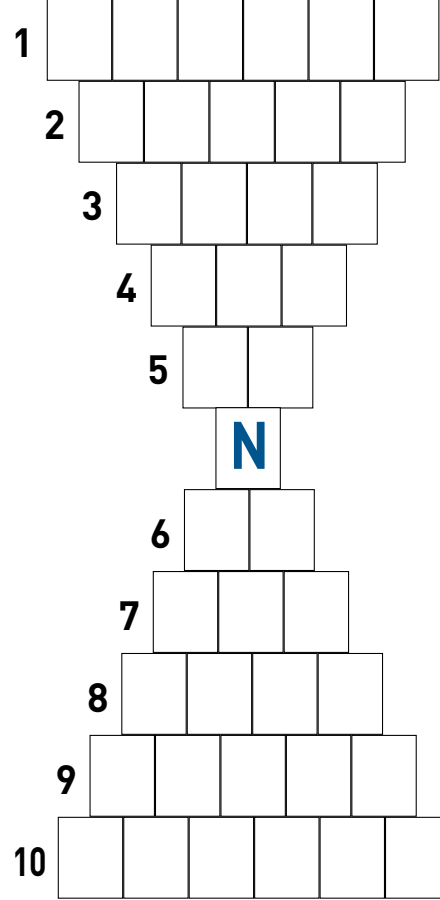
1. Fotoğraftaki şarkıcı - Kuzeydoğu Kafkasya'da, Dağıstan Federe Cumhuriyeti'nde yaşayan halktan veya bu halkın soyundan olan kimse - Hava basıncı birimi **2**. Seçmeli yemek - Söz, yazı ve anlatımın akıcı olma özelliği - Mecazen acımasız, gaddar olan **3**. Zehir - Müslümanları bayram veya cuma namazına çağırmak, bazı yerlerde cenaze için kılınacak namazı haber vermek amacıyla minarelerde okunan dua - Varsayım - Suçu bağışlama **4**. İlaç - Çe-kişme, bozuşma, kavga - Kaşkol - Bir yerde oturma **5**. İşlenecek bir nesnede bulunması gereken ısının, nemin yeterli olması durumu - Bir olayın sözlü veya yazılı olarak anlatılması - Sazın en ince ses veren teli - Köpek balıklarından, sırtında büyük dikenleri olan, kuma gömülü olarak yaşayan bir balık **6**. Bilgisiz, cahil - Ünlü bir erkek şarkıcı - Orta Amerika'da bir ülke **7**. Karşı çıkma - Antalya'nın bir ilçesi - Baş komandan, komutan **8**. Küçük, mini - Başlıca içeceğimiz - Ezanla ilgili **9**. Yabancı - Lantanın simgesi - Maksim Gorki kitabı **10**. Açık, ortada, meydana, herkesin içinde yapılan - Olağanüstü sezgileriyle birtakım gerçekleri gördüğüne inanılan kimse - Eski Mısır'da bir tanrı **11**. Kök, sap ve yaprak şeklinde farklılaşmamış bir bitkinin yaşama ve büyüme organı - Küf - Birbirini kesen demir yolu kavşağı **12**. Hekimlikte gaz söktürücü olarak yararlanılan çok yıllık otsu bir bitki - Yapma, etme - Başkaldırıcı **13**. Nikelin simgesi - Eski Roma'da açık

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMÜ

1	H	I	K	A	Y	E	T	I	N	S	E	M	A	A	T	O	M
2	A	D	A	L	E	V	I	D	A	L	A	U	F	A	R	A	K
3	V	A	T	A	N	I	N	E	D	A	M	E	T	R	I	Y	A
4	A	R	C	E	M	R	E	I	D	A	R	E	T	E	N	R	E
5	N	E	V	A	A	E	R	O	D	I	N	A	M	I	K	P	I
6	A	H	I	A	L	P	R	E	N	T	E	L	A	T	I	N	
7	A	Y	E	T	L					T	A	E	D	A	M		
8	A	N	A	N	E	V	I			V	I	Z	E	U			
9	Y	E	N	I	K					R	E	Z	E	O	T		
10	A	A	K	İ	T					A	T	O	N	A	L		
11	N	A	O	T	E	L				K	M	E	L	A	L		
12	D	R	E	N	S	A				E	B	E	O	Y	A		
13	O	R	U	M	B					T	E	R	A	S	D		
14	N	A	Z	K	İ	R				Z	İ	Y	A	D	E		
15	M	U	L	E	T	A				Ö	Z	E	L	T	E	A	Ü
16	H	A	R	A	A	D	A	K	A	R	A	S	I	İ	R	A	N
17	A	U	L	A	O	P	E	R	A	K	O	M	I	K	A	Y	A
18	Z	A	M	K	A	R	I			İ	M	M	A	N	I	A	Y
19	A	S	S	A	K	K	A	F		F	O	R	A	K	A	D	I
20	R	O	M	A	T	O	L	O	G		S	O	N	M	A	S	L

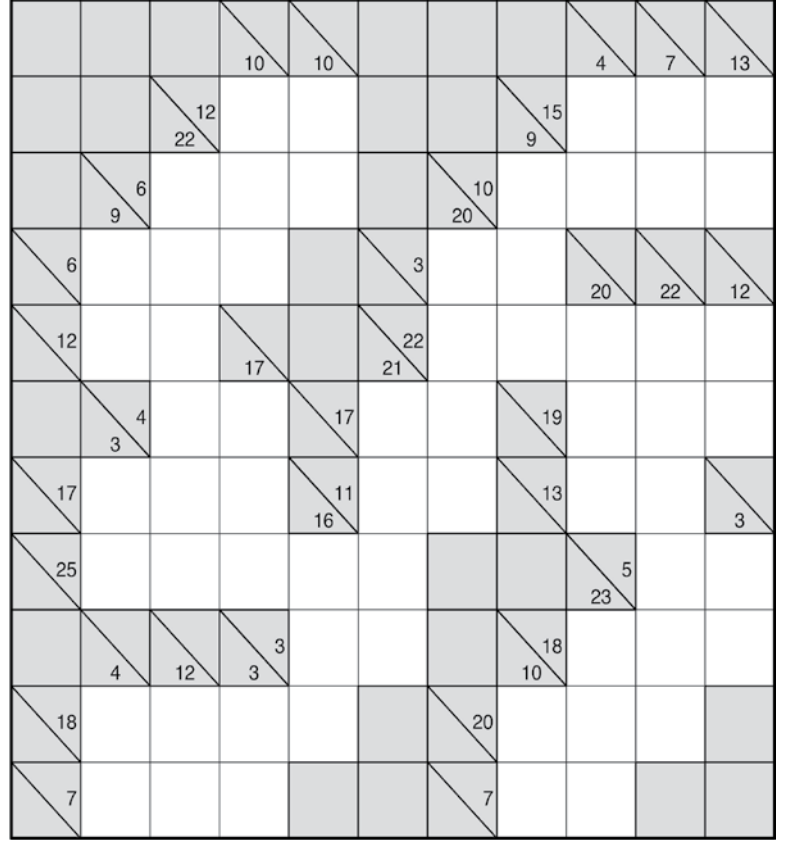
KUM SAATİ

Tanımlara uygun yanıtları yerlerine yerleştirin. **N** harfini ipucu olarak veriyoruz. **N**'den başlayarak yukarıya ve aşağıya doğru sözcüklere birer harf ekleyerek diğer sözcükleri oluşturacaksınız.

- Yararlar.
- Kansızlık.
- Metal eşya üzerine vurulan renkli cam katmanı.
- Islaklık.
- Hayvanlara veya eşyaya vurulan damga, işaret.
- Japonların lirik dramı.
- İnsan veya çalgı sesinin yükseklik, alçaklık derecesi.
- Bir elektrolitteki artı uç.
- "..... Çehov" (Rus yazar).
- İsviçre Konfederasyonu'nu oluşturan devletlerden her biri.

KAKURO BULMACA

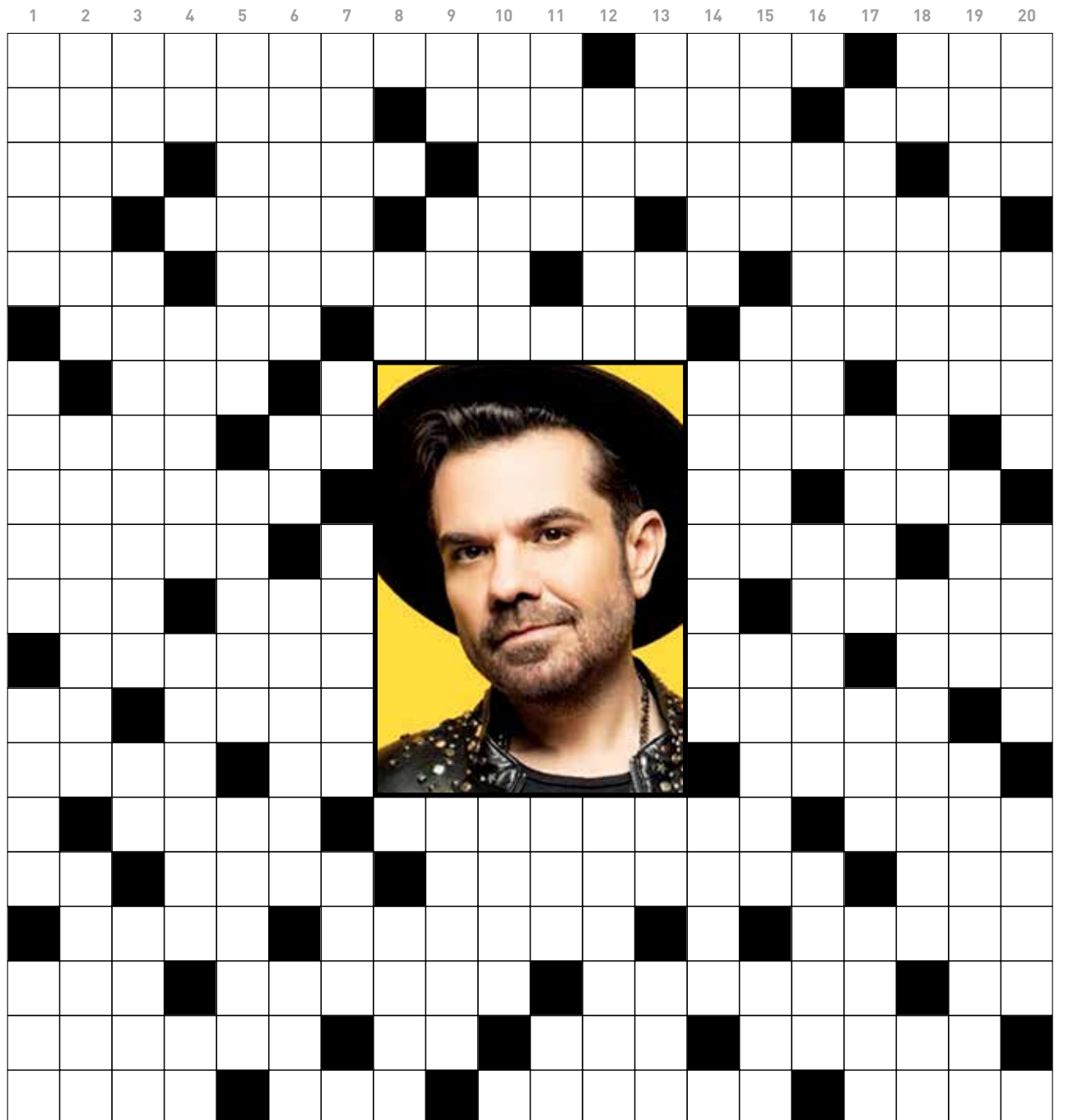
Kurallar basit. 1-9 arası rakamları kullanarak, boşlukları doldurun. Bunu yaparken karelerin toplamının, bağlı hücredeki sayıya eşit olmasını sağlayın ve bir rakamı sadece bir kere kullanın.

KUM SAATİ

Aksaray'da ışıklar yanıyor / sisler bulvarı ayaklanıyor / artık kalbimi susturamıyorum.

KELİME AVI BULMACA

ÇÖZÜMLER

bağlanan ipi bükerek sıkıştırmak için kullanılan sopa (yöresel) **8**. Satrançta bir taş - Yapım **9**. Akıl - Avuç içi - Tarlayı sürüp herhangi bir şey ekmeden dinlenmeye bırakma **10**. Ordinaryüs lakaplı Fenerbahçe'nin efsane futbolcusu - Atın başındaki süsler **11**. Çağan Irmak filmi - Boyacılıkta kullanılan, kırmızı böceğinin üst deri bezlerinin salgıladığı madde - Bir nota **12**. Aksaklık - Açık ölçmeye yarayan dönme hareketli bir çeşit cetvel **13**. İhtiyarların veya yürümekte zorluk çekenlerin baston yerine kullandıkları uzun sopa - Küçük mağara - Galyumun simgesi - Rusya'da bir nehir **14**. Satrançta bir taş - Değerinden çok aşağı bir

fiyatla alınan veya alınabilecek olan şey - Etken, etmen **15**. Çevik - Rize'nin bir ilçesi - Günümüzde Muğla kuzey kısımları ve içerideki bölgeye denk gelen coğrafyanın eski çağlardaki ismi - Aşık kemiği (yöresel) **16**. Burunduruk - Üzeri emayla kaplanmış olan - Büyük siçan **17**. Toplam olarak, hepsini içine alarak - Émile Zola kitabı - Bir sayı - Doğu **18**. Baryumun simgesi - Delikli bir kumaş - Bir şeyi belli etmeden, gizlice yapmaya çalışma - Su **19**. Beden yapısı - "..... Bulut İynemli" (aktör) - Değişiklikler **20**. Fas'ın kuzeyinde bulunan bir sıradag - İçine fincan veya bardak oturtulan metal kap - Hamız - Çok küçük veya kısa.

Devleşen “ben”ler, tükenen çiftler

BÜŞRA KÜÇÜK

“Ben hiçbir zaman kendim için gerçekten yaşamadım; sadece onun hayata daha çok tutunmasını, onun canlılığını besliyordum.”
(Baumbach, 2019)

“Eş” olmak anlamı gereği eşitlik içeren bir kavram. Ancak eşliğe birtakım duygular hücum ettiğinde anlamını aşan bir şey haline geliyor. Hayatın ortasında durup her yeri kaplayan, varlığını üstünüzde genişletip basıncıyla sıkıştıran biri eşlik etmeyi başarebilir mi örneğin? Sanmıyorum. Kıskaçlığın gölgesi altındaki eşlik ister istemez itaat ya da çatışmaya teslim oluyor. Yaşamın çeşitli evrelerinde insanları birbirine eşlik etme biçimi de değişebiliyor. 20’li yaşlarda bir partner ilişkisi ile 40’lı yaşlarda birbirinden çok başka dinamiklere sahip olup aynı partnerle yaşamınızın çeşitli dönemlerinde aynı ilişkiyi bambaşka biçimde de yaşatabiliyorsunuz.

Bir ilişkinin gerçekten canlı kalabilmesi için, romantizm alevinin her daim tüm gücüyle parlaması gerekmez. Bazen alevin gücü azalır. Kimi zaman da titreyiş. Sağlam çiftlerde bu hallerin ikisi de ciddi bir tehdit

olarak algılanmaz. Aslında sevgi ve hayat dolu ilişkilerde, çiftler kıvılcımı pek de dert etmez (Pines, 2017). Çiftlerde Tükenmişlik Sebepleri ve Çözümü kitabında Pines çift ilişkilerinde tükenmişliğin nasıl geliştiğini derinlemesine inceliyor. Bu incelemenin en başında da beklentilere odaklanıyor. Bir evlilikten beklentinin daimi bir aşk olması en baştan tükenmişliğin garantisi gibi görünüyor. Çünkü aşk ve evlilik ilişkisi birbirlerinin garantörü olamıyor. Heyecan, tutku gibi kuvvetli duygular ötekiyle duygusal bir bağı sağlayabiliyor ancak evliliğin gündelik beklentileri, birlikte yaşama deneyimi bambaşka bir konu. Sürekli alevli bir duygusalığın içinde olmayı beklemek, iyiden iyiyeye tanıdığınız biriyle heyecan dalgasına kapılma arzusu, ilişki için gerçekçi olmaktan uzak beklentiler. Çünkü ilişkide canlılık kişilerin bireysel canlılıklarıyla da doğrudan ilintilidir. Zor hayat koşulları, ötekinin yükünü taşıma, varsa çocukların sorumluluğu kişileri yorup zaman içinde artan bir yıpranmaya sebep olabilir. Hal böyleyken “İlişkimiz hala canlı mı?” diye sormadan önce canlılığı yeniden tanımlamamız gerekir.

Bir ilişkiyi sürdüren şey aşk mıdır? Aşk, ilişkinin başlangıcında olmasını istediğimiz bazdır. Ancak aşk duygusu bir ilişkiyi

devam ettirecek güce sahip değil. Aşk bizim ebeveynimiz de değil. Sıklıkla ilişkilerde partnerlerin birbirinden ebeveynlik beklendiğini gözlemliyoruz. Fakat esasında insanlar en temelde ‘aşk’tan ebeveynlik bekliyor. Aşk tüm sorunlarını çözün, hayatlarını anılam ve mutlulukla doldursun, sonsuza dek sıkıntısız bir ömür vadetsin, kısacası her derde deva olsun. Tıpkı bir bebek gibi biz bekleyelim ve aşk bizi doyursun. Uzun süreli bir ilişkide aşk yoğunluğunu zaten kaybetmeye mahkum bir duygu. İlişkiyi sürdürense geriye kalan bağın ne kadar işlevsel olduğudur. Hayat yaşanırken birbirine eşlik edebilen ve bunu tüm zor duygulara rağmen yapabilen çiftler aşklarının gücünden ziyade sevgi, sadakat ve sürdürme arzularının gücü dolayısıyla ilişkilerini devam ettiriyorlar. Öte yandan ilişkiyi sürdüren şey elbette her zaman bu sağlıklı duygular ol-

muyor. Bazı ilişkiler sadece bağımllık dolayısıyla uzuyor. Buna sürmek denemez belki de.

Pines’in kitabında tükenmişliğin gerçekçi olmayan beklentiler dolayısıyla oluştuğu ve çiftlerin birbirini değiştirmeye çalışmak yerine baskı oluşturan durumları, evliliğin toplumsal beklentilerine cevap verme alışkanlıklarını değiştirmeye çalışmasının daha anlamlı ve çözüme daha yakın olduğundan bahsediliyor. Tükenmişliğe sebep olan birçok konu var. Bunların bazıları; fazla sorumluluk yük-

lenme, birbirleriyle çatışan istekler ve ailevi yükümlülükler. Tükenmeyi önleyen ise çeşitlilik, takdir görme ve kendini gerçekleştirme imkanları. Burada kastedilen çeşitlilik ilişkiden ilişkiye farklılık gösteriyor. Bazıları için seyahat etmek, birlikte yeni yerler keşfetmekten bazıları için yeni insanlarla tanışıp onları hayatlarına dahil etmek olabiliyor. Ne olduğundan bağımsız olarak bu heyecan çiftleri canlı kılıp ilişkiyi sürdürmede olumlu etkili edebiliyor.

Bir bağımlılığa dönüşen, uzadıkça uzayan ilişkilerin yapısına baktığımızda açık bir iletişimin olmadığını görebiliyoruz. İlişkileri kurtaracak olan –kurtarmak her zaman sürdürmek anlamına gelmez– kendini, duygularını tanıyan ve bunları açıklıkla ifade etme cesaretine sahip olan kişilerdir. Kendi duygusunu ötekinin üstüne boca et-

meden anlatabilmek, ne istediğini fark edip dile dökülebilmek ilişkileri sağlıklı sürdürmede ya da bitirebilmede oldukça işlevsel görünüyor.

Hayat koşulları ve içinde yaşadığımız gündemler dolayısıyla hepimizin yorgun insanlar olduğunu hatırlamakta fayda var. Bu yorgunlukla beraber onarma kapasitemiz her geçen gün azalıyor, duygusal emek gözümüzde büyüyor. Dolayısıyla çift olmak, çift olarak kalabilmek sanki eskisinden daha zor. Bunca bireyselleşmiş bir çağda ötekine yapılan her yatırım boşaymış gibi davranılıyor. İnsanın sadece kendini kollamasıyla ilgileniliyor. Ancak çift olabilmek için en başta kişinin kendinden biraz olsun çıkabilip ötekini de duyabilmesi gerekiyor. Kendi travmalarını, geçmişini sırtlanıp yola devam edemeyen, oralarda boğulan biri bir diğerrinin dertleriyle uğraşmayı göze alamıyor. Buradan bakıldığında birine “eşlik etmek” için kendimizi bir parça regüle edebilmiş olmalıyız. Bu da elbette yetişkinliğin sorumluluğunu alabilmekle ilişkili. “Dünya benim hizmetimde, değil benimle birlikte dönüyor.” düşüncesinden geçmemiş birinin yetişkin olduğundan söz edemeyiz. Ve yetişkin olamayan birinden çift olmasını beklemek belki de gerçekçi değildir.

Kaynaklar

Baumbach, N. (Yönetmen). (2019). *Evlilik Hikayesi (Marriage Story)* [Film]. Netflix.
Pines, A. M. (2017). *Çiftlerde tükenmişlik: Sebepleri ve çözümleri* (M. Güneş, Çev.). İletişim Yayınları.

İKONİK BİR MİRASIN ZAMAN YOLCULUĞU

Dikiş makinesi denince akla gelen ilk ve en köklü markalardan biri olan Singer, yüz yılı aşkın süredir evlerin baş köşesinde yer alan nostaljik mirasını özel bir sergiyle Kadıköy’e taşıyor

Kadıköy Belediyesi Barış Manço Kültür Merkezi’nde 1 Ağustos’ta kapılarını açacak olan “Singer 170. Yıl Sergisi”, ziyaretçilerini yalnızca makinelerin değil, bir yaşam kültürünün ve dünya tarihini değiştiren bir icadın izinde zaman yolculuğuna davet ediyor.

Yurt dışından ve Anadolu’nun farklı bölgelerinden özenle toplanan, özel kişisel koleksiyonlardan temin edilen makineler, kıymetli belge ve materyaller “Singer 170. Yıl Sergisi” kapsamında ilk kez gün yüzüne çıktı. 1 Ağustos – 30 Ekim tarihleri arasında ziyaretçilerini ağırlayacak olan sergide, yaklaşık 60 tarihi parça yer alacak.

KURTULUŞ SAVAŞI BAYRAĞI DA SERGİDE

Serginin en dikkat çekici parçalarından biri şüphesiz ki sergideki en eski tarihli makine olan 1890’lara ait efsanevi model. Bu özel dikiş makinesi, Çanakkale Savaşı ve Kurtuluş Savaşı yıllarında cephede ve cephe gerisinde dalgalandan Türk bayraklarının dikiminde önemli bir rol oynamış tarihi bir tanık. Sergide bu tarihi makineyle birlikte, o dönemde bu dikiş makinesiyle üretilmiş özgün ürünler de Kadıköylülerle buluşacak.

Markanın yıllar içinde nasıl bir “yaşam markasına” dönüştüğünü gözler önüne seren koleksiyonda ayrıca; dönemin estetik anlayışını yansıtan nostaljik cep saatleri, antika radyolar, klasik vantilatörler ve gündelik hayatın tam kalbine dokunan pek çok tarihi obje bulunuyor. Her bir parça, ziyaretçilere hem sanayi tasarımının gelişimini hem de ev yaşamındaki toplumsal değişimi bir arada deneyimleme fırsatı sunacak.

MÜHENDİSLİK VE GİRİŞİMCİLİK HİKAYESİ

Barış Manço Kültür Merkezi’nde sergilenecek siyah gövdeli, altın işlemeli ikonik makinelerin arkasında, dünya sanayi tarihini yeniden yazan bir mühendislik ve girişimcilik hikayesi yatıyor.

Mekanik dikiş fikri, 1755’te Charles Weisenthal’ın ilk iğne patentini almasıyla başladı. 1790’da Thomas Saint’in kağıt üzerinde kalan ilk eksiksiz tasarımı, 1830’da Barthélemy Thimonnier’nin terzilerin imha baskısına uğrayan ilk üniforma fabrikası ve 1846’da Elias Howe’un geliştirdiği kilit dikiş mekanizmasıyla devam etti. Ancak o dönem icat edilen bu makineler son derece ağır, hantal ve sık sık bozulan aygıtlardı. Mucit Isaac Merritt Singer ise bu durumu görüp 1850 yılında Boston’da 40 dolar borç alarak ilk pratik düz dikiş makinesini geliştirdi ve bu tasarıma “Standard 1” adını verdi.

12 Ağustos 1851 tarihinde patentlenen bu buluş; dakikada 900 ilmek atabilen yapısı, kırılmayan iğnesi ve kumaşı kavrayan baskı ayağıyla dikiş dünyasında çığır açtı. Elde dikiş diken bir terzi dakikada ancak 7 ila 10 ilmek atabilirken, Singer’ın geliştirdiği mekanizma hızı ve pratikliğiyle üretimde tam anlamıyla yeni bir çağ başlattı.

KÜRESEL PAZARA İLK AÇILIŞ

Tasarımındaki teknolojik üstünlüğün yanı sıra Singer, pazarlama stratejileriyle de küresel ticaret tarihine yön veren ilklerden biri oldu. 1853 yılında fabrikanın New York’a taşınmasıyla kurumsallaşma süreci hız kazandı ve şirket küresel pazara açılan ilk çok uluslu yapılardan birine dönüştü. Marka, 1856 yılında dünya ticaretinde çığır açan bir finansal yeniliğe imza atarak “taksitli satış” ve “eskiyi getir, yeniyi götür” sistemlerini hayata geçirdi. Bu yenilikçi yaklaşım, yüksek maliyet nedeniyle o dönem yalnızca imalathanelerin erişebildiği dikiş makinelerinin orta sınıf evlere ve kırsaldaki hanelere girmesini sağlandı. Böylece dikiş makinesi bir lüks olmaktan çıkıp gündelik yaşamın ve ev ekonomisinin temel geçeclerinden biri haline geldi.

1886’DA ANADOLU’YA GİRİŞ

Anadolu topraklarıyla ilk kez 1886 yılında buluşan Singer, kısa sürede Osmanlı coğrafyasında da kent kültürünün ve ev yaşamının odağı haline geldi. Zaman içerisinde halk arasında “Karabaş”, “İncebaş” ve “Yoknaz” gibi karakteristik isimlerle anılan modeller; genç kızların çeyizlerinin, terzi dükkânlarının ve aile mirasının vazgeçilmez birer simgesine dönüştü. Bu makineler yalnızca kıyafet dikmekle kalmadı, özellikle savaş yıllarında cephedeki askerlerin üniformalarından sivil halkın ihtiyaçlarına kadar millî üretimin ve dayanışmanın sessiz ama en güçlü destekçisi oldu. Sergide yer alan ve Çanakkale ile Kurtuluş Savaşı bayraklarının dikiminde kullanılan 1890’lar yapımı makine de bu köklü Anadolu bağının en somut örneklerinden birini oluşturuyor.

Teknolojik gelişimini dikiş makineleriyle sınırlandırmayan marka, 20. yüzyılın başlarından itibaren elektrikli ev aletleri çağına da öncülük etti. İlk elektrikli dikiş makinesinin ardından ürettiği ilk elektrikli süpürgeler, vantilatörler ve dönemin estetik hatlarını taşıyan mekanik ev gereçleriyle kadınların ev içi emeğini hafifletmeyi sürdürdü. Markanın mühendislik birikimi ev teknolojilerinin de ötesine geçerek sanayinin pek çok alanına yayıldı; hatta NASA’nın yürüttüğü Apollo uzay programında Ay modülleri için hassas elektronik aksamlarının montajında Singer’ın ürettiği hassas teknolojilerden faydalandı.

KADIN EMEĞİNİN SİMGESİ

Sergide yer alan her bir obje, yalnızca sanayi tarihini değil, aynı zamanda köklü bir toplumsal dönüşümü de gözler önüne seriyor. Dikiş makinesinin yaygınlaşması, hazır giyim sektörünün doğuşunu hızlandırdı. En önemlisi de evlerde üretimi kolaylaştırarak kadınların ekonomik hayata katılımına, terzilik ve konfeksiyon aracılığıyla kendi kazançlarını elde etmelerine imkan sağladı.

Günümüzde 160’tan fazla ülkede faaliyet gösteren, dokunmatik ekranlı ve akıllı yazılımlara sahip dikiş bilgisayarları üreten Singer’ın 170 yılı aşan hikayesini yakından tanımak isteyen tüm sanat ve tarih severler, 30 Ekim’e kadar Kadıköy Belediyesi Barış Manço Kültür Merkezi’ni ziyaret edebilirler.